

The background of the cover consists of alternating horizontal stripes of orange and black. A diagonal line, colored in a dark reddish-brown, runs from the top left towards the bottom right. The bottom portion of the cover features a perspective grid of lines, with the left side in shades of grey and the right side in white. A small figure of a person is walking on the white grid area on the right side.

csordás jános

árnyékos oldalon

underground kiadó

© Csordás János, 2018
Második kiadás

Csordás János

Árnyékos oldalon

„Hiszek a nevetés és a sírás erejében,
mint a gyűlölet és az elnyomás ellenmérgeiben.”
Charles Chaplin

„Az írás kemény férfimunka,
de inkább mulatságnak kellene lennie
– számomra mindig is az volt.”
William Faulkner

„És ekkor kipattant a szikra.
Hirtelen, máig sem tudom, honnan,
eszembe jutott az ötlet... Éreztem, ahogy a gondolat
csak úgy lebegett a fejemben körbe-körbe, és egy szót se
szóltam, hagytam, hadd lebegjen tovább. Jóformán még észre se
vettem, mi történik, már meg is született az egész nagyszerű,
pompázatos terv...”
Roald Dahl

A fehér porcelánszobor titka

A rejtélyes história egy augusztusi napon kezdődött Rimaszombat piacán. Az egyik asztalnál különféle szobrokat és kerámiákat árult egy orosz férfi, aki arra kért, vásároljak tőle, hozzásegíteném a létminimumához szükséges pénz megszerzéséhez. Vettem tőle egy fehér porcelánszobrot, amely, bárhogy néztem, nem ábrázolt sem élőlényt, sem ismert tárgyat; leginkább egy háromkarú ágaskodó, kiéhezett poliphoz hasonlított. Dolgozószobám könyvszekrényének polcára helyeztem, sokáig nem törődtem vele.

Egy napon a könyveimet rendezgettem, és véletlenül lelöktem a szobrot. Darabokra tört a szőnyegpadlón. Bosszúsan felkiáltottam, de a torkomon akadt a szó. A porceláncserepek között megbarnult papírtekercsre leltem. Vigyázva, nehogy megsértsem, szétteregtettem. Kézzel írt angol nyelvű szöveg volt rajta. Meglepett a dátum: 1965, az írás keletkezési helye: Moszkva, és a név: lord Maycroft Broderick Crafford. A név ismerősnek tűnt, úgy rémlett, már találkoztam vele.

Szabadságot vettem ki, megszállottként fogtam hozzá a szótárból való, szavankénti fordításhoz. Keveset aludtam, soha annyi akaraterőm nem volt, mint ekkor.

A szöveg végéhez érve érthetővé vált számomra a történet, rádöbbsentem, világgraszoló szenzáció birtokosa vagyok. Nincs kétségem afelől, hogy a kézirat ne lenne hiteles. Lázasan ellenőriztem az idevonatkozó adatokat, és megdermedve

tapasztaltam, olyasvalamit fedeztem fel, amiért a KGB ¹ likvidálna. Megszédültem a tudattól, hogy fényt deríthetek a földkerekség egyik legnagyobb politikai szélhámosságára.

A kézirat megfogalmazójáról, lord Maycroft Broderick Crafffordról kiderítettem: számos közép-afrikai útleírást és vadászbeszámolót adott ki, az egyik magyarra fordított változatban találtam meg rövid életrajzát. 1942 óta diplomataként fekete-afrikai országokban teljesített szolgálatot, 1960-ban nevezték ki Anglia ghánai nagykövetének. 1961-ben repülőgép-szerencsétlenség áldozata lett.

Lássuk a kézirat szövegét:

Nincs sok időm, hogy részletesen leírjam az eseményeket, lényegretörően fogalmazok.

1960 szeptemberében érkeztem meg nagykövetként Ghána fővárosába, Accrába. Kwame Nkrumah köztársasági elnöknel megejtettem bemutatkozó látogatásomat, és elfoglaltam rezidenciámat. Az angol diplomáciai képviselő épülete árnyas környezetben található, távol a város zajától, ellátva a szükséges kényelemmel.

1961 februárjának elején értesültem arról, hogy tíznapos afrikai körútja során Ghánába érkezik Leonyid Iljics Brezsnyev, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöke. A fogadást követő estélyen tolmács segítségével szót váltottam vele. Energikus, harsány és határozott ember benyomását keltette.

A szovjet delegáció afrikai látogatásának utolsó napján Brezsnyev tiszteletére a ghánaiak szafarit rendeztek, amelyre meghívtak. A fővárosból az elnöki repülőgépen utaztunk a dzsungelövezet határára. A Ghánai Köztársaság biztonsági

---

¹ Komitet Goszudarsztvennoj Bezopásznosztyi – a szovjet Állambiztonsági Bizottság.

szolgálata és a hadsereg előkészítette a terepet, a szovjet küldöttség vezetője körül nyüzsögtek a KGB emberei. Brezsnyev fáradhatatlannak bizonyult, elküldte maga mellől személyi testőreit. Oroszlánt szeretett volna lőni, amit leplezetlenül hangoztatott. A vendéglátók felkészültek a fenevad elejtésére: egy csoport néger csak arra várt, hogy parancsra kiengedjék a terepjáróra helyezett ketrecből az elkábított hím oroszlánt; a lesben álló mesterlövész pedig majd egyidejűleg lő a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnökével... Legyen teljes Brezsnyev diadala!

A protokoll azonban felborult; minden másképp történt, mint ahogy a szervezők szerették volna. Harcias bennszülöttek támadtak ránk a dzsungel mélyéről. Incidensre senki sem számított, a katonák sem, akik biztosították a terepet. A KGB és a ghánai biztonsági szolgálat emberei megzavarodva lövöldöztek. Az összecsapás nem tartott két-három percnél tovább, a bennszülöttek gyorsan visszavonultak. A bekövetkezett elülő csönd rosszat sejtetett. Tizenhét halott feküdt szerteszét, legtöbbjük a támadók közül, hat a testőrség soraiból. A KGB és a ghánai biztonsági szolgálat emberei a zűrzavarban egymásra is tüzeltek.

Megdöbbenésünkre Brezsnyevnek nyoma veszett. A hír villámcsapásként terjedt, kitört a pánik. Többen látni vélték, amint a bennszülöttek elvonszolják a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnökét, de nem mertek megesküdni rá. Kwame Nkrumah magatartása megváltozott, hektikussá vált. Ismernie kellett a törzset, állítólag maga is erről a vidékről származott. Haladéktalanul intézkedett: utasította a testőrség parancsnokát, kutassák fel Brezsnyevet. A KGB három embere csatlakozott az expedícióhoz, míg a többiek tanácskoztak. Különbizottságot alakítottak az ügy kivizsgálására. A hadsereget mozgósították: egységek indultak a terület körülvételére, helikopterek emelkedtek a magasba.

Az expedíciós csapat tagjai estére tértek vissza, piszkosan és letörtén. A néger vezető beszámolt az elnöknek kutatásuk eredményéről. Izgatottan beszélt az anyanyelvén, koromfekete bőre elszürkült az arcán. Kwame Nkrumah térdre ereszkedett, homlokát a földhöz verdeste, sipító hangon jajgatott. A körülötte állók rémülten hátrahőköltek: megértették a rituális megnyilvánulás okát.

Sokkoló hatású jelenet volt, még most, évek múltán is borzongok tőle, ha rágondolok. De ami ezek után történt, arról legszívesebben nem írnék, az maga a borzalom.

Észrevettem, hogy a KGB emberei egy fekete nejlonzsák köré csoportosulnak; az expedíciós csapattal visszatért társuk hozott benne valamit. Levették a fejükről tányérsapkájukat illetve parafakalapjukat. Az aktus úgy hatott, mintha gyászszertartás zajlana. E jelenet lejátszódása alatt Kwame Nkrumah magához hívatott, hogy tájékoztasson. Élénken emlékszem arra, amit remegő hangon mondott: – Szégyenfolt esett az országomon, Maycroft! Leonyid Iljics Brezsnyev elvtársat, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnökét, leendő jótevőnket megették a mbawango bennszülöttek...

Áramütésszerűen ért e szörnyű hír. A nejlonzsákra meredtem; ahogy elnéztem, nem sok maradhatott Brezsnyevből.

Ha megfigyelem a támadókat, rájöhettem volna, hogy ők azok az őserdei emberevők, akikről annak idején könyveimben említést tettem! Legutoljára 1947-ben hallattak magukról: abban az évben tűnt el nyomtalanul a határvidéken Francia-Nyugat-Afrika kormányzójának a lánya újdonsült férjével. A mbawangók azután nem mutatkoztak, feledésbe merültek. Kiszivárogtatott hírforrások szerint kiirtotta őket az Idegenlégió kommandós alakulata. Mindazonáltal 1961-ben beigazolódott: egzisztálnak és elevenek!

A sötétedés beállta előtt kezdődött el a szovjetek ámokfutása. A történeteket nem lehet másként nevezni, habár ez a kifejezés

sem megfelelő.

Kwame Nkrumah nem tehetett semmit, együttműködésre kényszeredett. – Legyen erős, Maycroft – mondta megtörtén –, fel kell készülnünk a lehető legrosszabbra, azt hiszem, nincs egyéb választásunk, itt most akármi előfordulhat. Még a legvalószínűtlenebb esemény is! – Elbúcsúztunk egymástól. A Ghánai Köztársaság elnöke sokáig szorongatta a kezemet.

A KGB átvette az irányítást, betuszkoltak egy katonai repülőgépbe, nyomatékosan értesemre adták, ne kérdezzek, senkihez ne szóljak. Tiltakozásom ellenére lefogtak, elvették az irattárcámat, az órámat és a pipámat. Nyilvánvalóvá vált: fogoly lettem! Követeltem a gép parancsnokától, teremtsen telefonösszeköttetést az accrai angol nagykövetséggel, tegye lehetővé, hogy beszélhessek a katonai attaséval. De a szemembe nevetett. Megvallom őszintén, ilyen mélységesen primitív és ellenséges viselkedéssel nem találkoztam pályafutásom során. Tulajdonképpen ekkor értettem meg: alighanem többé nem leszek szabad ember, nem látom már sem Accrát, sem Londont.

Mialatt gépünk a magasba emelkedett, nagyerejű robbanásokat hallottam és vakító fényözönt láttam. Gyújtóbombát dobtak le. Távolabb megpillantottam az elnöki repülőgépet; katonai vadászbombázók követték. Ezüstös fényük beleveszett a felhőkbe.

Hosszadalmas repülőutat tettünk meg, tisztán emlékszem az utazás részleteire. Fiatal katonatiszt ügyelt rám és törődött velem a kapott utasítások alapján. Gyámoltalanul tekintgetett felém, nem mert a szemembe nézni. Landoláskor életem legborzalmasabb perceit éltem át. E sorok írásakor remeg a kezemben a toll, nem találok eléggé kifejező szavakat megaláztatásom és meghurcoltatásom meglevelezésére. A minősíthetetlen bánásmód idegen érzéseket váltott ki bennem, nem szívesen idézem fel, szeretném elfeledni. Mégis le kell írnom, közzé kell tennem: a Szovjetunió területére kerültem,

elhurcolt lettem!

Elzárva tartottak a külvilágtól, félév elteltével helyeztek át egy számomra ismeretlen helyen levő munkatáborba. A táborkomplexum emlékeztetett az egykori francia-nyugat-afrikai fegyenctelepre. Koncentrációs tábort filmhíradóból láttam, nem állt módomban a kettőt összehasonlítani. Fakitermelés folyt kézi erővel, napjában tizenkét órát dolgoztattak szigorú felügyelet mellett. Négy évig sínylődtem köztörvényes bűnözők társaságában embertelen körülmények közt. Ítélet nélkül és büntetlenül. Elsajátítottam a feltétlenül szükséges szokásokat, szakállat növesztettem, elfogadhatóan megtanultam oroszul. A sors rákényszerített e számomra barbár nyelv beszélésére, ha szót akartam érteni azokkal, akik nem beszéltek idegen kultúrnyelvet.

1965 tavaszán a KGB emberei Moszkvába vittek. Félhomályos cellákban tartottak, az MI6² tevékenységéről vallattak. Egy nap lehetőséget kaptam rá, hogy rendbe tegyem a külsőmet; zuhanyozhattam, megborotválkozhattam, tiszta öltönyt vehettem fel. Hosszú idő elteltével normális emberként mutatkozhattam! Irodaszerű helyiségbe irányítottak, ahol rögtön a falon függő arckép vonta magára a figyelmemet. A rajta levő nevet, hála csekély orosz tudásomnak, kibetűztem: Leonyid Iljics Brezsnyev, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának a főtitkára. A morózus nézésű valaki határozottan ellenszenvesnek bizonyult. – De hisz ez nem Brezsnyev! – kiáltottam fel akaratomon kívül.

A férfi, ki mögöttem állt, kifogástalan oxfordi angolsággal válaszolt: – Ez a színtiszta igazság, Sir! De már csak hárman tudjuk! Kwame Nkrumah erről hallgatni fog, amíg köztársasági elnök marad... A fényképen Jegor Ivanovics Kosztolec, novoszibirszki kolhoztag látható, a szerfölött sajnálatos szituáció

---

² A brit titkos Hírszerző Szolgálat.

folytán megboldogult Brezsnyev elvtárs hű hasonmása. Előkerítettük, nehogy kitudódjon a ghánai „baleset”. Egyedül Hruscsov elvtárs gyanakodott, a Központi Bizottság azonban félreállította őt. Egyébként el kell árulnom valamit, Sir, ami érzékenyen fogja érinteni: ön négy éve halott, repülőgép-szerencsétlenség áldozatává vált Afrika partjai fölött. Halálhíre megjelent az angol és francia lapokban, nekrológok emlékeztek meg becses személyéről. Önt Londonban temették el 1961. február 27-én, temetésén a Szovjetunió is képviseltette magát Konsztantyin Mihajlovics Szimonov elvtárs személyében. Ugyanebben az évben a Francia Akadémia posztumusz irodalmi díjjal jutalmazta írói munkásságáért. Engedje meg, hogy gratuláljak a kitüntetéshez! – Az ismeretlen a vállamra helyezte a kezét. – Nos, Sir, ön már bizonyíthatóan nem létezik a Nyugat számára, ön kizárólagosan a miénk! Szovjétszkaja szóbsztvennoszty!³

Nem kaptam levegőt, rosszul lettem, elájultam. Napokig ágyban feküdtem, lázalmok gyötörtek, félrebeszéltem. Tisztában voltam a ténnyel, hogy abban az órában, amikor a KGB számára fölöslegessé válok, kimondják a halálos ítéletemet és kivégeznek.

Eldöntöttem, papírra vetem hihetetlen történetemet...

Az idő sürget, ám ezen az éjszakán nyugalom van; őrzőim nem zavarnak. Megírtam mindent. Beszámolómat – feszes göngyöleggé sodorva a noteszlapokat – elrejttem valahová, majd csak ráakad valaki... Magamhoz vettem a borotvát, mellyel reggel megborotválkoztam, itt lapul zakóm zsebében. Szándékom szilárd, nincs számomra más kivezető út. Nem akarom, hogy a szovjetek végezzenek velem... A hold még ragyog, de a napot nemigen látom meg. Imádkozom, hogy legyen elég bátorságom.

---

³ Szovjet tulajdon.

Lord Maycroft Broderick Crafford
1965. június (?)
Moszkva

...ez az a kézirat, amelyet lord Maycroft Broderick Crafford a fehér porcelánszoborba rejtett. Az illetékesek vonakodva járultak hozzá, hogy a nyilvánosság elé kerüljön, attól féltek, kiagyalt tréfáról van szó. Meg vagyok győződve arról, hogy lord Maycroft Broderick Crafford utolsó éveiről és Leonyid Iljics Brezsnyev személycseréjéről a porcelánszoborban talált feljegyzés az egyetlen hiteles beszámoló. Meg vagyok győződve arról is, hogy ha a valódi Brezsnyevet nem eszik meg a mbawangók, másképpen alakul Közép-Kelet-Európa sorsa 1968 után.

Végzetes mosoly

Felfigyeltem munkatársnőm mosolyára. Ha rám nézett, végigfutkosott a hátamon a hideg. Tudhat valamit, villant át az agyamon. A szakosztályon hárman dolgozunk, idő előtt rájöhet a tettemre. Megvan hozzá a képzelőereje, nincs kétségem felőle. Munkatársam sok szempontból tájékozatlan.

Csak kettőjük közül jöhet rá valamelyikük arra, hogy tetemes összeget sikkasztottam.

Nem törődtem munkatársnőm mosolyával. Eleinte zavart, később felkavart. Ingerültté, zaklatottá váltam, türtőztetnem kellett magamat. Munkatársam megérdeklődte, mi történt velem. Nem emlékszem, mit feleltem, megbánthattam őt. Ettől kezdve nem kérdezősködött, végezte a dolgát.

Egyik délután kettesben maradtam munkatársnőmmel. Megkért, szakítsak rá félórát a munkaidő után, bizalmasan szeretne velem beszélni. Megrémültem. Ha rájött a sikkasztásra, előhozakodik vele. Nem voltam felkészülve, ezért javasoltam, halasszuk el máskorra a beszélgetést.

Itt követtem el életem legnagyobb ballépését: nem mertem szembenézni a tényekkel.

Éjszaka alig aludtam, fel-alá járkáltam a lakásban, töprengtem. Másnap, szombat lévén, vonatra ültem, elutaztam. Csapongásra és környezetváltozásra volt szükségem.

Napokig nem történt figyelemreméltó esemény, beletemetkeztem a munkámba. Munkatársnőm elhidegült tőlem, mosolya kierőltetettnek, ridegnek hatott. Beszélgetést sem kezdeményezett, viszont lopva tekintgetett felém. Ilyenkor fény csillogott a szemében. Nem voltam tisztában a helyzettel, kételkedni kezdtem. Munkatársam néha fütyült vagy dúdolt, és

olykor, ha nem akadt sürgős munkája, a mennyezetet nézte. Én majdnem szétrobbantam dühömben és bizonytalanságomban.

A következő hónap elején kaptam meg az első névtelen levelet. Feladója – újságból kivágott szavakat ragasztva a papírra – értesített: tud a sikkasztásról, bizonyítékai vannak ellenem.

Titokban figyeltem munkatársnőmet. Piciny mosoly jelent meg a szája szögletében, ha felém fordult. Játékot űzött velem. Kétségeim halványultak, kezdtem megbizonyosodni mesterkedéseiről.

Egy hét elteltével érkezett a második levél. Zsarolóm negyven százalékot követelt, és megfenyegetett, hogy ha az általa megadott határidőn belül nem kapja meg a kért összeget, feljelent.

Nem várhattam tovább, lépnem kellett.

Nyomozni kezdtem. Kiderítettem, hogy az újságvágások olyan magazinokból származnak, mint amelyeneket munkatársnőm vásárol. A jellegzetes betűtípusok alátámasztották az azonosságot. Az egyik példányból, amelyet a fiókjában tartott, két helyen kitépték a lapokat. Velem szembeni viselkedése sejtette, nála található a helyzet kulcsa; a hátam mögött ő juthatott hozzá. Gyanúm erősödött.

Törtem a fejemet, mit tegyek. Ilyen tényállás mellett nincs egyéb választásom, ártalmatlanná kell tennem őt. Számomra ez a kivezető út. Aztán, ahogy a kezdetben elterveztem, meglépek a pénzzel. Senkim sincs a városban, kevesen ismernek.

Egy hajnalon kipattant az agyamból a kézenfekvőnek látszó megoldás. Örömben felkiáltottam.

A harmadik levélben zsarolóm pontokba foglalta, hol és miként adjam át a pénzösszeget. El kellett ismernem, ügyesen megtervezte.

Eljött az én időm.

Csütörtök volt. Nem esett jól se étel, se ital, nem bírtam egyhelyben maradni. Munkatársnőm három óra tájt megitta

délutáni kávéadagját. Szokásához híven csészéjét nem öblítette ki, az irodában nincs vízcsap. Reggel, akárcsak legtöbbször, a kávéét ráönti a cukorüledékre. A csészét pénteken a takarítónő mossa el.

Homlokomon izzadságcseppek gyöngyöztek, nem győztem kivárni a munkaidő végét. Magamra maradva szorongás fogott el. Adódott egy gyöngye pillanatom, amikor visszarendeztem volna az egész örültséget. De visszaút már nem volt: elindultam lefelé a lejtőn, félúton nem állhattam meg. Ha most megtenném, céljaimnak befellegzett. Nem teszek eleget zsaroló akaratának, szükségem volt az összes pénzre. Ezt az alkalmat nem hagyhattam ki. Tervem tökéletes, a gyanú árnyékába se keveredhetek.

Gumikesztyűt húztam, elővettem az üvegecskét, lecsavartam a tetejét, és egy keveset a folyadékból belecsöppentettem a csésze alján maradt üledékbe.

Izgatottan mentem el a munkahelyemről, az utcán jött rám a remegés. A nekem szánt harmadik névtelen levelet egy félreeső helyen levő postaládába dobtam be, ezt kétszer ürítik hetente.

Pénteken késve érkeztem az irodába, ügyelve arra, ne legyen az első. Munkatársam újságot olvasott, munkatársnőm kávézott. Átböngésztem a napi sajtót, és munkához láttam. Munkatársnőm délben lett rosszul, gyomorgörcsökre panaszkodott. Megkértem a munkatársamat, vigye haza az autóján.

Hétfőn korábban mentem be. Első dolgom volt, hogy megnézzem a csészét. Belseje ragyogott a tisztaságtól; a takarítónő eltüntette a bizonyítékot.

Munkatársam köszönés nélkül ült le a székére, és felém fordult. – Munkatársnőnket szombat reggel halva találták a lakásában – mondta. – A nyomozók szerint cianid tartalmú rovarirtó okozhatta a halálát. Mivel tegnap nem tartózkodtál az otthonodban, hozzám jöttek el, és kihallgattak. Azt állítottam,

munkatársnőnk múltó elmezavarában mérgezhetette meg magát... ha tényleg öngyilkosságot követett el. Beszélük, hogy nem élt a férjével, és gyakran megcsalta... Egyébiránt szerelmes volt beléd, de te nem vetted észre... Rá se hederítettél! Nos... a történetek után a negyven százalék korántsem méltányos. Fele-fele arányban osztozhatunk az összegem!

Nem jutottam szóhoz.

Letelepedtem egy másik városban, egy cég pénzügyi szekcióján dolgozom. Évek teltek el az annak idején visszhangot keltett eset óta. Egykori munkatársamat sikkasztás és emberölés vádjával huszonnégy évre ítélték el, most tölti büntetésének kezdő szakaszát.

Magam előtt látom a haszontalant, amint azon az emlékezetes hétfőn, miután kihallgattak, hihetetlenül szemléli, ahogyan a rendőrök munkahelyi dolgozóasztalának legalsó fiókjában, melyet hébe-hóba használt, rábukkannak a kis üvegre, benne a méreggel. Azonnal letartóztatták gyilkosság gyanújával. Így hát megvult a bizonyíték és megvult a tettes. Lakásának postaládájában később megtalálták a névtelen levelet. Nyilvánvalóvá vált a gyilkosság indítéka. Zsarolójának nem akart fizetni, ennél fogva eltette őt láb alól. Alátámasztotta a tényt az is, hogy munkatársnőnk halála előtti napján kettesben látták őket; abba a lakásba mentek fel, ahonnan egyikük nem jött ki élve.

Persze ilyen végeredményhez bogarat kellett ültetnie a nyomozók fülébe...

A sikkasztást és az emberölést fölényesen rábizonyították. A bíróságon hiába hangoztatta a szintiszta igazságot, senki sem hitt egy gyilkosnak.

Azóta minden évben egyetlen alkalommal templomba megyek, hogy imát mondjak egykori munkatársam lelki

üdvéért, és tíz szál virágot helyezek el annak a nőnek a sírjára,
ki belém szeretett.

A Keresztény Nő Sírja

Anyagi helyzetem megváltozásával megterveztem észak-afrikai utamat. Kapóra jött a Rimtour iroda kínálata, az útvonal megfelelt elvárásaimnak. Áttanulmányoztam az összes elérhető útleírást Algériáról, lázas izgalommal készülődtem, alig bírtam kivárni az indulás napját. Az otthon eltöltött utolsó éjszakán keveset aludtam, ébren forgolódtam ágyamban.

A Rimtour által bérelt kényelmes Mercedes típusú túraautóbusz belső felszerelése fölülmúlta az elképzeléseimet. Nem kellett hozzá sok idő, megismerkedtem útitársaimmal. Meglepett, hogy némelyikük ugyanolyan elfogultsággal beszél a Szahara rejtelmeiről vagy a Tasszili-hegység sziklarajzairól, mint jómagam.

Messzire jártunk Rimaszombattól, amikor megérdeklődtem a körülöttem ülőktől, ismerik-e a Keresztény Nő Sírjának a legendáját. Kérdőn néztek rám, ezért elmondtam a történetet:

„A Keresztény Nő Sírja (Koubbar Rumija) Algériában, Tipasa közelében található. Az oszlopokból álló monumentális építménynek csak a maradványai léteznek: a törökök uralma idején a sír egy részét a szultán bosszúból leromboltatta. A mohamedán lakosság körében legendák keringenek a létesítményről. A legelterjedtebb: A spanyolok annak idején foglyul ejtettek egy Ben Kasszem nevű kereskedőt, kit rabszolgaként Kasztíliaába hurcoltak. Egy öreg tudós vásárolta meg, nem bánt vele rosszul, mindent megadott neki. Hónapok múltán Ben Kasszem elpanaszolta, hazavágyódik a családjához. A tudós, jólelkű ember lévén, megszánta, szabaddá tette, és megengedte, hogy hazamenjen. Búcsúzáskor egy papírlapra rejtélyes sorokat írt fel, és azt átadva Ben Kasszemnek

meghagyta: hajózzon Algírba, keresse fel a Keresztény Nő Sírját, ott égesse el a papirost, és figyelje meg, mi történik. Ben Kasszem szót fogadott. A papírból fellobbanó láng megnyitotta a Keresztény Nő Sírja. A gödör mélyén rengeteg arany fénylett, ám a ragyogás rövid ideig tartott, sötétség borult a tájra, és a kincs felemelkedett. Ben Kasszem levetette burnuszát, rádobta az aranyakra, ezáltal megszerezett egy vékányit. A kincs java része azonban elszállt a tenger irányába, a keresztények lakhelye felé.”

Elmeséltem a többieknek Konrad Kilian esetét is.

Városokon át robogott velünk az autóbusz, kevés helyen álltunk meg hosszabb időre. Marseille-ben félnapot töltöttünk el városnézéssel, elég tárult mindaz, amit leírásokból úgy-ahogy ismertem.

A Földközi-tengeren komphajón keltünk át, sokan először láttunk tengert. A fedélzeten tartózkodva egyik útitársam hozzám lépett. Cigarettaját kapkodva szívta, testsúlyát egyik lábáról a másikra helyezgette. Fecsegett, kerülte a szemkontaktust. Majd megkért, beszéljek a Keresztény Nő Sírjáról. Nem lepott meg az óhaja, bár furcsálltam módfeletti érdeklődését. Mikor arról ejtettem szót, akadnak napjainkban is kincskeresők és kalandorok, kik ásatásokat folytatnak a sír térségében, észrevettem, sajátos fény villan fel a szemében. Kis előadásomat befejezve elégedetten megszorongatta a jobbomat, és ábrándozva elnézett a vállam felett. Megtudtam, Zamálek a neve, vállalkozóféle.

Algírban három napig tartózkodtunk. A városközpontban, a boulevard Zirout Youssefen, a régimódi és előkelő Hotel Alettiben szállásoltak el bennünket. Szobánkból, amelyet két útitársammal osztottam meg, remek kilátás nyílt a halászkikötőre, alkalomadtán az erkélyről gyönyörködtem a panorámában.

A továbbindulás előtti napon, a késő esti órákban szemtanúja

lehettem, amint Zamálek a parkoló autóbuszunk felé oldalog. Kezében csákányt, ásót és lapátot szorongatott. A szerszámokat helyezte el a jármű külső csomagterébe ide-oda forogva, nem figyelik-e. Nyilvánvalóvá vált számomra, mire készül.

Zsúfolt napok vártak ránk, megfeledeztem az éjszaka folyamán látottakról.

Visszatérőben a sivatagból az idegenvezető változtatott az útvonalon, beiktatta Tipasa városának érintését is. Akaratomon kívül Zamálekra néztem; az autóbusz ellenkező oldalán foglalt helyet, négy sorral előbbre. Verejtékező arcán önelégült mosoly tükröződött, mozdulataiból ítélve dörzsölte a tenyerét. Most értettem meg: az idegenvezetőben szövetségesre talált. Nem zavart a kitérő, viszont nyugtalanított, hogy kellemetlenségben lehet részünk.

Tipasa előtt elromlott az autóbuszunk, meg kellett állni. Kétkedtem abban, hogy a Mercedes motorja felmondta a szolgálatot. Zamálek beavathatta a sofőrt. Az idegenvezető kijelentette, kényszerpihenőt kell tartanunk. Az utasok közömbösen fogadták a hírt. Szétszéledtek, a nők az útmenti liget fái alatt kerestek menedéket a perzselő napsugarak elől, a férfiak egy része szűkebb társaságba verődve csoportosult. Előkerült pár üveg bor is. Zamálek a busz körül forgolódott, a sofőrnek segédkezett.

Legelőször megállapítottam, hol tartózkodunk. Marseille-ben jutányos áron hozzájutottam egy részletes térképhez Algériáról, két forrásból meríthettem. Kiderült, az otthonról hozott útikönyvem térképei kevésbé megbízhatók. Autóbuszunk a Tipasa felé vezető útvonalon akadt el, a város fél kilométerre feküdt előttünk. A Keresztény Nő Sírja öt-hat kilométerre található. Gyanítottam, a három ember valamiben mesterkedik, az utasokat szeretnék eltávolítani az autóbusz közeléből. A jelek erre utaltak.

Elsétáltam a ligetbe, társalogtam a hölgyekkel. Kisvártatva

szólított bennünket az idegenvezető. Szánakozva az értésünkre adta, hogy az autóbusz motorhiba miatt nem indul el, pótalkatrész kell hozzá. Kezét tördelve indítványozta, gyalogosan menjünk Tipasába, ahol vacsorát és éjszakai szállást biztosít. Néhányan morogtak, de senkinek sem akadt kifogása a félkilométernyi távolság megtétele ellen. Felszedelőzködtünk, és nekivágtunk az útnak. Zamálek nem tartott velünk, a buszsofőrrel maradt. Zöld-fehér kockás zsebkendővel integetett utánunk.

Ezzel elkezdődött kirándulásunk kellemetlen szakasza, mely tragédiába torkollott.

Tipasában a Tafna nevű szállodában helyeztek el. A zuhanyozást követően mérlegeltem teendőimet. Zamálek és társai messzire merészkedtek, mindenképp meg kell őket akadályozni tervük megvalósításában, veszélyt hoznak ránk. Tennem kellett valamit, nem maradhattam tétlen. A három ember szembekerülhet a helyi hatósággal, aminek kínos következményei lehetnek diplomáciai szinten. Balul üthet ki a dolog... Nem teketóriáztam.

Kisurrantam a szállodából, és a parkon keresztülvágva rátértem arra az útra, amelyen jöttünk. A félkilométernyi távot feltűnés nélkül tettem meg.

Az autóbusz ugyanazon a helyen vesztegelt. A fák mögött haladtam, nehogy észrevegyenek. Megkerülve a helyet, az ellenkező irányból közelítem meg a járművet. Eltávolodtam az úttól, félkörben osontam a bokrok között. Egy lombpálma mögé húzódva kerestem a két embert. Az autóbusz belsejében tartózkodtak, az idegenvezetőt várták. Nekem se maradt egyéb dolgom, mint hogy bevárjam az érkezését.

A hold magányos vándorként ragyogott az égen, enyhe szellő fújdogált, megsusogtatta a pálmaágakat. Egyszeriben ismerős hangokra és mozgolódásra lettem figyelmes. Az idegenvezető jött meg, teljessé vált a csapat. Megnéztem az órát:

háromnegyed tízet mutatott. Ösztönöm azt súgta, ne lépjek még közbe, korai volna elrontani vállalkozó kedvű útitársaim tervét. Megtornásztattam végtagjaimat, és az autóbusz mögé lopakodtam. A hátsó ajtó mindvégig nyitva maradt, beszállhattam. Lekuporodtam az ülések közé, levegővé váltam. Nemsokára a Mercedes motorja felpörgött, nyoma sem volt meghibásodásnak.

A Keresztény Nő Sírja egy díszkertben, dombon található. Bosszantott, hogy titokban és éjszaka közelítjük meg a helyet, nappal feledhetetlen élmény lett volna. Magam elé képzeltem a hatvan ioni oszlopból álló építményt és a szobrot, amelyik egykoron középtájt helyezkedett el...

Az autóbusz fékezett, bevertem a fejemet. Elölről Zamálek szitkozódását hallottam. Készségesen képen töröltem volna. Kilestem az ülések közül; az úton, a reflektorok fényében egyenruhás alakok tűntek fel gépfegyverrel a kezükben, lehettek húszan. Ezek se nem rendőrök, se nem katonák – ezek iszlám fundamentalisták! Az utóbbi időben tetteikről írt a sajtó. A sofőr kinyitotta az elülső ajtót, és bekapcsolta a belső világítást. Két egyenruhás beugrott a buszba, azt hitték, tele van utasokkal.

Felemás érzések kavalkádja dúlt bennem, mérges voltam, amiért olyan ügybe avatkoztam bele, amelyhez semmi közöm se volt. Maradhattam volna a szállodai szobámban... Abban reménykedtem, hogy a támadók nem alkalmaznak durva erőszakot, valahogy megússzuk a kalandot. A siker érdekében az embernek elsősorban saját magára kell ügyelnie, ily módon segíthet másokon. Csupa bizakodás áradt szerte bennem, észre se vettem, hogy remeg a lábam.

Az idegenvezető magyarázatot kért az események kapcsán. Zamálek megszólalt oroszul, kijelentette, ő kommunista, barátoknak tekinthető, és letavárisozta az idegeneket. Ekkor fedeztek fel engem. Kiráncigáltak az ülések közül, karomat

hátracsavarva előre lökdöstek. Útitársaim zavarodottan bámultak rám, meglátszott rajtuk, fogalmuk sincs arról, miként kerültem közéjük.

Az események rémálomszerűvé váltak. Kituszkoltak az autóbusból, bőrszíjjal hátrakötözték a kezünket, egy nyitott terepjáróba ültettek be. Három fegyveres ügyelt ránk, a többiek az autóbusz közelében maradtak. A terepjáró elindult, és pár kilométer megtétele után rátért egy földútra. Az egyenruhások szótlánul és összehangoltan cselekedtek. Melegem lett, a portól viszketett a tarkóm. A fák elmaradtak mögöttünk, lapályos tengerpartra értünk. Nem sejtettem, minő sorsot szánnak nekünk őrzőink. Nehéz lett volna megjósolni, tűszok leszünk vagy áldozatok.

A terepjáró megállt, és az egyenruhások leütöttek minket.

Arra eszméltem, hogy vízben fekszem. Feketeség ölelt körül, koponyámba éles fájdalom hasított bele, felnyögtem. Úgy éreztem, több tonna súly nehezedik rám, testem elgémberedett, végtagjaim elérzéktelenedtek, a zsinór a húsomba hatolt. Szemem fokozatosan szokta meg a sötétséget. A gödörbe a hullámozás ritmusával egyre több víz áramlott a tengerből. Erőlködve ültem fel. A sofőr hátrakötözött kézzel, szaporán köpködve rága az idegenvezető zsinórját, Zamálek fektében átkozódott. A dagály hatására a gödör félig megtelt vízzel, mikorra megszabadítottuk egymást béklyóinktól. A sorsnak köszönhetően nem fulladtunk meg, szerencsénkre időben elhagytuk a veszthelyet.

Egyetértettünk abban, hogy autóbuszunkat nem látjuk viszont: a Mercedest elorozták, gyalog kell megtennünk a visszautat.

Éppen indultunk, amikor a felhők mögül kibukkanó hold fényében elénk tárult a Keresztény Nő Sírja. Nem messze a helytől, ahol a mélyedés húzódott, domb magasodott, rajta az építmény maradványai. Másfél órát engedélyeztünk

magunknak arra, hogy – ha a közelébe kerültünk – megsejleljük a csodálatraméltó alkotást.

Pirkadatkor tértünk rá a Tipasába vezető útra. Vizesek és piszkosak voltunk, ruházatunkon megkeményedett a sár, menet közben pergett rólunk. A sofőr azon morfondírozott, hogyan magyarázkodik ki. Számottevő veszteséget okozott a Rimtournak, a felelősség őt terheli. Mire Tipasába értünk, közösen kiötlöttünk egy hihető mesét.

Ahogy közeledtünk a városközpont felé, szirénától eredő hangokat hallottunk, azt hittük, rendőrségi bevetés, később kiderült, nem csupán az. Zamálek búzt szimatolt a levegőben, nekem rossz előérzetem támadt. Meggyorsítottuk lépteinket. Kiérve a sikátorból borzasztó kép tárult elénk, sokkoló hatást gyakorolt mind a négyünkre. Ilyesmire nem számítottunk!

A Hotel Tafna egy része füstölgött, mentő- és tűzoltóautók akadályozták az utcák forgalmát, a rendőrség élő kordonnal zárta le a teret. Úgy értesültünk, hogy merénylők robbantották fel a szállodat mintegy másfél órával az érkezésünk előtt. Iszlám fundamentalisták lehettek.

Ezt a beszámolót a festőien szép Oranban írom, a Thierry szállóban. Itt kaptunk szobákat mindaddig, amíg különrepülőgépen haza nem szállítanak bennünket – túlélőket és szerencsétlenül jártakat egyaránt. A szlovák diplomáciai testület munkatársa ideutazott Algírból, személyesen intézkedik ügyünkben. A helybéli hatóságok kihallgattak mindenkit közülünk, vallomásainkat jegyzőkönyvezték. Helyzetünket nehezíti az is, hogy Zamálekot tetten érték a csendőrök, ugyanis valamelyik éjszaka felásta a szállóval szemközti római kori temető egynegyedét...

Holt idény

Az ősz beálltával víkendházat béreltem Kurincon, tulajdonosa, ki külföldre távozott, kiadta egy hónapra. Ebben az évszakban az üdülőhely kihalt, ideális helyszínnek tűnt a számomra. Szerettem volna befejezni félig kész regényemet, nemcsak az idő sürgetett, de a kiadó is. Reméltem, zavartalanul dolgozhatok, megfelelő feltételeket teremtve az alkotáshoz. Eszembe se jutott, hogy minden máshogy történik, mint ahogy elképzeltem.

Legelőször három-négy hétre való élelmet vásároltam, és amit nélkülözhetetlennek tartottam, bepakoltam az autóm csomagterébe. Senkinek nem szóltam, hová és mire készülök. Kora hajnalban hagytam el Rimaszombatot, hűvös volt, a köd megnehezítette a látást.

A kőalapú, vörösfenyőből épült ház az idevezető út legmagasabb pontján helyezkedett el, két oldalról élősvény övezte, mögötte erdő húzódott. Leparkoltam a betonozott kocsifelhajtón, és hozzákezdtam a kipakoláshoz. Az autót az épület alatti garázsba állítottam.

Berendezkedtem, szemügyre vettem a ház belsejét és felszereltségét. Bekapcsoltam az elektromos fűtést, és megfogadtam magamnak, nem nézek televíziót, nem hallgatok rádiót.

A napok legnagyobb részét írással töltöttem. Délutánonként egy-két órát sétáltam a tóparton vagy az erdőben, ha kedvem támadt, futottam. A napi testmozgás után megújult erővel írhattam. Megszűnt körülöttem a külvilág, éjfélig dolgoztam, korán keltem, élveztem korlátlan szabadságomat.

A fekete bőrruhás férfit egy csütörtöki napon, ebédutáni

sétámról visszatérőben pillantottam meg. Az ösvényen állt, térképet tanulmányozott. Egy fa mögé húzódtam, nehogy észrevegyen. Megvártam, amíg elvonul és belevész a távolságba. Motorosöltözeke szemet szúrt.

Másnap reggel hatkor az óra csörgésére ébredtem. Ablakot akartam nyitni, amikor az üvegen át megláttam a fazont. Az erdő irányába haladt, hosszúkás tokot vitt magával. Felkeltette az érdeklődésemet. Feltűnése izgatottá tett, valójában változatosságra vágyódtam, belefáradtam a munkába. Gondolkodás nélkül magamra húztam a melegítőmet, és a hátsó ajtón kisurranva a nyomába szegődtem. Egy belső hang azt sugallta, érdemes kifürkészni, mi járban van. Fától fáig osontam, ügyeltem a kellő távolság betartására. A köd felszállt, messzire el lehetett látni.

Az erdő mélyén a férfi megállt. Egy bokor mögül figyeltem a mozdulatait. Megdöbbenésemre összerakható puskát emelt ki a tokból, egymásba illesztette a részeit, ráerősítette a távcsövet és a hangtompítót, azután a vállához szorította, és célzott. Vártam a tompa puffanást, de a felgyorsult szívdobogásomon kívül egyebet nem hallottam. Rémség uralkodott el rajtam; egyértelművé vált számomra: merénylet akadtam.

Miközben visszahelyezte fegyverét a tokba, elővigyázatosan, nehogy bármiféle zajt keltsen, négykézláb elmásztam a közeli vasúti töltés mögé, ott nagyobb biztonságban érezhettem magamat. Bánkódtam, hogy őrülséget követtem el... A víkendházban kellett volna maradnom!

A férfi az ösvényen ment vissza. Mikor úgy véltem, nem láthat meg, a „célzóhelyre” siettem. Oldalamat fúrta a kíváncsiság, tudni akartam, mi a célpont. Pár lépésnyire a fákon túl meredek lejtő terült el, a domb tetejéről elém tárult a Feketeváros panorámája. Egykettőre rájöttem a feleletre! A lakótelepen rendhagyó dolog fog történni... Kétség sem fért hozzá!

Október 15-e volt, az államfő rimaszombati látogatásának napja.

Kerülő úton tértem vissza a házba. Bekapcsoltam a televíziót, a teletext híreiben megeltem a programot. Az államfőt fél kettőkor fogadja a polgármester a városházán, majd közösen ellátogatnak a roma-lakótelepre, a Feketevárosba. Ennyi bőven elégnek bizonyult. Tisztában voltam a kötelességemmel: meg kell akadályoznom a merénylőt! Bármilyen történik, kockázatot kell vállalnom, nem hezitálhatok.

Dél előtt lázban égtem, fel-alá járkáltam vagy az ablak mögött ácsorogtam. Terveket szőttem, lehetőségeket boncolgattam: sarkallt a tenni akarás vágya. Aztán kipattant az agyamból az ötlet!

Déltájban izgatottság lett úrrá rajtam. Mind gyakrabban néztem az órára. Az előkészületeket megtettem tervem megvalósításához. Hogy leküzdjem felspanoltságomat, elkészítettem és elfogyasztottam az ebédemet.

Egy előtt hagytam el a házat. Maró szél fújt, hófelhők gyülekeztek. Az ellenkező irányból közelítettem meg a leshelyet, elkerültem az odavezető ösvényt. Feltételeztem, hogy a férfi nincs ott, időzíti érkezését. Tíz-tizenkét lépésre a helytől egy kidőlt fa mögött gödörre bukkantam. Eltávolítottam belőle a felhalmozódott gázt, az ösvény szélétől szűk sávban elhordtam a kiszáradt gallyakat, és elrejtőztem a gödörben. Kivártam emberem érkezését.

A fekete bőrruhás férfi kettő előtt öt perccel jelent meg, hóna alatt a tokkal. Mozdulatlanul váltam, az izgalomtól melegem lett. Ha nem tér le az ösvényről, semmiképp se botlik belém. Szilárdan hittem tervem sikerében, bíztam képességeimben. A férfi a kiszemelt helyen állt meg, közvetlen egy fa mellett. Negyedóraig várakozott mozdulatlanul, csupán a testsúlyát helyezgette át egyik lábáról a másikra.

Teltek a percek, fáztam és nyugtalankodtam. Arra lettem

figyelmes, hogy a férfi féltérdre ereszkedik, kinyitja a tokot, kezdi összerakni a puskáját. Halk motorzúgást hallottam: az államfő és kísérete megérkezett. Eljött hát az én időm...

Mélyet lélegezve az arcomra húztam a maszkká alakított pamutsapkát, két kezemmel megmarkoltam a víkendházból hozott sodrófát, felemelkedtem, és a férfi mögé lopóztam a letisztított sávon. A sodrófa végét frottír törülközőbe burkoltam, ne legyen kemény. Nem akartam senkit megölni. A férfi töltenyeket rakott a tárbá, amikor lesújtottam. Percekig eszméletlen marad: ezt az időt használtam ki. Felkaptam a fegyvert, és céloztam...

Futva tettem meg a visszautat az ösvényen. Magamra zártam az ajtót, sokáig lihegtem. Remegő mozdulatokkal levettem a sapkámat meg a kesztyűmet, és belezuhantam a fotelba. Hosszú ideig meredtem a semmibe, percekig eltartott, míg magamhoz tértem. Felbontottam egy üveg brandyt, szükségem volt italra, megengedhettem magamnak az ünneplést.

Észre sem vettem, hogy kint apró pelyhekben hull a hó.

Regényem végül befejezetlenül maradt. Még három napot Kurincon töltöttem, de ezalatt az idő alatt nem írtam. Pihentem, gyönyörködtem a havas tájban. Az újságokat hazatérésem után lapoztam át. A Gömöri Hírlap beszámolt az államfő rimaszombati látogatásáról, röviden felvázolta a Feketevárosban történt eseményt. A rendőrség közleménye szerint ismeretlen tettes feltehetően az egyik lakótömb emeleti ablakából lövést adott le Rimaszombat polgármesterére, ki sérülést szenvedett az ülepén. Gyógykezelése várhatólag több hétig tart. Szakértők véleménye alapján a tettes vagy elhibázta a lövést, vagy figyelmeztetésnek szánta. A lakótelepen nem találták meg a lőfegyvert, amelyből a golyót kilőtték. A nyomozás folyik.

Azt sehol sem közölték, hogy a polgármester újraválasztásakor, visszaélve jogkörével, elbocsátotta azokat a vezetőket, akik átalakításokat sürgettek a hivatalban. Az ominózus listán jómagam – egykori hivatalvezetőként – a legelőkelőbb helyen szerepeltem...

A csomag

Hazafelé menet egy csomagra bukkantam a járda melletti magas fűben. Árván és magányosan lapult, sorsára hagyatva. Kartondoboz volt műanyag ragasztószalaggal leragasztva. Magam sem értem, miért, arra tippeltem, robogó járműből dobhatták ki. Felvettem. Súlyából megítélve nem tűnt nehéznek.

Otthon óvatosan bontottam fel. Átvágtam a fedelét, és fóliába burkolt szögletes valamit emeltem ki belőle. Elővigyázatosan, mintha robbanószerkezetet fognék. Szétfeszítettem a fóliát, és elállt a lélegzetem, egy lépést hátráltam. Bankjegykötegek sorakoztak előttem: ötszáz- és ezerkoronás címletekben! Időbe tellett, amíg megszámoltam. A bankók valódiaknak bizonyultak, használtak látszottak és különböző szériákból származtak. A kezem remegett, kapkodtam. Ahogyan nőtt az összeg, izgalomban fokozódott a belső feszültségem. Végül akaratomon kívül felkiáltottam.

Nem hittem a szememnek. Ez nem lehet igaz! Három és fél millió korona!, szaladt ki óhatatlanul a számon. Elborzadtam ekkora halom pénz láttán. Abban a pillanatban nem tudtam, mit tegyek. Örüljek-e, hogy „milliomossá” váltam, vagy szomorkodjak e „gond” miatt. Nem titkoltam határtalan boldogságomat. Magamon kívül voltam.

Törtem a fejemet, tervezgettem, ötletek vetődtek fel bennem. Nemsokára felülkerekedett rajtam a kimerültség elviselhetetlen fázisa. Aznap meg se álltam, munkámból kifolyólag lótottam-futottam. Gondolataim összekuszálódtak, rohamos tempóban tört rám az álmoság. A fejem meg-megbicsaklott, elszenderedtem.

Reggel arra ébredtem, hogy ruhástól aludtam el a kanapén. A pénz az asztalon, egymás mellé rakva, kötegekben. Felélénkülve eldöntöttem: ettől a perctől kezdve újjászervezem az életvitelemet. Felpattantam, hogy elkezdjem a napot. És életem innovatív korszakát.

Biztonságos helyre raktam a pénzt. Lezuhanyoztam, megborotválkoztam, rendbetettem a külsőmet. Olcsó zsiletemet eldobtam, erre többé nem lesz szükségem.

Egy hónapig nem nyúltam a pénzhez, tisztes távolságból nézegettem, ha kedvem tartotta. Olykor ugyan kísértett a féktelen költekezés vágya, de nemet mondtam rá. Fizetésem negyedét félretettem, a maradékból szolidan felruházkodtam.

Az eltelt harminc napban nem utalt semmi olyasmire, hogy valaki keresné a csomagot. A helyzet megnyugtatót. Tervet készítettem, megszerkesztettem vállalkozásom forгатókönyvét. Bújtam az újságok hirdetéseit, eljártam Rimaszombat önkormányzati testületének üléseire. Amúgy szórakoztattak egyes képviselők nevetséges felszólalásai. Rövid idő alatt információk tömkelegét gyűjtöttem be. Bankszámlákat nyitottam, útlevelet készítettem, telefonkártyát vásároltam. Belemerültem a kedvemre való tevékenységbe.

Eljött a cselekvés ideje: a realizálás. Elutaztam a kiszemelt városok egyikébe, Losoncra. Megtekintettem az eladásra kínált épületeket, az egyik a külvárosban felkeltette az érdeklődésemet. Fűvel benőtt telken terült el, távol a lakóterülettől, otromba csarnok szomszédságában. Két hét elteltével nyélbe ütöttem a tulajdonossal az adásvételi szerződést. Kiderült, eladná a portát, sürgősen pénzre van szüksége. A házat szüleitől örökölte, évekig kihasználatlanul hagyta. Ajtajait, ablakait, tetőcserepeit, és mindazt, amit el lehetett mozdíítani, ellopták. Imigyen áron alul jutottam a telekhez és az épülethez.

Egy másik hirdetésre reagálva bérbe adtam a telket egy

kutyakereskedőnek, bulldogokat és dobermannokat telepített be az udvarra idomítás céljából. Megoldódott az objektum őrzése, fizettek is érte.

Az első akciót követően méginkább ráhajtottam. Bizsergő érzés költözött belém, úgy tetszett, enyém a világ. Motivált a sikerélmény, élveztem a dolgot.

Elutaztam a kiszemelt másik városba, Tornaljára. Egy lepusztult épületet vettem meg. Az adásvételi szerződés aláírásával az ügy végére pont került. A soron levő lépés megtételéhez szükségem volt pár napra. A hasznosat összekötöttem a kellemessel. Mindenekelőtt ellátogattam Tornalja legforgalmasabb csapszékebe, megszólítottam egy alkalmasnak látszó munkanélkülit. Másnap társaival együtt szorgalmasan bontotta a teleken levő rozzant épületet. Svarcban dolgoztak, igyekezniük kellett. Jómagam kikapcsolódtam: eljártam a strandra úszni. A harmadik napon eltűntek a téglák és a gerendák, csupán a törmelék maradt meg. Ezt a közszolgáltató vállalattal szállíttattam el. Ekkorra megjelent a hirdetésem a helyi újságban. Két érdeklődő jelentkezett; egyiküknek bérbe adtam a telket boutique-sor elhelyezésére.

Rimaszombatban egy keddi napon beültem az új gyorsétterembe. Jókorá adag pizzát gyúrtem magamba, úgy nézhettem ki, mint aki két hétig kenyéren és vízen élt. Eltűnődtem, mennyire másként érzi magát az ember, ha azt tehet, amit éppenséggel akar, azt vehet meg, ami megtetszik neki, vagy azt rendelhet, amire gusztusa támad... Nem kétséges, olykor a pénz boldogít. És felszabadítja az erkölcsi gátlásokat, elhomályosítja az elmét, beindítja a képzelet száguldását, életszerűvé teszi az álomvilágot.

Megragadt a tekintetem a felszolgálólányon. Ő is engem figyelt. Az elkövetkezendő napokban tennivalóim kötöttek le, a lány kikerült a látókörömből.

Alapos számításokat végeztem, felmértem anyagi helyzetem

pillanatnyi állását. Feltérképeztem a használtautó-kereskedéseket és autószalonokat, körültekintően fogtam hozzá az autóvásárláshoz. Használt autót szemeltem ki, egy kitűnő állapotban levő Fordot. Elintéztem a formáságokat, legyenek rendben a papírjaim.

Előkészítettem ukrainai utazásomat.

Indulásom napján a gyorsétteremben ebédeltem meg. A felszolgálólány felém tekintgetett, szemében fény villogott. Kihatása nem jutott el a tudatomig, lélekben a keleti határon jártam.

A vámon gördülékenyen átgétek. Az első várost céloztam meg. A módszer, amelyet egy közismert rimaszombati vállalkozó árult el nekem, bevált. Vonaton vergődtem haza, kifárasztott az utazás.

A Ford eladásából hasznom származott. Felvillanyozott e lehetőség újabb kihasználása. Miért ne?, mondtam magamban túlárado lelkesedésemben. Hétszer megismételtem egy-egy „műveletet”. Hatot eredményesnek könyvelhettem el, az utolsóra ráfizettem. A személyautóknál ugyanazt a típust és ugyanazt a rendszámot használtam: a rendszámot a autóra szerelve vittem ki és a diplomatatáskám alján hoztam vissza...

Eljött az ideje, hogy saját használatra vegyek autót. Megajándékoztam magamat egy acélkék színű Renault Lagunával.

Az év végére, a kiadásokat leszámítva, gyarapodott a vagyonom. Jövedelmezett a kutyatelep és a szabadterület bérleti díja. Bérliöm késedelem nélkül fizettek. A kutyakereskedő kérte az épület helyiségeit is, és megállapodtunk a bérleti díjában.

Tornalján az önkormányzat döntése kapcsán márciusi hatállyal húsz százalékkal megemelték a belvárosi telkek eladási árát. Jóval előtte egy odaválási képviselő barátom kiszivárogtatta a fülest, és felkínáltam a boutique-sor

tulajdonosának a szabadterület megvétele. Március végére eladtam a telket meglepően magas haszonnal.

Kezdett visszacsordogálni a befektetett összeg egy része. Elégedetten mosolyogtam, és ha látott volna valaki, örültnek néz.

Eszembe jutott a felszolgálólány a gyorsétteremből. Epekedtem érte.

Egy hónappal később együtt jártunk, ami gyökeresen átformálta elképzeléseimet. Kapcsolatteremtéssel egyáltalán nem számoltam. Andrea egyetemem végzett közgazdász volt, az étteremben átmenetileg vállalt munkát. Az anyjánál lakott egy kertes házban a belváros nyugodt negyedében. Megkedveltük egymást, mind több időt töltöttünk együtt. Személyének kisugárzása izgalomban tartott, és ez az izgalom addig gyűrűzött bennem, mígnem robbanásszerűen a felszínre tört, akár az alvó vulkán mélyéről a sistergő, forró lávafolyam. Fékezhetetlen szerelem szövődött közöttünk, megszűnt számunkra a külvilág.

Nyárra tervet készítettem, lázban égve, szerelemtől ittasan. Nyugatra akartam utazni, éveken át nem mozdultam ki az országból, rámfért egy kiruccanás. Andreának nem szóltam róla, meglepetésnek tartogattam.

Egy alkalommal megérdeklődtem, hova szeretne elutazni. Meghökkenett a válasza. Nem említettem úticélot, a véletlen összjátékának véltem az egybeesést. A Costa del Solt választotta ő is. Közös kirándulásra hívtam, aminek megörült.

Előrelátásomnak és a katalógusoknak köszönhetően egy jónevű fővárosi utazási iroda megszervezte spanyolországi utazásunkat. A harmincöt nap, amelyet Torremolinosban töltöttünk el, feledhetetlen élményekkel gazdagított bennünket.

Spanyolország déli része, a Costa del Sol felkapott hely, a filmvilág hírességei megfordulnak itt. Közről láthattuk Sean Conneryt, a James Bond-filmek legelső sztárját. Délelőttönként barangoltunk, délutánonként napoztunk és fürödtünk, a vízben

elviselhetőbbnek tűnt a rendszeres harminchat-harmincnyolc fokos hőség. Esténként hangulatos szórakozóhelyekre jártunk: kisvendéglőkbe különlegességeket enni és diszkóklubokba táncolni. Bikaviadalon vettünk részt, átizgulhattuk a küzdelmet. A kirándulás anyagát videokazetta őrzi.

Egy csodálatos éjszakán mondtam el Andreának meggazdagodásom prózai történetét. Hitetlenkedve nézett rám, nem akarta elhinni, hogy ilyesmi előfordulhat.

Az őszi folyamán levelet kaptam a Losonci Városi Hivataltól. Értesítettek, hogy a tulajdonomba levő ingatlant kisajátításra és lebontásra szánják, sportkomplexumot létesítenek a telekrészen.

A harmadik tárgyalás hozta meg a várt eredményt a javamra. Andreának köszönhettem, eljött velem, a nevemben lépett fel. Bámulatos ravaszsággal fordított az ügy állásán. A telket a vásárlási árnál jóval magasabb áron adtam el. Tájékoztattam a kényszerhelyzetről a bérlőt, és felmondtam neki.

Hétvégeken Andreánál tartózkodtam, megismerhettem a család sorsát, az anyja elmondta, hogyan halt meg a férje, milyen nehézségekkel épült fel a házuk. Akkortájt pattant ki az agyamból a megváltó ötlet. Ha az ember szerelmes, és a szerelmet viszonyozzák, nem hátrál meg.

Tavasza terveztük az egybekelést. Andrea nálam lakott a garzonlakásban. Egy esős napon említettem meg, hogy érdemes lenne a szülői házukat megújítani. Kitörő örömmel fogadta a javaslatomat. Bevallotta, régóta szeretné ő is, de se neki, se az anyjának nincs rá lehetősége.

Andrea varázslatos egyénisége mellékvágányra terelte a vállalkozásaimat. A ház renoválása foglalkoztatott. Magam előtt láttam az épületet beépített tetőtérrel, külön dolgozó- és könyvtárszobával, az udvarán medencével, élősövényvel, sziklakerttel és színpompás virágokkal. Gyerekeket láttam, egy fiút és egy lányt, amint nevetgélve szaladgálnak a frissen nyírott gyepen, láttam a feleségemet fürdőruhában, szépnek és

fiatalnak, és láttam magamat a számítógépem előtt...

Az esküvőnk két tanú jelenlétében szűk családi körben zajlott le. Ragaszkodtunk az egyszerűséghez, mellőztük a felhajást. Közös pénzügyeinkkel és befektetéseinkkel Andrea foglalkozott, kimagasló elméleti tudására tagadhatatlanul büszke voltam.

A házat felújítottuk, a felismerhetetlenségig megváltozott, korszerű arculatot kapott, beépült a kihasználatlan tetőtér, elkészült a bazén, átrendeztük az udvart, fákat, díszcserjéket és virágokat ültettünk; alkotókedvünk impulzív tempót diktált. Örömmel szemléltük a körülöttünk végbemenő, szemet gyönyörködtető változásokat, roppant lelkesítően hatott ki ránk ötleteink megvalósulása. Az ember bármire képes, ha van befektetnivalója.

A csomagban talált pénz javát felhasználtuk. Kisebb összeget tartaléknak hagyunk valutában, hadd kamatozzon a bankban. Nem feledkeztünk meg a jótékonyági célú tevékenységről sem, félévenként egy jelentékeny összeget juttattunk el a helybeli regionális hetilap támogatására. Közügyekben passzívak maradtunk, a politikával nem tartottunk lépést, nem hallgattuk meg a hazai politikusok nyilatkozatait, nem érdekelt bennünket az sem, mi történik nyugaton és keleten, hol robban ki ellenségeskedés vagy háború.

A vagyonból védőfalakat építettünk ki magunk köré, elszigetelődtünk az általunk kialakított öntörvényű világban.

Feleségem pénztelenségünk ideje alatt, két fizetés közötti időszak vége felé olvasta el az írásomat. Rosszallóan nézett rám. Látszódot az arcán, nincs elragadtatva, elégedetlen a munkámmal.

– Megint hülyeségeket írsz, ahelyett, hogy befejeznéd a regényedet – jegyezte meg jóindulattal. Majd hozzátette: –

Negyven éves leszel, több mint húsz éve írogatsz, és még nem jelent meg egy vékonyka könyved se! Miért nem írsz verseket? Költőként lenne egy árva köteted, bekerülhetnél az irodalmi berkekbe, riportokat készítenének veled...

Megittam a kávémat, és átnéztem az írást, hátha akad benne javítanivaló. Babérokra nem vágytam, a mai versek hidegen hagynak.

Este, más dolgunk nem lévén, elmentünk sétálni. A nap a látóhatár felé araszolt, a nappal fénye búcsúzott, megadta magát az őt felváltó sötétségnek. Vajon ránk is a sötétség korszaka köszönt? Lehúlt a levegő, felélénkültünk a hőség megszűntével. Elhaladtunk a kínai vendéglő előtt, magunkba szívtuk a konyhájából kiáradó fenséges keleti illatokat.

Hazafelé ballagva a csendes utcán, a járda melletti bokor alján, egy lámpaoszlop tövében csomagra bukkantam... Kartondoboz volt műanyag ragasztószalaggal leragasztva. Nem akartam hinni a szememnek... Ilyen nincs! A feleségem is meglepődött, megszorította a karomat. Észrevettem, fény ragyogott fel a szemében.

...amikor ezt a történetet mondom a magnóra, kórházban fekszem. A csomagban nem pénz volt, mint ahogy azt én, szerencsétlen, naivan feltételeztem, hanem valami egyéb. Korunk másik szimbólumát, a robbanóanyagot találtam meg benne.

Rémálom

Irodaszerű helyiségben ülök, előttem karnyújtásnyira telefon, színe izzó vörös, az íróasztal teleszórva papírral. Szemben velem munkatársam terpeszkedik, vigyorog felém. Alacsony, tömzsi, kopasz emberke rohan be, megáll felettem, fátyolos szemmel bámul rám, miközben ismételve: Hívd fel telefonon! Hívd fel telefonon! Válaszolni akarok, de megfordul és elrohan; alkoholszagú lehelet marad utána. Hallószervemben visszacsengenek idegesítő szavai.

Munkatársam továbbra is vigyorog, márpedig dolgoznia kellene. Homlokomon kiütkeznek a verejtékcseppek, az íróasztalon levő papírokat kezdem rendezgetni, elügyetlenkedem a csomóba való rakást, a papírok vitorlázva hullanak le a padlóra. Munkatársamra pislantok, vigyora ott ragyog sunyi ábrázatán, élvezi kiszolgáltatott helyzetemet. Bosszankodom, viselkedésével irritál. Összegyűröm a papírokat, levezetem növekvő dühömet.

Hívd fel telefonon!, hallom munkatársam hangját. Nem nézek rá, szeretnék hozzávágni egy acélos tárgyat. Hülyét csinálnak belőlem! Én felhívnám, de kit?... hova hívjak?... milyen számon?... mi célból? És miért parancsolgatnak itt nekem?! Ki vagyok én? Kik ők?! Mi a jófenét akarhatnak tőlem?!

Hívd fel telefonon!, hallom megint. Gépiesen nyúlok a telefonért. Ekkor azonban furcsa dolog történik: a karom összezsugorodik, rövidnek bizonyul! Előredőlök, a hasam belenyomódik az íróasztal lapjának a szélébe, fájdalmat érzek. A telefont nem érem el. Tehetetlenül nézek vigyorgó munkatársamra, ő csak vállat von. Fel kell hívnod telefonon!, mondja. Próbálok felkelni a székről, erőlködöm, nyögök,

nyújtózkodom. A szék karfája körülöleli a derekamat. Hátamon átnedvesedik az ing, zakóm hónaljban megreped. A telefonra nézek, úgy tűnik, mintha az is vigyorogna. Felé kapok a másik kezemmel... ámde kinyújtáskor összezsugorodik.

Neeem!, ordítom. Nem hívom fel telefonon! A zajra beront az alacsony, tömzsi, kopasz emberke, gyanakodva megáll mögöttem, rámlehel a bűzt, és számonkérő hangon megkérdezi: Felhívtad telefonon? Munkatársam munkához lát, az irományokból a nagybetűket kezdi kigumizni lógó nyelvvel, fel se néz, beleássa magát a szorgoskodásba.

Felhívtad telefonon?

Foglalt volt... hadarom ijedten.

Valamilyen belső érzés azt sugallja, fel kell állnom. Magam is csodálkozom, hogy ez sikerül. Talpon vagyok, szilárdan állok, erőt érzek magamban. Az alacsony, tömzsi, kopasz emberke legott eltörpül, eltaposhatnám. Megérdemelné.

De én nem tudok mit kezdeni a helyzettel. Egyedül maradtam.

Égi jel

[Igaz történet]

[1]

1994. június 28., kedd

D. álmosan kaszálódik ki az ágyból, felül, kitekint az ablakon. Első dolga, hogy kávéfőzőt főzzön magának. Kortyonként szürcsölgeti a Tremeloes dalait hallgatva. Felesége a kórházban tartózkodik, leánygyermekkel örvendezteti meg.

D. boldog, hogy apa lesz.

A zuhany alatt énekli a *Here Comes My Baby*-t⁴, élvezi a hideg víz serkentő hatását. Felöltözködik, és latolgatja, vegyen-e ki szabadságot, avagy dolgozzon. A munkahelyén nem tudnak felesége terhességéről, közvetlen szaktársai sem sejtik az esemény közelségét. D. nem az a típus, ki bármivel is dicsekszik, jobbára meglepetéseket okoz. Tedd a dolgod, az emberek meg hadd beszéljenek, hangoztatja kedvenc bölcseletét. Titokzatos és sztoikus egyénnek tartják őt, mert kiismerhetetlen.

Az irodában a szokásos kép fogadja: Boženka diétás reggelijét fogyasztja, fűzöld színű vegyes salátát kanalazgat a kihúzott fiókból; a szekrény tetején levő rádió maximális hangerővel szól; a szomszédos titkárságról kávéillat szűrődik ki, betölti az irodát.

A délelőtt első fele eseménytelenül telik el. D. tíz órakor kapja meg telefonon a hírt, a sógornője értesíti: megszületett a lánya. D. leteszi a kagylót, lényében nyugalom árad szét, kiegyensúlyozottnak érzi magát, elégedettség uralkodik el rajta.

---

⁴ Itt jön a kedvesem.

A rádióhoz ballag, kikapcsolja, és kedélyesen rámosolyog Boženkára. D. külsején nem tapasztalható változás, csupán a szeme ragyog erőteljesebben. Örömét alig fedi fel, nem akar feltűnést kelteni, szeretné elkerülni a fölöslegesnek vélt formásokat, nincs rá szüksége. Nem kürtöli ki magánéletének eseményeit. A családján kívül nem tartozik senkire. Lelkivilágában dolgozza fel a történeteket.

Tizenegykor megy el a munkahelyéről; két és fél nap szabadságot kér, nem bír maradni. A munkájára sem képes összpontosítani, zavarják a ki-be közlekedők. Áhítja a csendet, magányra és meghitt környezetre vágyik.

A fullasztó, trópusi jellegű hőség második hete tartja magát, rátelepszik a városra, a szabadban éget a nap, az árnyékban nagy a meleg. Lehangolja az embereket, lelassítja a megszokott életritmust.

Otthonában D. kitárja az ablakokat, a rolettákat lehúzza. Hűtött narancslevet iszik, felélénkül. Beül a fotelba, keresztbe teszi a lábát, kényelmesen elhelyezkedik. Békés csend öleli körül, nincs jelen senki, aki eszik, nem harsogja a rádió az időszerű politikai eseményeket, nem hallatszanak az ügyfelek panasza... Csend van, az otthon légköre elringatja.

Elméjében feldolgozza a napnak a horderejét, az apaszerep elbűvöli. Megpróbálja maga elé képzelni újszülött kislányát, találgatja, kire hasonlít, feleségére-e vagy rá... Kék-e a szeme, mint az övé, vagy barna, mint a felesége...

Észre sem veszi a bejárat csengő berregését. Visszazökken a valóságba, megy ajtót nyitni. Fogalma sincs, ki lehet az délidőben. A sógornője talán... A kapuban meglepetésére a postás ácsorog, táviratot ad át neki. D. a dolgozószobájában az íróasztalhoz ül, felbontja a küldeményt. Tekintetével átfut a sorokon, aztán szavanként olvassa el. Rövid értesítés áll benne: Ma tíz órakor elhunyt Etelka nagynénéd, temetés csütörtökön kettőkor.

D. ledobja a papírost, előnti a düh, elfehéredik az arca, részvétet nem érez, bosszankodik. Öklével az asztalra csap. Épp a lánya születésének az órájában kellett a nagynénjének meghalnia! Várhatott volna még egy ideig! A halálhír elrontja az örömét, morog magában. Káromkodni szeretne, ám mégsem teszi: illetlenségnek tartja ebben a helyzetben a csúnya szavak használatát. Eszébe jut Moldova György egyik írásának a poénja, fennhangon meg is jegyzi: – Tízkor megszületett a lányom, ugyanekkor elhunyt Etelka nagynéném, a család létszáma változatlan.

Amilyen gyorsan dühös lett, olyan gyorsan higgad le. Mosoly suhan át az arcán, nevethetnéke támad. Elmereng, milyen rapszodikus a sors iróniája. Feltételezi, ritka az ilyenfajta egybeesés, és tényleg csoda, hogy vele fordult elő. Lehet jelentése.

D. nem babonás, mégis jelzésértékűnek tartja az esetet. Nagynénje iránt nem táplált közelebbi érzelmet, meglehetősen távol álltak egymástól, az igazat megvallva idegenek voltak. Ez lenne a bosszúja?

[2]

1994. június 29., szerda

D.-t nem engedik be a kórházba, a hőség miatt hétvégekre korlátozzák a látogatásokat: fennáll a fertőzésveszély lehetősége.

D. mérges, az események nem úgy zajlanak, ahogy akarná.

[3]

1994. június 30., csütörtök

Fekete felhők gyülekeznek az égen, párás szürkesség borul a városra. Tapadós nedvesség lepi el a házak falait az ablakok üvegén vízcseppenként gördülve le.

D. válogat a kazettái között, keresi a hangulatának megfelelő zenét. A Yardbirds dalai mellett dönt. Kezébe veszi az aznapi újságot, a belföldi híreket böngészi. Még nem jött létre a hármas koalíció... Megengedhetetlen a kormányváltás, támogatni kell a privatizációs minisztert... Rimaszombatban árnyékban harminchat fok meleget mértek... Leteszi az újságot, felsóhajt.

Nem találja a helyét, melege van. Kétségek gyötrik, paradox érzések terhelik. Egyfolytában a nagynénje jár az eszében...

Maga előtt látja törékeny alakját, amint ölbe tett kézzel ül a szűk konyhájában, és malmozik az ujjaival. Mégiscsak az apád nővére volt, hallja az anyósa hangját.

D. visszaemlékszik gyermekkorára, a húsvéti ünnepekre, nagynénjére. Keveset beszélgetett vele, évente megismétlődtek a témák. Nagynénjével nem tudott tartalmasan csevegni, olykor – minekutána az egészségi állapotokat és az időjárás helyzetképet kimerítették – mindketten hallgattak. D. középiskolásként megelégette az üresjáratú látogatásokat, többé nem ment el a nagynénjéhez. Bizony tizenöt éve már...

D.-n keserűség hatalmasodik el két óra közeledtével. Kezdődik a temetési szertartás. Az órák és a percek múlásával lelkiismeretfurdalása támad, az egyik pillanatban úgy véli, el kellene mennie. Illő volna. Eddig elhunyt rokonainak a temetésén mindig részt vett, így kívánta a tisztesség. Nagynénje volt az utolsó élő rokona apai ágon.

D. ragaszkodik a döntéshez – nem megy el a temetésre.

Két óra előtt kellemetlenül érzi magát. Elfordítja az órát, ne lássa a számlapját. A hűtőből egy üveg becherovkát vesz elő, felbontja, tölt magának, hátha ez átsegíti a nehézségein. Jeget tesz a pohárba, felhígítja az italt. D. néhanapján iszik alkoholt,

de megveti a italozást, nem ismeri, mi a részegség. A legcsekélyebb mennyiségű tömény alkohol is a fejébe száll.

Kettőkor, egyidőben a közeli református templom harangjának megkondulásával, amely az elhunyt nagynénjéért szól, kikapcsolja a magnót, csendet teremt.

A felhők elborítják az eget, roppant tömeggé tornyosulnak. A levegő mozdulatlan, a jelenség sejtelmes képzeteket idéz elő.

D. keservesen viseli el a csendet és a hőséget, fel-alá járkal, kortyolgatja az italt. Most jólesik, bár némileg a fejébe száll. Bódító érzés. Kimegy a fürdőszobába, hideg vízzel felfrissíti az arcát, megnedvesíti a tarkóját. Belenéz a tükörbe, vág egy grimaszt. Szeretné túltenni magát a helyzeten, ez azonban nem sikerül. Visszazuhan ugyanoda, ahonnan kiindult, belekerül egy bűvös körbe, amely körülzárja és fogvatartja őt. A lánya születése és a nagynénje halála... Micsoda kettősség!

Újra bekapcsolja a magnót, kösse le a zene a figyelmét. Agresszív zenét választ, ki akar törni. Fellázad a körülmények összjátéka ellen, sutba dobja a szokásokat. Hisz szabad ember, ő dönti el, mit cselekszik.

Ekkor dörren meg először az ég.

Villámok kergetőznek, újabb mennydörgés veri fel a csendet. Itt a zivatar. Aztán elkezdődik: lezúdul a zápor, percek alatt patakokban folyik a víz az úton, a járókelők eltűnnek, aki teheti, menedéket keres. A hőség nem enyhül, a hőmérséklet harminc fok feletti.

D. végigjárja a helyiségeket, becsukja a nyitvahagyott ablakokat. A zápor kopogása a tetőn dübörgéssé erősödik, a mennydörgések robaja minden más hangot túlszárnyal, gyakrabban villámlik. A villámlások és a dörgések közti idő lerövidül. Akár egy hatásosan megkomponált nagyívű szimfónia, mind erőteljesebben bontakozik ki, mígnem a csúcspontjára ér.

D. lelki szemei előtt a feleségével történő első szeretkezése

elevenedik meg. Elcsodálkozik, miért most jut az eszébe.

Heves villámlások és dörgések közepette jégdarabok csapódnak az ablaküvegnek. D. megrezdül. Az ablakhoz megy, kitekint. Hátrahőköl, akaratlanul eltátja a száját. Az utcát babszem nagyságú jégdarabok borítják, pattognak, gurulnak, halmozódnak. Meglepetten szemléli, ilyet még nem látott, megbűvöli a természeti jelenség. A villámok bevilágítják a sápadt eget, olykor egy-egy erőteljes csattanás robban be a hangzavarba.

Tetőpontjára hág az égi szimfónia, a karmester elemében van.

A jégvihar öt-hat percig tarol, majd megszűnik. D. kinyitja az ablakot, a hűs levegő arcul csapja. A párkányról beszéd egy maroknyi jeget, nézi, hogyan olvad a kezében. A tartós csend elkerüli a figyelmét.

Az égen baljós jelként ólomszürke sáv húzódik, elmaradnak a villámlások, az eső már csak szemerkél, úgy tűnik, távolodik a vihar.

A temetőben folytatódik a jégverés miatt félbehagyott szertartás. Elrepedt vázamaradványok, szerteszét szóródott, letöredezett gallyak, tövestől kicsavarodott bokrok utalnak a pusztításra, néhol egy-két eldőlt sírkő. A gyászolók visszatérnek a sírhoz, körülveszik az elhunyt nyughelyét, megvárják, amíg az esperes nekikészülődik. A 90. zsoltár éneklése alatt a temetői munkások hozzálátnak az elhantoláshoz.

„Tebenned bízunk eleitől fogva...”, hallatszik az ének a szemerkélő esőben.

Mikor az első földcsomó ráesik a koporsóra, otthonában D. fényességet észlel. Megremeg, idegenszerű pukkanást hall. Abban a pillanatban aligha sejti, honnan származik a hang. A közvetlen közelében történik valami.

Az előszobában és a hálóban kirepülnek a falból az elektromos

vezetékhez beépített műanyag dobozkák fedőlapjai, a szemben levő falig gurulnak; az ebédlőben széttörnek a csillár égői, apró maradványaik beborítják a szőnyeget; a padláson összeég az antennaerősítő belső szerkezete... Mindez egy másodperc alatt megy végbe.

D. éjszaka hanyatt fekvé elmélkedik, teste mozdulatlan. Kezdi azt hinni, a villám azért csapott be a házba, mert nem ment el a nagynénje temetésére. A lehetőség kitörölhetetlenül gyökeret vet az agyában, megbolygatja képzelőerejét. Órákon át rágódik, nem békél meg önmagával, megfájdul a feje. Ráébred, szükséges átértékelni bizonyos dolgokat.

Zene mellett alszik el, badar álmok gyöttrik, ide-oda forgolódik.

[4]

1994. július 1., péntek

D. korán kel, délelőtt kitakarítja a lakást, délután olvas, este moziba megy.

Elégedett önmagával, visszatér a régi kerékvágásba.

[5]

1994. július 2., szombat

D. végre megláthatja a lányát. Meghatározó nap ez a számára!

Megilletődötten áll a csöppség felett, nem mer hozzányúlni, a pólyát érinti meg. Nem ilyennek képzelte a kislányát, de aranyosnak találja. Belefeledkezik a nézésébe, tüzetesen

vizsgálja, magába szívja az illatát, és megkérdezi, hangosan sír-e. Maga sem érti, miért efelől érdeklődik...

D. ujjongani szeretne, mégis fékezi magát. Disztingváltnak mutatkozik. Megszorongatja a feleségét, csókokkal halmozza el.

A kórházból kijövet taláломra elindul, rója az utcákat, tereket. Megfoghatatlan hatalom vezérli és energiával táplálja. A gyaloglástól feloldódik, leperegnek róla a gondjai, erőre kap, megszilárdul az akarata. Egy apró szikra lángra lobban benne és fénysugárként kiszélesedik előtte.

D. ezen a napon más emberré válik, legalábbis lélekben.

Az a kedves idős hölgy

Nyolcadik hete hordta az adományait. Minden szerdán, ebédidő alatt. Eleinte megkímélt ruhákat, később hétköznapi használati tárgyakat vitt a gondnok irodájába.

– Azt szeretném, ha kilétem titokban maradna – mondta a legelső alkalommal az idős hölgy. Lehetett vagy hetvenéves. – Magányosan élek, nincs senkim, a férjemet öt évvel ezelőtt elvesztettem. A ruhák az övéi voltak. Akinek odaadja, vékonynak kell lennie, és száznolcvan centi magasnak. A cipők negyvenkettes méretűek.

– Lakik nálunk egyvalaki, aki magas és sovány, neki jó lesz a holmi – jelentette ki a gondnok. – Talán a lába is negyvenkettes méretű... Nemrégiben szabadult, a felesége elvált tőle, hajléktalan és nincstelen, kartonpapírt vagy fémet gyűjtöget. Örülni fog az adománynak, alaposan lerongyolódott. Nos, asszonyom, hogyan köszönjem meg magának... Meglep a nagylelkűsége! Kevesen akadnak magához hasonlóknak... Ide adományt még senki sem hozott.

– Amíg megtehetem, segítek a rászorulókon. Ez most kivételes alkalom...

– Szólok a felügyelőnek, hogy Emilnek adja a holmit.

Az idős hölgy szeme felcsillant.

– Igen, Emilnek – ismételte. – Ez jó lesz!

A gondnok arra nem számított, hogy megismétlődik a látogatás, egyszeri alkalomnak vélte. Az idős hölgy a későbbiekben is kérte őt, hogy kiléte maradjon titokban. Így se Emil, se a többiek nem tudták meg, kitől és honnan származnak az adományok.

A kilencedik héten az idős hölgy egy dobozt szorongatott a

kezében. A gondnok nem próbálta kitalálni, mi lehet benne. Kész ruhatár gyűlt össze Emil részére, a magántulajdona hétről-hétre szaporodott.

– Úgy értesültem, holnap lesz Emil születésnapja – örvendezett az idős hölgy. – Hoztam neki sztereómagnetofont és kazettákat. Nem ismerem a zenei ízlésvilágát, vettem Lagzi Lajcsit, Andert, Hupikék Törpikéket meg Eduart... nem... Maduart. Fogalmam sincs, mifélek, nem tartok lépést a modern zenével, ezeket ajánlották. Emil jól van?

– Hm... mit is mondjak... – szólt vontatottan a gondnok. Csak hümmögött; kitűnt, újkeletű problémákkal küszködik. – A múlt héten csúnyán összevesztek a télikabát miatt. Azt állították, túlságosan bő Emilre, nem neki kellett volna megkapnia... Meg is verték érte.

– A télikabát... – Az idős hölgy izgatottá vált, élvezte a helyzetet. – Be kell vallanom, a mérete más, a férjem nem hordta, lötyögött rajta... Annak idején én vettem a Tuzexban, meglepetésnek szántam, rossz méretet szemeltem ki, nem sejtettem, hogy a nyugati holmik más számozásúak, mint a hazaiak. – Vidáman elmosolyodott huncut, gyerekes mosollyal. – Remélem, a magnetofonnak örülni fog.

– Bizonyára. – A gondnok előre látta a kényes következményeket. – Tartok attól, hogy miután Emil átveszi, a többiek megint felzúdulnak, és a felügyelőnek kell rendet teremtenie. Mondja, asszonyom, ha végtelen adakozó kedvében van, nem tudna más méretű ruházati cikkeket behozni? Sokkalta nagyobb méretűeket, erős és testes, ám nem száznolcvan centis emberekre? Emilt kiutálják innen, a felügyelő orrol rá, hisz már úgy öltözködik, akár egy magánvállalkozó!

– Tisztában vagyok vele... ne is mondja! A szabadidőruhát mégsem kellett volna odaajándékoznom... Nem a férjemé volt... – Az idős hölgy nem bírta visszafojtani kuncogását. –

Magyarországi árusoktól vettem Emilnek a névnapjára. Örömet akartam okozni. Emil annyira peches... – Az arca elkomorodott. – Gondolja, hogy hibáztam?

– Ellenkezőleg, asszonyom, ellenkezőleg! Csak attól félek, kárt tesznek Emilben. Célszerűbb lenne a magnetofont az ittlakók számára adományozni. Ez a legelfogadhatóbb megoldás.

Az idős hölgy felemelte a hangját:

– A magnetofont Emilnek hoztam a születésnapjára! Ragaszkodom hozzá, hogy ő kapja meg! Mi rossz van ebben? Ő egy kiválasztott! Lakótársai is hallgathatják a zenét.

A gondnok rádöbbsent, nincs értelme eltéríteni az idős hölgyet eredeti céljától, úgysem engedne, és még megsértődne. Emilt hozzátartozójának hiszi.

– Nem bánom, legyen – egyezett bele simulékonyan.

Amikor a következő hét keddjének délelőttjén az idős hölgy mindennapi sétája közben észrevette a rendőrautót a menhely épülete előtt parkolni, megszorította a lépteit, és besietett az épületbe. Az utóbbi hetekben errefelé sétálgatott. Senki sem figyelt fel rá, senki sem sejtette, miért teszi.

– Mi történt? – kérdezte az irodába érve, és felvonta a szemöldökét.

A gondnok a dolgozóasztala mögött ült, a telefonkagylót helyezte vissza. Dühösnek látszott.

– Reggel leszúrták Emilt. – Egy pillanatra két tenyerébe temette az arcát. – Valakinek a díszes társaságból nem tetszett a zene, amit Emil hallgatott a hétvégén. A Viduart bömböltette, vagy mit!

Az idős hölgy szíve hevesen dobogott.

– És?

A gondnok rágyújtott.

– Emil a kórházban meghalt. Az imént telefonáltak. – Felállt, és megkerülve az asztalt, az idős hölgy elébe lépett. Megköszönte a torkát, krákokott. – Drága asszonyom, be

kellene szüntetnie jótékonyági tevékenységét. Holnap már ne jöjjön. Láska be, nem akarok fölösleges kellemetlenséget, úgyhogy ne keveredjen az ügybe ártatlanul. A rendőrség most vizsgálja ki az esetet...

– Óh, micsoda borzalom! Megírják az újságok! – Az idős hölgy megszeppent. – Rólam ugye hallgatni fog? Nem árul el senkinek...

– Persze hogy nem. – A gondnok finoman tessékelté kifelé a látogatót. – A nevét se tudom... Vigyázzon a lépcsőn.

Az utcára érve az idős hölgy arcán mosoly jelent meg, mintha jobb kedvre derült volna. És ez így is volt...

Otthonában papucsba bújtatta a lábát, lehuppant régmódi foteljébe, ölébe vette a macskáját, és elégedetten fellélegzett. Sokáig csak ült, simogatta kedvencét, mialatt elrévedve mosolygott. Aztán a fiókosszekrényből előhúzott egy polaroid képet. Saját maga készítette öt évvel ezelőtt, és értéktárgyként őrizgette. A kép Emilt ábrázolta. A kisasztalhoz vitte, apró darabokra tépte, és beledobálta a hamutartóba. Gyufát vett le a polcra, meggyújtott egy szálát, a képdarabkák közé illesztette. Mozdulatlanul nézte a fellobbanó lángot. Egyetlen szót ejtett ki a száján:

– Bevégeztetett.

Délben szerény ebédet fogyasztott, felmelegített ragut kenyérral, és megengedett magának egy kevéske konyakot. Kinyitotta a ruhaszekrény ajtaját, és az ott lógó férfiöltönyökön végighúzta a kezét. Kicsit sajnálta a Tuzexban vásárolt télikabátot. Ez a darab hiányzott férje ruhatárából. A többi holmit, melyeket „jótékonyági célra” fordított, a használtruhaüzletekből és a piacon szerezte be. Délután újult erővel kiballagott a temetőbe, elidőzött férje sírjánál. Elhelyezte a csokrot a kővázában, és mindaddig igazgatta, míg meg nem

elégedett a formájával. A fekete márványlapon ovális ezüstkeretbe foglalva pufók idős férfi fényképe látszott. Bárki könnyen kikövetkeztethette, hogy életében testes és alacsony lehetett, semmiképpen se magas és sovány. Az idős hölgy ujjjaival gyöngéden megérintette a képet.

– Végre-valahára megbosszultalak – suttogta szeretetteljes hangon.

És emlékezetében felidézte az öt évvel ezelőtti történet szörnyű esemény pillanatait...

Az ablakon könnyököl ki, férje az utca ellenkező oldalán áll, neki integet, jelezve, hogy megérkezett. Férje elindul, átvág az úton. Évtizedek óta arra jár. Fellép a járdára, a házuk felé tart. Egy sárga színű személyautó közeledik. Éppen akkor és éppen a házuk előtt rohan fel a járdára... Egy magas, vékony testalkatú fiatalember ugrik ki a sárga kocsiból rémülten meredve a kövezeten fekvőre...

Ágyon át a munkahelyre

A lány mélyet lélegzett, aztán benyitott az irodába.

Z., a cég tulajdonosa az íróasztal mögött, bőrrrel bevont karosszékében terpeszkedett örömteli vigyorral az arcán.

– Eljöttem, ahogy kérte – szólalt meg a lány, és megállt az iroda közepén egyenes, kihívó testtartással. Várakozóan tekintett Z.-re.

Z. szemügyre vette őt, végigmérte tetőtől talpig. Alig észrevehetően csettintett, ami azt jelentette, meg van elégedve.

– Milyen a végzettsége? Gépelni tud?

A lány meghökkent a nyers modoron, elvárta volna, hogy először hellyel kínálják.

– Egyetemet végeztem...

– Gépelni tud? – vágott közbe Z. Felvett egy tollat az asztalról, és forgatta a kezében.

– Tudok dolgozni számítógépen és...

– Hajadon?

A lány arcizmai megrándultak.

– I-igen.

– Szülni mikor akar?

– Tessék?! – A lány szeme kerekre tárgult, arcát elöntötte a pír.

– Nekem olyan női munkaerőre van szükségem, aki amíg nálam dolgozik, nem fog gyereket szülni, aki bármikor elérhető.

A lányt elfogta az enyhe remegés.

– A magánéletemhez nincs köze – mondta halkan. – Szeretném megkapni az állást, megfelelek a kívánt feltételeknek. Hirdetésükben...

– A feltételeket itt én szabom meg! A hirdetést felejtse el! – Z. elmosolyodott, és kiegyenesedett a székén. A tollat elhelyezte

az asztal lapján. – Ha akarja az állást, vacsora közben beszélhetünk róla. – Hatásszünetet tartott. – Hétkor várom a Coronában. Minden magától függ. Jöjjön el, különben más kapja meg a helyet. Többen pályáznak rá, vegye figyelembe...

A lány hétkor megjelent a Coronában. Kicsinosította magát, kedvenc ruháját vette föl. Nagyon akarta az állást, elege lett a tengődésből, a havonkénti meddő bejelentkezésekből és a munkaügyi hivatal rideg légköréből, ahol a hivatalnoknők még arra se méltatták, hogy fogadják a köszönését. Dolgozni akart a megszerzett ismereteit kamatoztatva. Ha a próbálkozást elsúrja, elutazik a nővérehez a fővárosba. Nővére előnyös állást ajánlott fel neki, ámde nem reagált rá. Viszont még maradt két hete, hogy döntsön.

Vacsora közben kötetlenül társalgott Z.-vel. Z. kérdéseket tett fel, ő felelgetett rájuk. Őszintén beszélt leendő munkaadójával, igyekezett diplomatikus lenni. Z. olykor otromba vicceket sütogetett el, nem tért rá a tárgyra.

– Mit csinál az egérke a magömlés előtt? – A lány pirulása láttán Z. harsányan felnevetett. – Elárulom: kirágja a zsákot... Ízlett a vacsora?

Z. odaintette a pincért, és ezressel fizetett.

– Ugorjon fel hozzám egy kávéra – szólt a lányhoz –, megtárgyaljuk a feltételeket.

A lány gyanakodni kezdett, bár már az irodában sejtette, hogy Z. egyebet is szeretne.

– Nem lehetne itt... és most?

Z. a lány szemébe nézett, titkos jelet akart küldeni felé.

– Nálam hangulatossabb! Magas fizetést kaphatna... – Z. sokatmondóan mosolygott a lányra, majd felállt. – Kint van a kocsim, gyerünk. Zajos ez a hely.

A lány tétovázott. Megadatott egy lehetőség, nem akarta kihagyni. Rengeteg lehetőséget elmulasztott, most nem hátrálhat meg.

Az ezüst színű Mégane egy kertvárosi villa előtt parkolt le a kocsifelhajtón.

– Ez az otthonom – mondta Z. – Kerüljön beljebb.

A lány felületesen ismerte a negyedet. Erőt vett magán, és bement. A lakás berendezése gazdagságról és pazarlásról árulkodott, jó ízlésnek nyoma se látszott.

Kávézáskor tértek rá a feltételekre.

– Hétfőn beállhat – mondta végül Z.

A lány elhessegette gyanúját, boldogan mosolygott.

– Köszönöm a lehetőséget. Nos... én...

Z. megfogta a lány kezét, először ért hozzá találkozásuk óta.

– A szeretkezés után aláírhatjuk a munkaszerződést. A hálósobában található, a kisasztalon, a lámpa mellett.

A lány elrántotta a kezét, és tátva maradt a szája. Tisztán hallotta a kijelentést, semmiképp sem érthette félre. Most végre szembesült a meghívás valódi okával! Célrányosan történt a színjáték, piszkosul félrevezették!

– Ezért hívott meg?

– Csak azt ne mondja, hogy nem szeret kefélni.

A lány felpattant ültéből. Feszítette a düh, kezét ökölbe szorította, ajkai remegtek. Ehhez az alpári stílushoz nem szokott hozzá, bántotta őt a leereszkedő viselkedés.

– A kurvája azért mégsem leszek! – szaladt ki a száján.

– Erre nem kértem. Ha most nincs hozzá kedve, elmehet. Nálam befejezte. A szerződést széttépem, kezdheti előlről a kilincselést.

A lány elámult.

– Mégis... hogy képzelem?

– Maga engem vetkőztet, én meg magát. Príma multság! Csinált már ilyesmit, nem? Vagy még szűz? Ezen könnyen lehet segíteni...

A lány uralkodott a dühén, nem akart kitörni. Fortélyosnak kell lennie, nehogy rontson a helyzeten. Egyelőre ő a nyerő,

neki kell kimondania a döntő szót. Mélyen beszívta a levegőt az orrán át, tett néhány lépést, hogy végiggondolja a dolgot. Úgy lépkedett, mint a manökenek a divatbemutatón.

– Túlzottan közönséges. Nem szégyelli magát? Ha azt akarja mindenáron, udvaroljon és kedveltesse meg magát velem. Ne rohanjon le. Legyen romantikus... – Lerúgta mindkét cipőjét. – Mondja, hogy szép a lábam... És ne kényszerítsen, jó?

A lány hajnali négykor kaszálódott haza. Szédült, forgott vele a világ, a pezsgő megtette hatását. Legelőször lezuhanyozott, tisztátalannak érezte magát. Rosszullét és önutálat környékezte, amiért érdekből lefeküdt egy ismeretlennel. Rádöbbedt, mit tett. Azzal vigasztalódott, hogy szerzett állást. Mégsem örült. Z. kihasználta és kényszerítette saját érdekeinek megfelelően. És ő belesétált az újsághirdetési csapdjába. Micsoda rémes egy alak! Felelevenítette az ágyban eltöltött időt, és megborzongott. Z. teste puha tapintású volt, akár a kocsonyáé... Arcvizének fűszeres illata ellenben imponált neki.

Reggel eldöntötte: a fővárosba utazik a nővéréhez. Az a kisebbik rossz. A cégnél, ahol Z. a tulajdonos, ilyen előzményekkel nem lenne képes dolgozni, valószínűleg Z. zaklatná és kisajátítaná. Erre nincs szüksége. Nem azért tanult, hogy egy faragatlan bunkó kényére-kedvére tegyen...

Hétfőn délelőtt fél tízkor az autóbust várta. És a peronon kipattant a szikra. Talántán az a banális reklámszöveg sugallta, amely a közeli hirdetőtáblán díszelgett. Fogta a nehéz utazótáskáját, rohant a telefonfülke felé. Z. munkahelyi számát tárcsázta. Négyszeri kicsengés után Z. felvette a kagylót.

A lány bemutatkozott.

– Nem megyek be dolgozni – kezdte. A hangja remegett. – Feltételezem, talál a helyembe másvalakit ugyanezzel a szerfölött csábító módszerrel...

– No tűnj el a bal fenéken! – mondta váratlanul Z.

– Ne tegye még le! Közlönivalóm van!

– Ki vele!

– Bánhatja, hogy nem használt mindvégig óvszert...

– Micsoda? Mi van?

A lány észrevette a buszát közeledni.

– Sürgősen menjen el az orvoshoz, az ágyban nagy izgalmamban elfelejtettem közölni, hogy HIV-pozitív vagyok. – Kivárta a döbbent csendet, aztán letette a kagylót.

Elátkozottak

[1]

Késő délután, a patak menti olajfák árnyékában álltak meg. Nem merészkedtek a városfal közelébe, tapasztalataik óvatosságra intették őket. A szekerekből kifogták a lovakat, összetertették szétszéledt jószágait. Lehetek nyolcvanan, javarészt életerős férfiak, fiatal nők és felcseperedett gyerekek feltűnően színes öltözékben. Hosszú utat tettek meg, mosdatlanok és gondozatlanok voltak, ám fáradtság nem látszott rajtuk. Vezetőjük, Háim Jákob Sosoj, egy szakállas aggastyán, tanácskozássra hívta össze a férfiak egy csoportját, az előjárókat. Amíg ők félrevonulva beszéltek, a legények felverték a sátrakat, megetették az állatokat, fát gyűjtöttek tűzrakáshoz. A gyerekek ruhástól belegázoltak a tisztavízű patakba, és becsalogatták kutyáikat.

Régóta úton voltak, egyik helyről a másikra vándoroltak. Kerülték a munkát, nem mutattak hajlandóságot más közösségbe való illeszkedéshez. Sehol sem néztek rájuk bizalommal: mindenünnen elűzték őket.

Cigányok voltak ők, a Putroszkero-törzs tagjai.

Estére birkát öltek. A családok körülülték a tüzet, a családfők és az öregasszonyok a belső körben telepedtek le, mögöttük a nők és a gyerekek foglalták el a helyüket. Ezúttal bőségesen ehettek, ihattak, nem kellett fejadagolásra kényszerülniük.

Szokero, Mangel Khuru legkisebb fia a patak túlsó partján, a dombtetőn, egy kiugró szikla tövében henyélt, és álmodozott. Magányos volt, mint az égen felbukkanó telihold. Amikor abban az országban, ahol az emberek fehér lepedőben jártak, lopáson érték, az igazságszolgáltatás katonái büntetésből

levágták a jobbkezét. Az apja, ki az előljárók soraiban a leghangosabbak közé tartozott, szemrehányást tett neki ügyetlensége miatt. A férfiak és az asszonyok zöme megvetette őt, ráaggatták a Phuro gúnynevet. Az eset után Liana, Bakro Tukero legszebb lánya eltávolodott tőle, ami érzékenyen érintette.

Vágyakozva nézett a távoli fénypontok irányába. Észrevette, hogy a város falainál történik valami; a fények fáklyásmenettől származhattak. Idegen népek szokásait nem ismerte, csupán azokat a szertartásokat, amelyeket maguk végeztek. A városba akart jutni, hogy bebizonyítsa, ő ugyanolyan ügyes és tehetséges, mint a többi hasonló korú suhanc, kik az önállóság útjára léptek: képes bármit ellopni.

De Háim Jákob Sosoj megparancsolta, senki nem mehet el a táborból.

Szokero halk neszre figyelt fel, mire felpattant. Azt hitte, állat lopakodott a közelébe. Meglepetésére Mirkia, Bakro Tukero csúnya lánya termett előtte ruhátlanul. A holdfény megvilágította barna testét, leomló haja befedte a vállát. Egy lépést tett Szokero felé, megsimította csonka kezét. Szokero alig jutott szóhoz, a látvány megbénította. Így még sohasem látta Mirkiát, Liana édestestvérét. Csodálta őt. Elvesztette önuralmát, megfordult körülötte a világ. Mirkia a keblére helyezte Szokero ép kezét, hadd érezze heves szívdobogását. Szokero tiltakozott, de Mirkia vágyakozó mozdulataitól fellángolt a férfiassága, testét enyhe reszketés járta át. A lány egyenként fejtette le róla a ruhadarabokat. Szokero szabad utat engedett az érzelmeinek, nem ellenkezett, inkább kezdeményezett.

A földön feküdtek, egymást nézték, keveset beszéltek. Szokero eleddig nem élt át ehhez hasonló boldogságot, habár már szeretkezett törzsbéli lányokkal tizenhat éves kora előtt is. Rádöbbsent, hogy Bakro Tukero csúnyának nevezett lánya szépségében túlszárnyalja Lianát. Hajnalig maradtak együtt,

nehezen váltak el egymástól. Megmártóztak a patak vizében, és a felkelő nap sugarainál szárítkoztak meg.

Péntek volt: a cigányok, ahogy azt Háim Jákob Sosoj meghagyta, immár bemehettek a városba. Messziről jöttek, nem sejtették, mi zajlik a falakon belül.

[2]

Szakadatlanul hömpölygött az emberek áradata, lökdösődtek, zajongtak, számtalan nyelven beszélve vonultak, akadtak közöttük férfiak, kiket gyaloghinton vittek vagy szolgálk kísérték. Különböző fajú és rangú ember keveredett egymással, jómódúak és koldusok, írástudók és tudatlanok, cselédek és tevehajcsárok, tolvajok és rablók, sehova sem tartozók és elkötelezettek egyaránt. Kivétel nélkül mindannyian ugyanoda igyekeztek. A környező településekről is eljöttek, hogy szemtanúi lehessenek az eseménynek. Sokan kardot vagy lándzsát hoztak magukkal, a legtöbben botot szorongattak a kezükben.

Zsidók voltak ők, Jeruzsálem lakosai.

A menet a keleti városkapu felől közeledett, akadozva haladva. A felfegyverzett római légionáriusoknak utat kellett vágniuk az őrjöngő gyülekezetben, hogy felvezethessék az elítélteket a vesztőhelyükre.

Szokero portyázása alatt elkeveredett a nép között, a tömeg magával ragadta, sodorta őt a Golgota felé. Nem értette, mit beszélnek az emberek, haragos arcokat látott maga körül, dühödt kiabálást hallott, ami megrémítette. Szeretett volna elmenekülni, de sehogy sem jutott ki a sokaságból. Attól félt, hogy megtapossák.

A menet elérte a vesztőhelyet. A dombtetőt az emberek élő fala zárta körül, nyomakodtak előre, hogy minél közelebből

szemlélhessék a keresztre feszítést. A légionáriusok kört alkottak, fegyvereikkel viasszaszorították a hullámzó tömeget.

Szokero megpillantotta a három elítéltet. Egyikük a fején töviskoronát viselt, és meggörnyedve lépdelt a hátán vitt keresztfa súlya alatt. Bíborszínű köpenye megbabonázta Szokerót. Megmagyarázhatatlan belső indíttatástól vezérelve konokul a fejébe vette, megszerzi a ruhadarabot, ha addig él. Egy ilyen vakmerő tett elfeledteti a gúnynevét, nem kell majd szégyenkeznie fogyatékosága miatt se. A köpenyt odaajándékozta Bakro Tukero csúnya lányának, Mirkiának. A vele együtt eltöltött éjszaka gyönyöreiből bátorságot merített, lázban égve elképzelte, amint a törzsbeliek irigykedve megérintik a szerzeményt, amelyet ezernyi ember szeme láttára lopott el...

Az elítélteket levetköztették, csak az ágyékkötőjüket hagyták rajtuk. Ezután a mesteremberek gyors mozdulatokkal a keresztre szegeztek őket. A tömeg elcsendesedett, tisztán hallatszott a kalapácsütések zaja.

Dél felé megtörtént a megfeszítés. A nap fényesen ragyogott, aztán elsötétült az ég és lehűlt a levegő.

A légionáriusok visszavonulásakor hangzavar és kavarodás keletkezett. A férfiak és a nők tolongtak, csoportokba verődtek, csodálkoztak a természeti jelenségen; egyesek térdre ereszkedve imádkoztak vagy jajgattak. Szokero a zűrzavart használta ki: a földön hagyott ruhahalomhoz settengett, megragadta a bíborszínű köpenyt, begyűrte az inge alá, miközben felnézett a középső kereszten szenvedőre. A két szempár találkozott. A közelben tartózkodók emlékezetükbe vették, hogy a fiú abba az irányba futott el, ahol megritkult a tömeg.

Szokero lihegve állt meg egy pálmaligetben, távol a történésektől, egy békés helyen. Innen nem látta a Golgotát, jóformán már semmit sem látott a köpenyen kívül. Örült, hogy könnyűszerrel megkaparintotta. Akkor, abban a másik

országban is ruhát lopott, amiért megcsonkították... Most büszke volt önmagára, mert nem fogták el. Egy pillanatra felidéződött benne a keresztre feszített ember szelíd nézése – és először életében büntudatot érzett. De mivel boldogsága kerekedett felül, táncra perdült, vidáman körülugrálta a köpenyt. Kurjongatott, önfeledten nevetgélt. Nem vette észre, hogy bekerítik őt.

A férfiak, kezükben bottal, közelebb kerültek hozzá. Tudták, mit akarnak. Szokero az első ütést még érzékelte. Mikor a földre rogyott, halott volt. A jövevények hosszan ütlegettek. Egyikük magához vette a bíborszínű köpenyt, gondosan összehajtogatta, és átnyújtotta a mellette levő társának. Amaz az élettelen testhez fordult, mondván: – Legyen a fajtád is átkozott, te nyomorult zsvány! Hazát és megnyugvást sose leljen a néped! Szenvedjetek örökkön örökké!

Másnap a cigányokat elkergették az olajfák alól. Háim Jákob Sosoj hasztalan esdekelt, menniük kellett. Szokero nem hiányzott Mangel Khuru családjának, csak Mirkia, Bakro Tukero szerelmes lánya kereste őt fájó szívvel.

A légycsapó

[1]

A zenekar vérpezsdítő ritmusokat játszik, ütemesen pereg a dob, a sokszínű mozaikkal kirakott padlón szünet nélkül egymást váltják a táncoló lányok, mezítláb, barna testükkel csiklandozva a teremben tartózkodó férfiak mohó vágyait.

Husszein dej kényelmesen heverészik aranyhímzésű vánkosain, és elmélyülten figyeli a kecsesen ringva táncoló, selyemfátyolt viselő, elragadó teremtest. A felszolgálók, feltárlván az ícsiklandó falatokat, megállnak, hogy utasítást kapjanak uruktól. Husszein odaliskjaira gondol; egy európaival is büszkélkedhet, őt embereivel raboltatta Tangerben. Eleinte makacskodott, nem akart közösen hálni egy arabbal, ám egyik néger alattvalójával megkorbácsoltatta, ennélfogva beletörődött kényszerhelyzetébe. A szeretkezésben felülmulta önmagát: a dakk al-ard legkiválóbb művelőjévé vált.

Husszein int a felszolgálóknak, hogy elmehetnek. Hozzáfog a falatozáshoz. Jóízűen eszik, minden falat után megnyalja húsos ujjait, melyeken rubin- és smaragdköves gyűrűk tündökölnek, eközben figyelmét nem veszi le a kiszemelt lányról. Mellette karba tett kézzel, egy kőszobor merevségével, a megtestesült nyugalom jelképeként áll Dzsfar, első szolgálja, a tagbaszakadt kopasz mór, ki vakon engedelmeskedik neki.

Husszein teli szájjal szól hozzá: – A lányt a háremben akarom látni! Még ma! A királynőm lesz az ágyban! – Rőfögve nevet saját szórakozására. – Holnap pedig magas áron add el az orani sejknek! Megértetted, te kutya?!

Szálem Hakim, a dej intézője kér bebocsátást a terembe, és hogy ne zavarja a szórakozást, lábujjhegyen lépked Husszein

mellé. A kuszkuszt láttán nagyot nyelve mélyen meghajol, és a dej fülébe súgja: – Itt van a kampós orrú francia, óh, jóságos nagyuram, akit méltóztattál hívatni. Kéri, fogadd őt.

Husszein nem szereti, ha valamiben megzavarják, olyankor gyakrabban szellent a kelleténél. – A francia rosszkor érkezett, várjon a sorára! Menj, Szálem Hakim, te vén tevetolvaj, közöld vele, ne türelmetlenkedjék. Türelmetlen ebben az országban csakis én lehetek! Távozhatsz!

[2]

Deval konzul, Franciaország algíri képviselője türelmetlenségében a körmét rágcsálja. Fel-le sétál a helyiségben több mint két órája. A falakat gazdagon díszített szőnyegritkaságok fedik, középen a művészien megalkotott szökőkút kígyóinak szájából monoton csobogással folyik a kristálytisztá víz, ami ingerli. Akárhányszor jön ide a palotába, várakoznia kell, még nem fordult elő, hogy egyből a dej elé engedték volna. Ráadásul ülni sem lehet, nincs mire.

Felsóhajt. Ugyan a dej mit akarhat, mit forgat az orientális koponyájában? A határidő messze van, az újabb megállapodás nem esedékes. Aggasztja a dolog, szeretne túlesni rajta.

Szálem Hakim alázatosan érkezik Devalhoz, meghajol, és az ajtó felé mutat. – A nagyságos dej, Allah áldása rá, vár téged, uram. Kövess engem és ne köpködj útközben!

– Azt hittem, itt kell éjszakáznom...

Husszein a parkban tartózkodik, kezében légycsapót szorongat, mellyel olykor a rászálló legyeket teszi ártalmatlanná. A boltozatos pálmák árkádjai beárnyékolják a helyet, ahol fogadja a konzult. Dzsfar tisztas távolságból figyel. A fákon kókadt majmok gubbasztanak, megunták az ugrándozást.

– Hívásodra megjelentem, uram – hajol meg Deval, és merész elhatározása ellenére, hogy megemlíti az elnyújtott várakozást, nem mond többet.

Husszein vizsgálódva méri végig a franciát, komikusnak találja ruházatát. Egyszer lehetősége nyílt hasonlóan felöltöznie, aminek az lett az kimenetele, hogy saját lakosztályában Dzsafer idegen betolakodónak minősítve lendületesen fejbe verte. Éberségéért jutalom gyanánt csupán huszonöt korbácsütést kapott a szokványos ötven helyett...

– Én kegyes, sőt nagylelkű voltam a te népedhez – kezdi Husszein –, Allah akaratából hajlandó voltam baráti jobbot nyújtani a francia kormánynak, segítettem kéréseinek eleget téve. Itt az ideje, hogy én kérjek. – A légycsapóval lesújt a térdére. – Hosszútávú terveim vannak! Algírt fel akarom lendíteni, a kereskedelmet, a hajózást bővíteni szeretném, szükséges az útépités fejlesztése... És ezekhez rengeteg pénz kell!

– Bőven rendelkezzel anyagi javakkal, uram, Allah a válladra tette a kezét, hogy...

– Allah hatalmas, ez nem vitás! Másról van szó, ezt te nem értheted! Elődeim becsületesen küzdöttek, jóllehet azidőtájt még nem tartották elengedhetetlennek a nagyszabású terv megvalósítását. A ti országokban az ipari forradalomnak nevezett jelenség nincs hasznára az én népemnek. Mérhetetlen gazdagságom és kiérdemelt tekintélyem a ti közreműködésekkel hanyatlásnak indult! A hadseregemet sem tudom összetartani! Az európaiak istene mohó... Allah viszont felülmúlhatatlan! Megmutatta a kivezető utat! Kegyes hozzám! Ashadu ana lá iláha illá'l-láhu va Muhammadun raszúlu láhi!⁵ Meg kell valósítanom népem óhaját! Én ismét felvirágoztatom Algériát, a kultúra központja Algír lesz, újra megszületik egy

---

⁵ Hiszem, hogy Allah az egyetlen isten, és Mohamed az ő prófétája!

Abd el-Rahman ibn Khaldoun! Ha Allah úgy akarja, nekem fogja meghálálni valamennyi igazhitű, hogy elvégeztem a kötelességemet! Népemért bármit megteszek! Bármit!

– Helyes beszéd, nagyszerű szent cselekedet!

– A francia kormány az adósom...

– Ehhez nem fér kétség...

– ...és a helyzet most arra kényszerít, kérjem a törlesztést. A törlesztést, amelyet elődeim sem kaptak meg! Allahra mondom, kérésem jogos!

– De uram! Nagyságos dej! Ez egy kissé... hogy is fejezzem ki... túlzás! Kormányom a pénzügyekben hadilábon áll, nem várt nehézségek bukkantak fel. Kérésed csődbe sodorná az országot! Tudatában vagyunk kötelességünknek, nem feledjük el nemes nagylelkűségedet! A törlesztés komplikált, őfelsége, a királyunk nem annyira gazdag, mint te, uram. Honnan venné azt a tömérdek pénzt?

Husszein megvetően néz a konzulra. Nem ad hitelt a szavainak, üres fecsegésnek tartja, az ügy mögé lát. Tisztában van vele, hogy ki akarják őt játszani, akárcsak az elődeit. Kijelenti hát:

– Indítson hódító hadjáratot a királyod egy gazdag ország bekebelezésére!

Deval fölöslegesen magyaráz, nem győzi meg a dejt. A pénzügyek terén mélypontra süllyedtek. Ő sem kapott az utóbbi időben járandóságot, és ha nem foglalkozna cserekereskedelemmel, felkopna az álla.

– Visszautasítod a kérésemet? – néz rá Husszein.

– Mást sajnos nem tehetek. – Deval nyel. – Kormányom nevében... haladékot kérek. És bátorodom... khm... újabb kölcsönért folyamodni.

Husszein saját karjára üt a légycsapóval. Tekintete tüzes. – Nincs több kölcsön! Ha kérésem süket fülekre talál, követelem a törlesztést visszamenőleg is!

Deval szóhoz sem jut, némán hápog. Türtőzteti magát, hátha elér némi haladékot. Reménykedik a megállapodásban annak dacára, hogy a dej hevesen követelőzni kezd.

Élénk vita bontakozik ki közöttük, mind a ketten saját igazukat bizonygatják, hangzatos szövegekkel támasztják alá, az egyik Allah nevében győzködik, a másik a kormányt és a királyt emlegeti. Husszein felülkerekedik, nála rejtőzik az igazság túlnyomó része. Deval megérzi az alulmaradást, megpróbálja enyhíteni a dej indulatát. Nem kívánja eljátszani a vesztes szerepét, nem tartja magát méltónak rá egy felfuvalkodott barbárral szemben. Ha veszít, búcsút mondhat tisztségének, a festőien kies Algírnak...

Husszein mellkasa hol megemelkedik, hol visszasüpped, látszik az arcszínéről, pillanatok alatt dühbe gurul. Örömet megkorbácsoltná az idétlen kampós orrú franciát! Szeme szikrákat szór... majd a konzulra üt a légyecsapóval!

Deval rendkívül megdöbbenve néz rá. Sarkon fordul, és sietve elhagyja a palotát.

A közelben levő majmok riadtan szétszélednek. Dzsafer hosszú idő után először mosolyog: vigyora a füléig ér.

Deval konzul pecsétetes jelentése, amelyet még abban az évben, 1827-ben X. Károly királynak küldött, hangsúlyt fektetett a provokációra. A francia király ragaszkodott a bocsánatkéréshez, és elégtételként felajánlotta az algíri dejne, hogy a bűnbánat jeleként elfogadja, ha a dej elhalasztja vagy esetleg elengedi a tartozás visszafizetését.

Husszein kitartott álláspontja mellett: elutasítván az ajánlatot, hajthatatlanul követelőzött.

1830. június 14-én harminchétezer fős francia hadsereg szállt partra Algír közelében, és elfoglalta a dej fennhatósága alá tartozó tartományt. Husszein július 5-én kapitulált. Többé nem

vett a kezébe légycsapót.

Így kezdődött Algéria francia gyarmatosítása.

Gavotti akciója

[1]

A fából készült légcavar irdatlan homokfelhőt kavar fel, a vékony, küllős kerekek zötyögnek a köves talajon, a közelben tartózkodó szerelők elfordulnak, nehogy telemenjen a szemük porral. A motor hangosan pöfög, a ricinusolaj átható szaga egyre jobban érződik. Távolabb kis csoport figyeli a felszállást. Az utolsó pillanatig kétséges, a levegőbe emelkedik-e a repülőgép. Giulio Gavotti hadnagy bízik az osztrák gyártmányú Etrich Taube gépében. Szerkezete törekenynek látszik, viaszosvászon szárnyai feszesek, motorja erős, nincs mitől tartania. Eddig Nieuportokon repült, a francia gépekhez szokott hozzá. A pilótaülésben ülve dacol a széllal, köpködi a homokot, ura a gépének. Büszke arra, hogy őrá esett a választás, nem a nagyhangú Massera századosra. Feladata csábító: légi bombázás! Közvetlenül a felszállás előtt kapott rá parancsot magától Caneva tábornoktól, a hadjárat főparancsnokától. Légifelderítők útján jutottak értékes helyszínrajzokhoz, meghatározott célt jelöltek ki a számára.

Időpont: 1911. november 1. Harminchárom napja zajlik a hadmozdulat, Olaszország indította Tripolitánia és Kirenaika megszerzéséért. A líbiai területeket a törökök birtokolják, ők a XVI. század elején gyarmatosították a berber partokat Észak-Afrikában.

Taguira jelentéktelen település, katonai szempontból viszont létfontosságú. Nagylétszámú arab-török osztag táborozik itt, zajlik a csapatösszevonás, offenzíva készül. Modern trópusi egyenruhák keverednek a hagyományos arab burnuszokkal, mindenütt sátrak, tüzérségi fegyverek, tevék.

Giulio Gavotti, tartva a hétszáz méteres magasságot, száz kilométeres sebességgel közeledik a célpont felé. Amikor úgy ítéli meg, elérte a sátortábor, támadó magasságba ereszkedik, egyik kezével a botkormányt fogja, másikkal előhúzza egy gömb alakú Cipelli bombát. Súlya két kiló, akkora mint egy narancs. Egy tucat elfér az ülés alatt. Fogával letépi a biztosítógyűrűt, kihajol a pilótaülésből, és kidobja az első bombát. A műveletet még kétszer gyors egymásutánjában megismétli. Több bombája nincs, hármát hozott.

A bombák széles köröket rajzolva zuhannak lefelé, a szél egyiküket-másikukat elkapja és arrébb löki. Mintegy háromszáz méternyire a sátortáborból robbannak fel. Giulio Gavotti a magasból csupán a füstöt látja, a becsapódások helyét nem ismeri.

Az első bomba egy magányos pálmafát tesz tönkre, melynek levelei mind lehullanak; a második egy régi kútnak a kávját hasítja szét; a harmadik kövekre esik, ott robban fel. A váratlan támadás feldúlja a település viszonylagos nyugalma. Felbomlik a rend, zajos káosz keletkezik, senki sem érti, mi történik. A beduinok ámulva az ég felé mutogatnak, a piaci árusok megriadnak, sietve mentik portékáikat. A török őrség katonái lövéseket adnak le a repülőgépre.

Giulio Gavotti sikerként könyveli el a tettét, büszke önmagára. Nagy ívben visszafordul, leereszkedik a sátortábor felé, tesz egy tiszteletkört, eközben leszórja a névjegyét. Ekkor veszi észre: gépének viaszosvásznon szárnyát több helyen kilyukasztották az újabb lövések, egy részen hasad az anyag. Nincs egyéb lehetősége, kényszerleszállást hajt végre.

Gépe a földre érést követően kőrödző tevék között áll meg a piac közepén.

[2]

Feti bej, a helyszínen tartózkodó török főparancsnok, látva az olasz repülő megdöbbentő manőverét, elrendeli, bánjanak vendégként az elfogott tiszttel és helyezték biztonságba repülő masináját. Giulio Gavotti hadnagy külön sátrat kap, tolmács segítségével értésére adják, ne aggódjon, várakozzék megértően. Nem tudja mire vélni a dolgot, attól tart, vallatni fogják vagy fogolyként elhurcolják követ törni a déli régiókba. Hallott a kényszermunkáról. Később lehetővé teszik számára a tisztalkodást, kávéval és dohányval kínálják. Rádöbben, nincs veszélyben. Szívja a cigarettát, kortyolgatja a forró kávé, szemléli a sátor nyílásán át a kinti mozgolódást.

Délidőben, a napi harmadik szertartás, a duhru végeztével Feti bej küldöncöt meneszt érte. A saját asztalánál vendégeli meg a lapos épület fényűzően berendezett, hűvös helyiségében. Giulio Gavotti bizalmatlan vendéglátójával szemben, de a szívélyes bánásmód hatására felenged; lakomára nem számított.

Az asztalon a Korán törvényeit mellőzve safrányos ürühús, töltött tojás, strasbourgi libamáj, gyümölcs és francia bor kínálja magát.

Feti bej tolmács segítségével mondja: – Önök, olaszok, hősök, hogy az ég kockázatos útjaira merészkednek ilyen hitvány repülő masinákon. Kezdetben a katonáim azt hitték, hogy egy szent dervis szelleme közeleg...

Háromnegyed óra hosszat falatoznak, a tálakból fogynak a finomságok. Giulio Gavotti végigkóstolja a fogásokat, nem kínáltatja magát. A libamáját fölöttébb élvez; alig emlékszik rá, mikor evett utoljára ingyencséget. Saját bázisukon pocsék az ellátásuk, még macaroni sincs. Bezzeg a barbároknál...

Kávészás közben Feti bej kijelenti: – Öröömre szolgál, efendi, hogy egy asztalhoz ülhettem le a katonával, aki a levegőből először bombázta hadseregem táborát. Mindenhol elmesélem

majd, hisz a háborúban magát a történelmet valósítjuk meg. Önök óriási lépéseket tettek a hadviselésben! Legközelebb ne tévesszen célt! – Feti bej elmondja, mit semmisített meg a három bomba. A tolmács lefordítja.

Giulio Gavotti elneveti magát. – Ez csak a kezdet! – mondja szórakozottan.

Feti bej egyetértően bólint, és közli: – Holnaptól alkalmazkodunk az önök légi taktikáihoz, ami azt jelenti, hogy a tüzéségünk Maxim-géppuskáikkal kímélet nélkül lőni fogja a repülőket, legyenek azok felderítők vagy bombázók... Nem maradhatunk alul! Nos... kivételesen van az ön számára egy meglepetésem! A neve Zuhra. A nap hátralevő részét töltse vele a hamamban⁶.

Giulio Gavotti minekutána visszatér a bázisra, részletes jelentést tesz Caneva tábornoknak. Este a kantinban borozgatva megered a nyelve: – Mesébe illő délutánt töltöttem a gőzfürdőben Zuhrával. A fellegekben jártam anélkül, hogy gépre ültem volna. Így még nő nem vetkőztetett, mint ahogy Zuhra tette. Lenge, áttetsző, rövid köntöst viselt, keblei kidomborodtak, kíváncsú teste kígyózott előttem... Rögvest magamévá tettem volna! Selymes tapintású kezével végigmasszírozott, illóolajokkal kenetetett, egyiknek az illata se hasonlított a ricinusolaj szagához, és nekem olybá tűnt, mintha újjászülettem volna. Kábultan lebegtem ölelő karjaiban... Én mondom, érdemes volt ledobálnom azokat a nyamvadt bombákat!

Caneva tábornok másnap az újságíróknak ezt nyilatkozta: – Azért választottam egy becsvágyó fiatal repülőst, mert bízam abban, hogy hevesége és a haza iránti szeretete sikerre viszi a manővert... Giulio Gavotti hadnagy a nap hőse lett! Három bombát dobott le az ellenség táborára: az egyik megsemmisítette

---

⁶ Gőzfürdő.

az ivóvízforrást, felmérhetetlen károkat okozva az ellenségnek,
a másik kettő pedig... khm... nem várt helyeken robbant...

Az olasz-török háború 1912. október 18-án ért véget olasz
győzelemmel. Törökország elvesztette utolsó afrikai birtokait,
Tripolitánia és Kirenaika olasz fennhatóság alá került.

A csapda

Pepe Carlucci évekig Párizs előkelő szállodáiban lakott, semmiben sem szenvedett hiányt, pénze bőségesen akadt. Egyszerű módon jutott nagyobb összegekhez és elemi szükségleti cikkekhez: lopta. Különc lévén az állapotokhoz alkalmazkodva váltott külsőt és álnevet, szeretett magasabb körökben mozogni, szívügyének tartotta az estélyeket, a fogadásokat, ott jelent meg, ahová nem hívták. A rendezvények alapozták meg egzisztenciáját. Múltját nem ismerték, élettörténetét, karrierjét kétszer ugyanúgy nem mondta el. Régóta szerepelt a Scotland Yard aktáiban, Madagaszkár szigetéről örökre kitiltották, Borneón a bennszülöttek nemkívánatos személynek nyilvánították, amiért nem tudták őt megenni. Miután Franciaországban körözést adtak ki ellene, felhagyott a lopással, expresszvonatra szállt, őszinte sajnálattal hagyta el a Fény Városát. A tűnő pénztelenség arra készítette, mellőzze nagystílusú életét, az előkelő lakosztályokat; sokáig a temetők kriptáiban éjszakázott. Később, kerülve a feltűnést, Oranba telepedett le. Néhány mozgalmas hét alatt feltornászta magát arra a szintre, ahonnan Afrikába zuhant. Újfent lopott, zártkörű klubokat látogatott, díszvacsorákon jelent meg, fogadásokon jeleskedett. Eljárt az oráni tisztí kaszinó kertjébe boule-ozni ⁷ és a francia konzul algíri rezidenciájának medencéjébe úszni, súlyfölsleget fedezett fel magán. A rendőrség a nyomára bukkant, ám Pepe Carlucci eltűnt.

---

⁷ Fémgolyóval folytatott célpadobó-játék.

[1]

A szél befújja a tevék patáinak nyomait. A homoksivatagban minden egyhangú, a hőségtől káprázik az ember szeme. Don Martinez tar koponyája izzad, nem győzi azzal a fél aszalterítővel törölgetni, amelyet Colomb-Bécharból hoz törülköző gyanánt. A porszemecskék behatolnak ruházata alá, heveny viszketegséget okoznak, kénytelen-kelletlen vakarózni kell. Tarkóján erős szúrást érez, szeme előtt elmosódik a táj. Egynapi járásra lehet a hely, ahol két férfi vár rájuk.

Mikor elvállalta a megbízatást, nemcsak a rendőrség elől bujkált, keresték a hitelezői is. Nem maradt egyéb választása, ha sürgősen pénzhez akart jutni, mint hogy elvégezze a feladatot. Rávette három cimboráját, tartsanak vele. Colomb-Bécharban hozzájuk csatlakozott régi ismerőse a vérebével. Így lett a csapat Pepe Carluccival öttagú.

Don Martinez szája szögletében mosoly jelenik meg, tevéjét iramra nógatja. A bérre koncentrál, melyet gyilkosságért kap. Végre eljuthat Új-Zélandba! A nyeregben imbolyogva hallani véli a tenger zúgását.

[2]

A hőség tetőpontjára hág a kősvatagban. A kietlen táj égnek meredő obeliszkyszerű sziklái között eltörpül a Berliet márkájú behemót teherautó. Felforrósodott kabinjában ketten ülnek és türelmesen várakoznak. Mereven néznek a karavánút irányba, ahonnan az érkezőket várják. Arcukon kiütözik a verejték, ruhájuk átnedvesedik. Max lehunyorja a szemét, egy korsó jéghideg sört képzel maga elé, gyötri a szomjúság. Bruno el-elbóbiskol, olykor, neszre riadva fel, bámulja a természet alkotta kőrengeteget. Figyelemre méltó esemény nem történik. Max szeme a nézéstől fárad, halántékán kidagadnak az erek. Órák

telnek el, míg mozgó alakokat észlel.

– Jönnék, Bruno!

– Készüljünk fel, Max.

A véreb ugatva lohol a teherautóhoz, felágaskodik az ajtóra, morogva vicсорít.

– Ezzel a fránya döggel mit csinálunk, Bruno?

– Én állatbarát vagyok, Max.

– Engem dühít, Bruno.

– Ne törődj vele, Max, az egy korcs kutya.

Egymásra tekintenek, szemük vizenyős fényben sugárzik. Max nagyot húz a kulacsából, ajkán lecsorog a langyos víz.

– Nyissuk fel a tetőt, Bruno.

A kör alakú nyílások fedelei nyikorogva csapódnak hátra, a fémes zaj visszhangzik. Mindketten az ülésre állnak, hogy derékig kibújhassanak a kabin tetején. Kezükben egy-egy Thompson géppisztoly villan meg...

Az érkezőkre golyózápor zúdul.

[3]

– Egyikük még él, Bruno.

Max beindítja a motort, a dübörgés messzire elhallatszik. A köves terepen a Berliet valósággal zötyög. Egy kilőtt golyó, átfúrva az üveget, behatol a kárpitozott kabinfalba, jelentéktelen roncsolást idéz elő a jórészt piszkos anyagon.

– Nézz oda, Bruno, van fegyvere!

– Azt hiszem, revolver, Max.

– Egyenlő a semmivel, Bruno.

– Kvázi, Max.

Újabb lövedék csapódik a motorházba.

Bruno felfogja a géppisztolyt, kidugja az ajtó ablakán, félkézzel lead egy sorozatot. Szórakozik és önfeledten vigyorog.

A hasaló alak körül röpdösnek a kőszilánkok, kis híján eltalálják. Mikor abbamarad a félelmetes kattogás, felpattan, kétrét görnyedve elrohan a menedéket nyújtó hasadékból.

A Berliet eléri a helyet. A talajon egy parafakalap, körülötte rengeteg apró és éles kődarab.

Pepe Carlucci bízik leleményességének sikerében, nem maradhat alul. A döcögő teherautó mögé kerül, feltornássza magát a platóra, óvatosan, nehogy elveszítse egyensúlyát. Négykézláb végigbukdácsol a deszkákon, közvetlenül a kabin mögött meghúzódik, meredt szemmel lélegzik. Ruházata koszos és szakadozott, felhorzsolts térdén megalvadt a vére. Bentről a hátsó ablakon át nem vehetik észre, az üvegen vastagon rakódott le a mocskok, a visszapillantó tükrök hiányoznak, viharvert jármű. Átmeneti biztonságban érezheti magát, nincs az üldözők szeme előtt. Meg akar szabadulni tőlük, vele is elbánhatnak. Ebben holtbiztos. Megkapaszkodik a kabin hátsó részére erősített szerszámok egyikének nyelében, gondolkodási időt engedélyez magának. Idegszálai megfeszülnek, résen kell lennie, számíthat véletlenekre. A véletleneken áll vagy bukik sok dolog. Társai váratlanul sétáltak át az árnyékvilágból a másvilágra, nem sejtették, miért kellett beadniuk a kulcsot. Pepe Carlucci ki akarja deríteni az okot, a színjáték rejtélyét. Magyarázatot kell kapnia, bármi legyen az ára. Reméli, élve vészeli át a kényszerű kiruccanást.

A kabinban a két férfi veszti türelmét. Max feszesen markolja a kormányt, arca fakó. Bruno ütemesen dobol a combjára helyezett fegyver csövén, kémleli a látóhatárt.

– Taposs a gázra, Max!

A motor felpörög, a teherautó elkanyarodik a kőhalmoktól, a karavánút felé halad.

Pepe Carlucci eldönti, mit tesz. Mosolyogni próbál, de arcizmai alighogy engedelmeskednek. A füledt levegő nem mozdul, a motor berregése tölti be a teret. Ellenőrzi

forgópisztolyát, két golyót lőtt ki belőle, maradt négy. Bőven elég. Szaporán szedi a levegőt, érzi, eljött a megfelelő alkalom. Habozással kihagyhatja a pillanat nyújtotta lehetőséget, cselekednie kell, nem várhat! A tét óriási: saját élete. Erre mostanáig ügyelt. A sofőrülés feletti nyíláshoz hajol, kétszer belő a kabinba függőleges irányban. Az autóduda hangja jelzi, a szerkezetet a kormányra dőlt emberi test működteti. Célba talált.

Bruno észreveszi ellenfelének tartózkodási helyét. Villanásnyi rémületében nem méri fel a helyzetét, támadásba lendül. Szeretné elkerülni társának sorsát. Kezében a géppisztollyal átvergődik az ülése feletti nyíláson. Sebtében rádöbben: rossz taktikát választott, ki kellett volna ugrania... Szembe találja magát ellenfelével. Nincs ideje rá, hogy fegyverének csövét felé fordítsa. Arcára ütést kap, a tárgy pörölyként sújt le, feje beleremeg, testébe fájdalom nyilall, látása elhomályosul. Az orrából kifolyó vére becsorog a szájába. A géppisztolyt kiejti a kezéből, tehetetlenül bezuhan a kabinba, beveri a fejét, elájul.

A Berliet iránytvesztve robog, a duda hangja a rázkódástól itt-ott szünetel.

Pepe Carlucci légszomjjal küszködik, össze kell szednie magát. Ledobja a szeneslapátot, meginog, majdnem hanyatt esik. Fennhangon megereszt egy ízes káromkodást. Az egyik Thompson átkerül hozzá, lába mellé helyezi le. A plató bal széléhez lépdél, fél kézzel megkapaszkodik, kihajol a kabinajtóhoz. Észre sem veszi, hogy felhasadt a nadrágszára. Csekélységekkel egyébként se törődik, a duda hangja azonban kezd számára elviselhetlenné válni, a rendőrautók szirénázására emlékezteti. Kinyitja az ajtót, benéz, két, különös pózban levő alélt testet pillant meg. A kabin oldalán csüngve kiráncigálja a kormány mögül a haldoklót, hogy a helyére ülhessen. Max teste a talajra pottyán, a jármű hátsó kereke áthalad rajta.

A Berliet megáll, Pepe Carlucci fellélegezhet.

[4]

– Megöl engem?

Pepe Carlucci kezében tartja a kabinban talált másik géppisztolyt, csöve Brunóra szegeződik. – Ne légy kíváncsi! Beszélj!

– Hol van Max?

– A társad napozik... de neked nem javaslom ezt a fényűzést. Beszélj! Vagy azt akarod, hogy kiverjem a többi fogadat is?!

– Műfogak voltak...

– Ha nem beszélsz, pipa leszek. Élénkítsd fel az emlékezetedet!

– Engem nem avattak be!

Pepe Carlucci a géppisztoly csövével felüti Bruno állát. – Beszélj! Kezdek feltüzelt lenni!

Bruno a nyelvébe harap, a kabin padlójára köpi ki a vért. Jobban teszi, ha nem makacskodik. Ő még megúszhatja, régen hosszú életet jóstak neki. – Mit akar hallani?

– A konstellációt lehetőleg részletesen.

– Sokat akar. – Bruno felsóhajt, nem nehéz árulóvá vedlenie. – Elmondhatom mindazt, amit tudok, úgysem változtat kettőnk helyzetén... Egy Maréchal nevezetű pasas áll a háttérben. Végez azokkal a szabadlábbon élő bűnözőkkel, akikkel kapcsolatba kerülhet. A kerítő kiszemel egy leégett alvilági pofát, és Maréchal nevében megbízza, vállaljon el egy feladatot, pénzt kaphat érte. Ha a pofa elvállalja, megállapodnak az összegben, amelyet utólag vehet át. Meg kell ölni egy fegyvercsempészt, ki Colomb-Béchar körzetében tevékenykedik. A neve Nardier. A pofa, tekintettel az út viszontagságaira, várhatóan kislétszámú csapatot szervez hasonszőrűekből, bolond lenne egymaga

nekivágni a sivatagnak. Az előre megbeszélt időben és helyen bevárjuk őket, aztán segítünk rajtuk... Agyafúrt csapdába estek, félrevezették magukat. Nardier kitalált muksó, pénzbeli fizetség nincs. Ugyanaz az alak, aki egyiküket felbérelte, minket valamennyiük likvidálásával bízott meg... Dereng már?

Pepe Carlucci elmélyed. – Szeretném, ha a sivatagban rend lenne: te most eltakarítod a halottakat, a létszám aránya egyezik a hajdani elképzeléssel: a társad kinyiffanhatott. Fogadd előzetes őszinte részvéteimet! Kiszállunk! Nyomulj utánam!

Pepe Carlucci zsebre vágja az indítókulcsot, hátrálva hagyja el a kabint. A teherautótól távolabb áll meg, megvárja, amíg Bruno lomhán kikaszállódik. Magához veszi a platóról az otthagyt fegyvert, ellenőrzi mindkettőnek a tölténytárát.

Bruno kedvtelenül ácsorog a nyitott kabinajtó mellett, karja erőtlenül lóg. Halkan, gyászos hangon mondja: – Könnyítsen Max szenvedésén, ha még él.

– Mi az, kirügyezett az emberséged? Csak nehogy bőgj, azt rühellem!

– Max a barátom! Ne hagyja szenvedni!

Pepe Carlucci abba az irányba tekint, ahol Max fekszik. A Berliet kereke áthaladt rajta, belehalhatott a sérüléseibe. Elindul felé, hogy megbizonyosodjon, él-e még, vagy már halott. Zajra figyel fel, megfordulni se marad ideje, ráparancsolnak:

– Tedd le a fegyvereket! Semmi trükk, rögtön lövök!

Pepe Carlucci megkövül. A felszólítás többször visszacseng a fülében, testén remegés fut végig, kiveri a hideg veríték. Most eszmél rá, eszelős bérgyilkossal került szembe; kívárta a számára kedvező alkalmat.

– No mi lesz?! Dobd el a fegyvereket, máskülönben korán átsétálsz a pokolba! Bürokráciától mentesen!

Pepe Carlucci hátrafordul, hogy lássa, van-e lőfegyver Brunónál.

Van! Egy Thompsont szorongat a kezében!

– Ne fordulj meg még egyszer, mert a töködbe durrantok! – Bruno röhög. – A sofőrülés alatt mindig található tartalék géppisztoly...

Pepe Carlucci dohog. Másodpercek alatt döntenie kell, miként cselekedjen. Semmilyen esélyt nem ad magának, úgy véli, elbúcsúzhat az életétől. Nem marad más hátra, mint reménykedni és bevárni a véget. Többet aligha tehet. Érzelmeire hagyatkozott, nem számolt a konkrétumokkal. Egy vigyázatlan mozdulat elég ahhoz, hogy golyót kapjon. Eleresztí mindkét fegyverét.

– Féleszünek néztél, mi? Most dobd le a revolveredet!

Pepe Carlucci eleget tesz a parancsnak. Gépiesen cselekszik.

– Tartsd magasra a kezed! Tíz lépést előre! Számolj hangosan! Megfordulni tilos, ellenkező esetben beléd lövök! Mozgás!

Pepe Carlucci a hetedik lépésnél megfordul. Amíg lépdelt, Bruno a fegyverekhez sántikált, a kezében levő Thompsont letette, helyébe felvette a földről az otthagyt géppisztolyok egyikét.

A tartalékban nem volt tölténytár!

– Lépre mentél! – Bruno derül találékonyságán. – Elismerem, makacs vagy, megnehezítetted a dolgomat. Kár, hogy neked kampec! Van valamilyen halaszthatatlan kívánságod? Nyögd ki!

– Elfelejtettem otthon kikapcsolni a gázt, esetleg elugorhatnék...

Bruno készakarva kiröpít egy sorozatot Pepe Carlucci elé. Szórakozik, műsort rendez önmagának. – Készülj fel, ütött az órád! Ha akarsz, imádkozhatsz, sőt, meggyónhatsz! Az ilyesmiben jártas vagyok, annak idején a cellatársam pap volt, nekem vallotta be meggyónhatatlan bűneit. Nos?

– Elszívnék egy szivart.

– Legyen ez a végső akaratod. Hogy lásd, emberséges vagyok, megengedem a pöfékelést. Igyekezz!

– Nekem nem sürgős. – Pepe Carlucci sejti, Bruno végez vele.

Ideje tehát véges. Ennyire közel még nem állt a halálhoz. Csöppet sem bosszús, belenyugszik sorsába. Előveszi a szivart, szertartásosan gyújt rá. A jelenet hihetetlen. Minthogyha az orani tiszti kaszinóban zajlana kötetlen társalgás közepette. Nevetségessé válik kiút nélküli helyzete, az eddigi események hirtelen elvesztik komolyságukat.

Bruno szeme megvillan, ami azt jelentheti, lőni fog. Többé nem néz rá, nagyot sóhajt, megszívja a szivart, élvezi maró hatását. Látása elhomályosul, sűrűn kell pislognia, erőt vesz magán. Tekintete a teherautó alá kalandozik, és nyomban ottragad.

Bruno úgy dönt, egyelőre nem öli meg áldozatát. Amikor szólásra nyitná a száját, hátulról súlyos test vetődik rá, elveszti egyensúlyát, fegyverét maga alá temetve orra bukik, nem fogja fel, mi történik. Az éles fájdalomtól felordít, oldalra veti magát, hogy védekezzen, keze a géppisztoly után matat. Ekkor látja meg a véreb pofáját közvetlen közélről: fél szeme kilőve, fogai közül folyik a nyála. Bruno érzi bűzös, visszataszító leheletét. Az állat másodszor is a nyakának ront, marcangolja őt.

Pepe Carlucci irtózik a látványtól, nem bírja elviselni a hangokat. Észbe kap, menekül a Berliet kabinja felé.

Szakad a zápor, süvít a szél. A kikötőben megbénul az élet, a mólók üresek. A jacht kajütjében hárman tartózkodnak, ketten ülnek, egyikük fel-alá járkálva beszél: – Uraim, figyelmeztetem önöket, a feladat szigorúan bizalmas, Nardier közveszélyes ember...

A szökevény

[1]

Wally Diaz nyolcadik napja úton volt. Étlen-szomjan baktatott reggel óta, akkor ette meg az utolsó darab kukoricalepényét. Ereje kezdte elhagyni, kóválygott a feje. Rá kellett döbbsennie, rossz irányba halad, eltévedhetett. Túl hamar ugrott le a tehervonatról. Sziklafalak magaslottak a közelben, a meleg elviselhetetlen volt, a nap kegyetlenül tűzött le rá. A felforrósodott talaj a bakancsán keresztül égette a talpát.

Délután felbukkant előtte a homoksvatag. Réges-régen érintenie kellett volna a Papago Indián Rezervátum felé vezető műutat, ám nyomát se lelte. Köpött egyet, és földhöz vágta a tarisznyáját. Egy kabát és néhány apróság volt benne: használati tárgyak, amelyeket az ember a börtöncellában tart magánál. És benne volt a pénze. Leült pihenni, kifújta magát. Kockázatosnak mutatkozott a homoksvatag átszelése víz nélkül és gyalogosan, erre józan ésszel nem vállalkozhatott. Úgy határozott, visszafordul.

Ücsörgött egy keveset, utána feltápáskodott, kinyújtóztatta merev izmait, hátára csapta a tarisznyát, és a sziklás terület úttalan utait választotta. Délkeletnek tartott, nem ment arra, amerről jött. Talán rátalál valamiféle ranchépületre. Éhes volt, egy tányér babért tíz dollárt is adott volna.

Estére felkapaszkodott egy kiszögellésre, onnan beláthatta a csend uralta tájat. Körös-körül sziklás és svatagos vidék terület el. Ha ismerné a helyet, könnyebben tájékozódna. Elnyúlt egy fekvésre alkalmas, biztonságosnak mutakozó sziklapon, amelyet éjszakai szálláshelynek szemelt ki, feje alá tette a kabátját, és nézte az eget. Még világos volt. Elfáradt, szeretett

volna elaludni. Már-már lecsukódott a szeme, amikor megpillantotta az égen a furcsán mozgó valamit. Úgy hitte, álmodik. Megmagyarázhatatlan belső kényszer hatására talpra ugrott.

Wally Diaz, a mesztic, ki ilyesmit még nem látott, elámult a látványtól. Megkövülten meredt a jelenségre, nem akart hinni a szemének...

Három és fél mérföldre, a katonai zóna megfigyelőállomásán a szolgálatos tiszt ajtóstól rontott be a parancsnok, Craig D. McDermott ezredes irodájába.

– Ezredes úr – kezdte izgatottan –, azonosítatlan repülő tárgyat jelzett a radar, jöjjön, nézze meg!

– Mi a fene? – horkant fel McDermott. – Biztos, hogy jól látták, Elliot?

– Repülőgép vagy helikopter kizárt. – Átsiettek a folyosón, Elliot igyekezett lépést tartani az ezredessel. – Kínaiak vagy oroszok nem lehetnek... Hawkes szerint UFO.

McDermott riadókészültséget rendelt el és értesítette a parancsnokságot. A szolgálatban levő navigátor meghatározta a mozgó tárgy koordinátáit, hogy követhessék a tartózkodási helyét.

– Az istenit! – kiáltott fel a radar képernyőjénél állva Hawkes.

– A repülő tárgy zuhan lefelé... A kurva életbe! Eltűnt!

– Ez bizony lezuhant – jelentette ki Elliot.

McDermott kiadta az elfogatóparancsot.

Az ovális formájú űrhajó fényjeleket bocsátott ki, villódzott, mint egy szemafor, és vakító fehérséggel övezve kihunytak a fényei.

Wally Diaz abbahagyta a mászást, helikopterek távoli zúgására figyelt fel. Két nagytestű katonai gép közeledett alacsonyan szállva. A sziklák mögé húzódott, leste, mi fog történni. Egy belső hang azt sugallta, menekülnie kellene innen. Éhsége és szomjúsága azonban visszatartotta.

Miután a két gép leszállt, speciális öltözékben levő katonák ugráltak ki belőlük. Az egyik csapat megrohamozta a célpontot, a másik átfésülte a helyet. Wally Diaz bízott abban, hogy a hegyoldalt elkerülik.

A rajtaütés nem tartott sokáig. A katonák elszállították az úrhajót, Wally Diaz fellélegezhetett. Jobbnak látta, ha éjszakára keres egy biztonságos zugot, ahol elaludhat.

[2]

Craig D. McDermott ezredes körüljárta az asztalt, nem hitt a szemének. A lények mozdulatlanul feküdtek, bajosan lehetett megállapítani, életben vannak-e, vagy halottak.

– Hihetetlen! – mondta tagoltan McDermott. – Mégiscsak léteznek... Akár a torzszülött gyerekek... Rettentően rondák. Döbbenetes! Honnan csöppenhettek ide? Fogadni mernék, hogy nem a maine-i Mattawamkreatóból... Elliot!

– Uram!

– Személyesen felel a biztonságukért. Senki sem léphet a helyiségbe kettőnkön kívül! Megértette?!

– Igen, uram!

– Holnap megérkeznek a központból, mindent elszállítanak, nem akarok fölösleges kellemetlenséget. Elliot... – McDermott közelebb ment a tiszthez, suttogva folytatta: – Mondja, megvan még a fényképezőgépe?

– Tilos effajta személyes holmit tartanunk, uram, a szabályzat előírja...

– Halkan, maga idióta... Tojok a szabályzatra. Hát nem érti? Csináljon ezekről felvételeket. Tudom, hogy rejteget egy ügyes kis masinát, ne is tagadja! Ilyen lehetőség még egy nemigen lesz ebben a nyomorult életben... Nos?

– Ez parancs?

– Frászt! Fókuszáljon a jövőjére... A filmet aztán ideadja nekem!

Elliot elmélázott.

– Oké, ezredes. Háromezer dollár az ára.

McDermott állá leesett a meglepetéstől. Végignézett a beosztottján.

– Ugrat, Elliot?

– Komolyan beszélek, uram. Az üzlet, az üzlet még a sivatag kellős közepén is. Nem vagyok idióta, megtanultam egyet és mást. Kössünk üzletet!

[3]

Wally Diaz ledobta a tarisznyáját, és fáradtan lefeküdt a kiszemelt helyre. Előszedte a kabátját, magára terítette, és álomra hajtotta a fejét. Ráfért az alvás.

Egy félreeső bemélyedésből a lény mozdulatlanul figyelt. Sérült testéből nyálkás folyadék szivárgott ki, szemei izzottak és megnagyobbodtak. A belőlük kilövellt párhuzamos fénysugarak Wally Diaz fejét érték. A lény utolsó energiáját átadva összezsugorodott, végül megsemmisítette önmagát. Ami megmaradt belőle, lángra lobbanva elporladt. A füst egy ideig terjengett a hasadéokban, majd elkeveredett a sivatag porával, melyet a szél juttatott oda.

Wally Diaz felébredt. Nem érzett fáradtságot, nem volt sem éhes, sem szomjas. Feltöltődött idegen energiával. Azt se érzékelte, hogy éjszaka van, kitűnően látott. Megtalálta a lefelé vezető ösvényt, biztonságosan haladt rajta, nem botlott meg. Agyában annyi rögződött, hogy társai fogságban vannak, ki kell őket szabadítania. Ez vezérelte őt.

A három és fél mérföldes távolságot megállás nélkül tette meg. Az alacsony, nagykiterjedésű kőépület beleolvadt a sziklás

környezetbe, csupán a radar jelezte a megfigyelőállomás hollétét. Magas drótkerítés vette körül az objektumot, az őrtorony elhagyatottnak mutatkozott, az őrszem nem volt a helyén.

Wally Diaz a behatoláshoz felhasználta energiájának java részét. A riasztóberendezés működésbe lépésekor botladozott, és mielőtt még elérte volna az épületet, ernyedten összeesett.

Fények gyulladtak ki, reflektorok pásztáztak körbe, őrök vizsgálták át az övezetet. Könnyedén rátaláltak a behatolóra.

Elliot egy széken állva fényképeket készített a lényekről, amikor a riasztóberendezés visító hangja megzavarta. Harmadszor kattintotta el a gépet. Az objektíven át füstcsíkokra figyelt fel, és a lények lángba borulva pillanatok alatt semmivé váltak. Elliot nem fogta fel, mi zajlik körülötte, ösztönösen hátralépett...

Kint Craig D. McDermott ezredes a földön fekvő ismeretlen férfihez lépett. Wally Diazt a hátára fordították.

– De hiszen ez egy istenverte indián! – fakadt ki bosszúsan McDermott. – Hogy a fenébe jutott be?

– Szétégette a drótkerítést, uram.

– Mivel?!

– Nem tudjuk. Nem találjuk a készüléket, mellyel elkövethette volna. Érthetetlen...

– Kutassák át a terepet, nézzenek szét a külső szektorban! Geronimót meg állítsák talpra! Remélem, van még benne annyi élet, hogy elmagyarázza, mi történik itt!

Elliot besompolygott a parancsnok irodájába.

– Nos... sikerült?

Elliot nagyot nyelt, zavara elárulta őt. – Valami baj van? – bámult rá McDermott.

– Attól tartok, igen, ezredes úr. A lények... nyomtalanul eltűntek...

– Micsoda?!

McDermott félrelökte Elliotot, rohant a helyiségbe. Az üres asztal láttán ráordított az örökre:

– Hol vannak a nyavalyások?! Így őrzik maguk a távoli bolygóról érkezett vendégeinket? – Az asztalon található azonos méretű fekete foltok egyikére rátette a tenyerét. Érezte a fa melegét. – Jézusom! Ezek elégték! Szodoma és Gomora... Elliot! Kövessen az irodámba, beszédem van magával! Hogy mi lesz még itt!

Az irodában McDermott szivarra gyújtott. Le nem vette a szemét Elliotról, ki meg se mert mukkanni.

– Biztos abban, hogy lefényképezte őket?

– Biztos vagyok benne. Csak azt követően füstölögtek el...

– Elliot, ha becsap, ne kerüljön többé elélem!

– Miért csapnám be? Akkorát estem a székről, hogy megemlegetem!

McDermott egy borítékot vett elő az íróasztal fiókjából.

– Háromezer dollár, annyi, amennyiben megállapodtunk. Kérem a fényképezőgépet a filmmel együtt!

– A gépről nem volt szó...

– Nálam nagyobb biztonságban lesz.

– Oké, ezredes. Adjon még huszonöt dollárt, és magáé a gép.

McDermott tizenhét dollárra alkudta le az összeget, ezáltal megköthették az üzletet: a fényképezőgép a parancsnoki irodában maradt, a boríték pedig gazdát cserélt. Elliot elégedetten távozott, ilyen rövid idő alatt ennyi pénzhez még nem jutott.

McDermott kérte az idegent.

– Hogy kerül maga ide?

Wally Diaz megvonta a vállát. – Két katona hozott az imént. Irtó rendes fiúk, megittattak vízzel, enni azonban nem adtak. Ez milyen rang magán, főnök?

– Nem ismeri a rangjelzéseket?

– Miért, maga tudja, milyen indián vagyok?

McDermott visszakézéből akkora pofont kent le a meszticnek, hogy feldöntötte a széket. Nem kedvelte, ha valaki pimasz. Az örök a folyosóról berohantak az irodába.

– Semmi gond – intett feléjük az ezredes. – A barátunk kissé elszédült. Hagyjanak magunkra!

Wally Diaz ülve maradt, nem bírt felállni. Arcáról lerítt a szenvedés.

– Több napja nem ettem, főnök – mondta. – És sejtelmem sincs, hogy kerültem ide. Még nekem is észveszejtő. Egy sziklahasadékban tértem nyugovóra... elaludtam, hullafáradt voltam... aztán valaki szorgalmasan pofozott, hogy ébredjek fel. Nem voltam részeg, higgye el! Senki sem szeret egy részeges indiánt.

McDermott mérlegelte a helyzetet.

– Ha igazat beszél, eleresztem, ha hazudik, börtönbe kerül. Fontolja meg, mit válaszol!

– Nem hazudok, főnök. Engem is érdekelne, mi történt velem. Nagyon fáj a fejem és nagyon korog a gyomrom. Olyan vagyok, mint egy kifacsart citrom.

– Ebben igazat adok magának. Mondja, nem vett észre valami rendelleneset?

– De... hogy itt verik a civileket.

– Ne pimaszkodjon, mert kaphat még egyet!

– A Papago Rezervátumba tartok... Napokon át bolyongtam a sivatagban... és eltévedtem. Eszméletlenül akadhattam magukra. Ez itt valóban katonaság? Nincs Coca-Cola automatájuk?

McDermott sokáig nézte a meszticet, kopott bakancsát tanulmányozta. A lábbeli emlékeztette a kényszermunkások viseletére. Még nem döntötte el, higgyen-e neki, vagy ne. Sajátságos figura, mindenáron meg kell szabadulnia tőle, nehogy rumlit okozzon. Úgyis rengeteg baja származik az események kapcsán.

Kiszólt az ajtón:

– Küldjék ide Kaminskyt!

McDermott három napra elegendő élelmet pakoltatott be egy vízhatlan málhazsákba, és egy üveg pálinkát is adott a saját készletéből. Megparancsolta Kaminskynek, vigye el az indiánt minél messzebbre a megfigyelőállomástól.

Kaminsky előállt a dzsippel, és elszállította Wally Diazt a huszonegy mérföldre levő 85-ös útra, ahonnan eljuthat a Papago Indián Rezervátumba. Ott sorsára hagyva kitette őt.

[4]

Hajnalodott. Wally Diaz letelepedett a műút szélére, fázott és erőtlén volt a gyaloglástól. Kaminskytól megtudta, ilyenánt járnak a tartálykocsik, az elsőként érkezőt megállíthatja, és felszívódhat.

Tenyérét összedörzsölve hozzáfogott a falatozáshoz. Ráérősen evett, élvezte a táplálkozás gyönyörét. Az élelme kitart egy hétig, ha beosztja. Minekutána jóllakott, felbontotta a pálinkát, ivott pár nyeletet. Testét átjárta a melegség. Teli gyomorral sokkalta kellemesebb, visszatért az ereje. Sajnálta ugyan a tarisznáját, melyben az összes vagyonát tartotta: mindene a sziklahasadékban maradt. Viszont vigasztalta magát, hogy kedvezett neki a szerencse. Amellett, hogy hozzájutott egy erős és vízhatlan katonai málhazsákhoz, még elemelte azt a kis micsodát, amelyet a nagyvárosokban látott... ezt a képmáskészítőt, vagy hogyan nevezik. Forgatta a kezében, próbálgatta, működik-e. Elmés készülék, megér ötven dollárt.

Wally Diaz remélte, jönni fog egy tartálykocsi, unta már a talpalást. Énekelni kezdett.

A szekrény

[1]

Marty nem szerette a régi ruhaszekrényt, mert bűdös volt a belseje. Mindhiába győzködte a feleségét, hogy ildomos lenne kidobni, nem való ilyesmi egy lakásba, Cora ragaszkodott az ormóttan bútordarabhoz. – A szekrény az enyém, anyámtól kaptam – mondta egy alkalommal tőle szokatlan, kioktató hangsúllyal. – Családi ereklye, ott marad, ahova elhelyezték. Elfér, bőven van helye. Ha csukva tartjuk, nem bűzlik... légmentesen zár! És még valami, Marty... Bármi történik, te nem nyitod ki!

Marty, hogy elkerülje a fölösleges szóváltást, szekrényügyben inkább engedett. Egy ilyen hatásos védőbeszéd elhangzása után mi mást tehetett volna. Meghajolt Cora óhaja előtt. Szerette a feleségét, nem akarta megbántani: ha ragaszkodik ahhoz a szerzeményhez, akkor maradjon ott, ahol van. Számára nem releváns a szekrény, minek nyitogatná...

Csupán egyszer nézett bele a házasságuk első hetében. A bűz, amely a mélyéről kiáradt, arcul csapta, hátrálnia kellett. Felkavarodott a gyomra és a lélegzete elállt. Sehogy sem jött rá, mitől eredhet, hisz a szekrényben nem tartottak semmit, és vizsgyogott attól, hogy megismétlje a nyitogatást. Se Cora legdrágább parfümje, se a legerősebb kubai szivar nem használt az orrfacsaró szag ellene. Azóta tartózkodott a bútordarab érintésétől. A szekrényt a hálósoba sarkában hagyták, részint féltve őrzött kincs gyanánt, részint nemkívánatos, ám megtűrt tárgyként.

Hónapok múltával Marty megbékélt a szekrénnel. Világosabb éjszakákon – amikor besütött a holdvilág a

helyiségbe és kint vonítottak a kóbor kutyák –, Marty a szekrényt szugerálta, és töprengett, miért ragaszkodik a felesége ehhez a túlméretezett tárgyhoz, mi az, ami mágikussá teszi. Teakfából készített darab volt, szélein jellegtelen faragott díszítéssel; stílusából ítélve lehetett a tizennyolcadik századi mesterek egyikének a munkája is: Mayhewé vagy Hepplewhite-é. A klasszikus egyedi darabokhoz képest igénytelen külsejével parasztszekrény látszatát keltette. Titok lebegte körül, és Marty remélte, ha Cora őrzi a titkot, alkalomadtán megosztja vele.

Idejének javát Cora az otthonában töltötte. Eljárt bevásárolni, senkivel nem elegyedett szóba, főzött, vasalt, takarított, végezte a házimunkát, és hangulatának megfelelően olykor átrendezgette a helyiségeket. Vasárnaponként mentek el szórakozni, a mozit vagy a színházat választották, és ha az időjárás engedte, kiruccantak a tópartra piknikezni. A vasárnap jelentette számukra a közös együttlét örömét és a kikapcsolódást.

Marty a város legbefolyásosabb lapjának szerkesztőségében dolgozott. Az évek folyamán, még aggregényként, ismert szerkesztővé vált, írásai érdeklődést keltettek, karrierje felfelé ívelt. Sokak meglepetésére mégsem őt nevezték ki főszerkesztőnek. Riválisának, Ashton-Hallnak kedvezett a szerencse, és ettől kezdve kettőjük viszonya elfajult.

Ashton-Hall diktátorként hatalmaskodott beosztottjai felett, javarészen Martyt dolgoztatta. Marty korán járt be elmaradhatatlan oldalkocsis motorkerékpárján, este vagy éjszaka tért haza attól függően, milyen munkát osztott rá a főnöke. Mindennapos elfoglaltsága mellett otthonában ebédelt, ragaszkodott a formáságokhoz, főleg a szertartásos étkezéshez. Éttermekben nem kosztolt.

Cora eleinte maradéktalanul teljesítette férje kívánságait, kedvenc ételeit készítette el, ínycféleségekkel lepte meg,

pudingcsodákat rakott elé. Az idill nem tartott sokáig. Marty egy idő elteltével konstataulta, hogy Cora langyosan tálalja a levest, amit azelőtt sohasem tett, vagy nem helyez az asztalra hűtött ásványvizet, mint annak előtte, és elsózta az ételt. A pudingcsodák pedig elmaradnak. Gyakorta mezítláb, áttetsző köntösben fogadta, hevesen lélegzett, miközben a szemében mohó vágyakozás tükröződött. Marty, noha gyanította az okot, következetességéből eredően ragaszkodott ahhoz, hogy délben a megszokott külsőségek közt ebédeljen. Nem akart szólni, kivárt, hátha tünékeny jelenségről van szó.

Jól sejtette; pár nap elteltével Cora megfelelő hőfokon tálalta a levest, hűtött ásványvizet hozott, nem szóta el az ételeket és újfajta pudingcsodákkal lepte meg. Marty szeretett volna elfogadható magyarázatot kapni az esetre, de Cora szótlan maradt. Némán, összeszorított ajkakkal végezte a dolgát, került Marty tekintetét. Durcás kislányként duzzogott.

Egy este aztán megjegyezte: – Időben járhatnál haza, Marty. Minduntalan éjfél tájban jössz, hullafáradtan, jóformán mozogni se bírsz. Hajnalban a motorod hangja ébreszt fel... így tudom meg, hogy elmentél. Ashton-Hall rabszolgája lettél. Nem hiszem, hogy jót tesz kettőnk kapcsolatán a munkamánia. Elhanyagolsz, ezért ne vedd zokon, ha valami nem úgy alakul, ahogy elvárod. Tanulhatsz a történetekből... Igyekezz, hogy ne kelljen elsózott ételeket enned!

Marty végiggondolta életének eddigi mérvadó epizódjait, végül belátta, többet kell foglalkoznia a feleségével: megérdemli, nem akármilyen asszony... Ashton-Hall megmenjen a pokolba!

[2]

Marty és Cora házasságuk legharmonikusabb időszakát élte,

mikor a lapnak szüksége volt egy tudósítóra, ki naprakész híreket küld a fővárosban zajló állatvédők nemzetközi konferenciájáról. E téma aktuálisnak mutatkozott, csillapíthatták olvasóik híréhességét. Marty akkor fejezte be oknyomozó riportsorozatát a térség közkedvelt halastavának szennyezettségéről, melyben felgöngyölítette a potenciális hátteret, és még nem kezdett új témába. Így hát őt küldték a fővárosba.

Hidegzuhanyként érte a megbízatás. Sejtette, hogy valami miatt Ashton-Hall tíz napra el akarja őt távolítani a városból, nem a szokásos oknyomozásra küldi. Ha nemet mond, akadt volna más, a dicsvágyó Llewellyn Woodbury például, aki elvállalja a munkát. Következésképpen elvállalta rögtön. Később beismerte, hogy hibát követett el, amiért nem beszélte meg a dolgot Corával.

Aznap este nehezére esett elújságolnia otthonában a hírt. Csűrte-csavarta a szavakat, míg kibökte a lényegét. Amint kimondta, megdermedt körülötte a levegő. A légkör félelmetesen hatott, Cora nem szólalt meg. Marty próbálta elmagyarázni, miért ő megy. Szavai üresen, kevés meggyőző erővel veszttek el a csendben.

Cora sokáig hallgatta Martyt, hagyta, hadd beszélje ki magát. Majd nyelvél megnedvesítette rúzsztalan ajkát, és halkán ennyit mondott: – Menj, Marty, ha neked fontosabb Ashton-Hall és az állatvédők összejövedele...

Másnap Marty elbúcsúzott Corától, vonatra szállt, és merőn nézte a tovasuhanó tájat. Nyugtalan volt, marta a bűntudat.

A konferencián zajló események nem érdekelték. Feladatát elvégezte, leadta telefonjelentéseit, beszámolt az eseményekről, lediktálta lakonikus kommentárjait, interjút készített Sir Thomas Bayley MacCormickkal és az ismertebb külföldi állatvédőkkel. Mindenütt megjelent, ahol történt valami figyelemreméltó. Az első napon inzultus érte: felszólították,

hagyja el az előadótermet; észrevették, eredeti krokodilbőr-cipőt visel...

Marty a munkát nem élvezte, kívül esett a szakterületén, unalmasnak és egyhangúnak tartotta, hiányzott a felfedezés okozta láz, mindazonáltal örült, hogy megszabadult Ashton-Halltól. Vonzották a könyvtárak archívumai, ahová, ha tehetne, szabadidejében eljárt. Régi újságokat tanulmányozott, előszeretettel emelte le a polcokról a beporosodott, nehéz kötegeket, szelektált, fékezhetetlenül jegyzetelt. Az alkalmazottaknak kellett őt figyelmeztetniük a látogatási idő leteltére.

A hatodik napon bukkant rá a fotóra és a többhasábos újságcikkre. Megdöbbenésében kifutott a vér az arcából. Kitépte a lapot, és összehajtogatva elsüllyesztette a zsebében. A csínytevés boldogította.

Alig várta, hogy visszatérjen szállodai szobájába. Vacsorázni is elfelejtett, úrrá lett rajta az izgatottság. A megsárgult papírt kiterítette az asztalon, elsimította a gyűrődéseket, és nézte a fotót. Régebbi fénykép volt, nem egy időben készült a szöveggel. Az újságcikk egy megoldatlan rendőrségi ügynek a kivonatát tartalmazta. Marty számára a szenzáció erejével friss hírként robbant. Hihetetlennek tartotta az újságban olvasottakat, nem emlékezett vissza semmire, ami közelebb hozta volna az esethez. A fényképen egy Lana de Winters nevű nagyvilági hölgy mosolygott. Ez a nagyvilági hölgy Cora anyja volt.

A hátralevő négy nap kínszenvedést okozott, kiesett a szerepéből. Nem összpontosított a konferencián zajló eseményekre, tudósításai lapossá váltak, a történések érdektelenek lettek; Lana de Winters múltja és az újságcikk tartalma kötötte le a figyelmét.

Szeretett volna közelebbi adatokat szerezni, kihasználta maradék idejét, kamatoztatta nyomozóriporteri képességeit. A

megsárgult újságcikken kívül mégsem talált egyéb használható hírt, holott a korabeli lapok bűnügyi rovatait is átfutotta. Egy régiségkereskedésben viszont lecsapott egy antik bútorokat bemutató, vaskos katalógusra. Megvásárolta, hátha lesz benne pár sor egy otromba ruhaszekrényről.

Eredménytelenül tanulmányozta át, nem lelte meg a keresett darabot. A legismertebb tizennyolcadik századi mesterek, mint Hepplewhite, Lock, Mayhew, Sheraton, Karhouth nem efféle ruhaszekrényt készítettek.

A vonaton hazafelé utazva a megoldásokon tépelődött, ám egyikkel sem szimpatizált. Azt, amelyet az újságcikk sugallt, a maga hátborzongató és utopisztikus, H. G. Wells világát idéző valóságában elképzelhetetlennek minősítette. Kiszállás előtt felkészült a feleségével való találkozásra.

Cora sugárzott a boldogságtól, a férje nyakába borult, csókolgatta, simogatta, nem fért a bőrében. Martyt meglepte a szívélyes fogadtatás, az ellenkezőjét várta. Összezavarodott.

– Örülök, hogy hazajöttél, Marty – mondta Cora. – Hiányoztál. Mesélj, mi történt a konferencián... persze azonkívül, amit megírtál. A tudósításaidat elolvastam... remekművek! Bár a vége felé elhalványultak, kiérződött, hogy unod... Készítettem neked vaníliás pudingot, ízleni fog!

Marty majdhogynem elfelejtkezett az ajándékról. Túltette magát a rémképein és a látomásain, visszabújt a szolgálati útjáról hazatérő férj bőrébe. A vacsora végeztével elmesélte az élményeit, beszámolt a tapasztalatairól, megosztotta Corával az örömeit. Felfedezését elhallgatta.

Az éjszaka első felét szeretkezéssel töltötték, beleélték magukat a pillanatok gyönyöreibe, fürdőztek a boldogságban, feledve a napi eseményeket. Egymáshoz bújva aludtak el, könnyűvé váltak, lebegtek álmukban.

Reggel Cora odasimult Martyhoz, befészkelve magát a hajlataiba. – Látod, Marty, tudsz te igazi férfi lenni – jegyezte

meg huncut mosollyal a szája szögletében.

Marty gondolatai térben és időben messzire elkalandoztak. A régi ruhaszekrényre meredt, nézte a bútordarabot, és nem hitte el, hogy Lana de Winters elkövette azt a szörnyűséget.

Elhatározta, nyomozni fog a saját felelősségére, felderíti az ijesztő históriát, legyen bármi a következménye! Ma vasárnap, hétfőig még várhat vele.

De Cora este elébevágott az eseményeknek.

[3]

– El kell mondanom neked valamit, Marty – szólt csendesen. – Ergo hallgass végig és gondolkodj! Gyere, ülünk le... Nos, pár napja eltűnt Ashton-Hall...

Martyt mellbevágta a hír főnöke eltűnéséről. Nem tetszett neki a fordulat, beleillett egy felvázolt rémségbe. Hőhullám öntötte el a testét, izzadt a tenyere. Olyasmi történt, ami elborzasztotta, a mozaikokból kezdett összeállni egy szörnyű kép.

Hallgatta Corát.

– Egy jótékonyági rendezvényen ismerkedtem meg vele... A rokonaim rákényszerítettek. Az estélyen történt, amelyen te megláttál és belém szerettél. A sors iróniája volt ez... Ashton-Hall ettől fogva munkahelyi kellemetlenségeket idézett elő neked, azért, mert hozzád mentem feleségül, nem őhozzá. A ténnyel nem békélt meg... Az előző héten nálunk járt. Tekintettel arra, hogy a főnököd, bebocsátottam... Szerencsére épp jókor szólalt meg a bejárat csengő... Anyám jött látogatóba. Nem maradt más megoldás...

Marty agyában összeállt a kép. Tébolyultként vigyorgott, elragadta a fantáziája. Ahelyett, hogy gondolkodott volna, tüstént nekilódult. Felpattant a székről, kihúzgalta a fiókokat,

szétdobálta a keze ügyébe kerülő tárgyakat, kereste az elemlámpát.

Cora ijedten ugrott talpra. – Mi ütött beléd?

Marty félretolta őt, és berohant a hálósobába. Megállt a ruhaszekrény előtt, teleszívta a tüdejét levegővel.

– Marty, ne! – sikoltotta Cora. – Ne nyisd ki! Megígérted, hogy te nem nyitod ki! Könyörgöm, hallgass végig!

Marty kitarta a szekrény ajtaját. Cora elsápadt, meg kellett támaszkodnia. Vastag hullámban tört elő a bűz, szétterjedt a helyiségben, behatolt a zugokba. Martyt rögtön hányinger környékezte. Nem hátrált meg, ezúttal nem hátrálhatott meg. El kell viselnie az undorító szagot. A bűzhullám fojtogatta, zilálva lélegzett. Felkattintotta az elemlámpát, bevilágított a szekrénybe. Feltűnt, mennyire mély a belseje. A polcok és az egyéb kiegészítők hiányoztak.

Az egyik sarokban apró tárgyat pillantott meg.

– Marty! Csukd be a szekrényt! – hallotta Cora hangját. Idegennek és távolinak hatott a felesége hangja. – Ha szeretsz engem és jelentek neked valamit, akkor csukd be! Kérlek! – könyörgött Cora. A rémület megbénította.

Marty oda se figyelt. Az orra elé szorította a zsebkendőjét, és bemászott a szekrénybe; az az apró valami felkeltette az érdeklődését. Észre sem vette, hogy Cora elájult. Nem törődött a feleségével, lázban égett, lekötötte őt a feltárás vágya. Megfejtheti a szekrény titkát!

Fuldokolva lélegzett, kerülgette a rosszullet. A szekrény alja furcsamód síkosnak bizonyult, megcsúszott, ügyelnie kellett az egyensúlyára. Leguggolt. Sejtette, hogy nem sokáig bírja, ki kell mennie tiszta levegő szívní.

A valami csontdarabka volt, és kis bőrlebeny lógott le róla. Kutatott tovább, minden tenyérnyi helyet tüzetesen át akart vizsgálni. Az elemlámpa fényében egy hüvelykujjra akadt... Szemügyre vette közelebből: esküdni mert volna, hogy

Ashton-Hall ujjá az! Belehasított a felismerés: az újságcikk állításai igazak!

Maga elé képzelte a megsárgult papírlapot, rajta a nagybetűs címet: VAJON MEGÖLTE-E LANA DE WINTERS A SZERETŐJÉT? HA IGEN, HOVA REJTETTE? Marty immár úgy vélte, Lana de Winters igenis megölte a szeretőjét, feldarabolta és ebben a szekrényben rejtette el, amíg el nem ásta valahol. A holttest nem került elő! Azóta búzlik a szekrény belseje... vagy még régebbtől! És Cora de Winters, az ő bájos felesége elkövette ugyanazt, amit az anyja, hogy bosszút álljon! Mi mást tehetett, amikor megszólalt a bejárati csengő, mint hogy betuszkolja Ashton-Hallt a légmentesen záródó ruhaszekrénybe. És a boldogtalanja ott fulladt meg a búzban! Utána csak el kellett tüntetni a régi, bevált módszer alapján. Lehetséges, hogy az anyja asszisztált... Lehetséges, hogy előre kitervelték! Itt a bizonyíték: az eltűnt személy hüvelykujja!

Öklendezett, köhögött, nyeldekelt, kapkodta a levegőt. Az elemlámpát kiejtette a kezéből, zsebkendőjét a szájába gyömöszölte, és négykézlábra ereszkedett. Eközben ismeretlen eredetű cuppogó hangot hallott... Körülfogta őt, a hatalmába kerítette. Hadonászott, kereste a hangforrást. Látta, hogy rácsukódik a szekrény ajtaja, és valami hullámokat vetve elindul alatta. Megborzadt, a lélegzete elakadt, és elhányta magát.

...Cora feleszmélt. Fogalma se volt, meddig feküdt ájultan a hálószoza szőnyegén. Percekig, órákig, nem tudhatta. Szédelegve felállt, szétnézett. A szekrény becsukott ajtaján állapotodott meg a tekintete. A szeme kimeredt, két kezével a hajába kapott. Sikoltani akart, de hang nem jött ki a torkán.

– Marty – nyögte, és a szekrényhez tántorgott. Öklével ütötte az ajtaját. Nem érdekelte a csontjáig hatoló fájdalom, szemét előntötte a könny, zokogott. – Marty... szerelmem... én jót akartam... de te nem hallgattál rám... főszerkesztő lehettél volna... Óh, te bolond! – Nekidőlt a szekrénynek, és verte a fejét

a fába, egyre gyorsabban, egyre erőteljesebben. A homlokán felszakadt a bőr, a seb nagyobbodott, kiserkent vére vörös nyomokat hagyott. Felegyenesedett, kitérte a szekrény ajtaját. Nem gondolkodott. Határozott mozdulatokkal belépett az ürességbe, behúzza maga mögött az ajtót.

A szag kábította, nyálkás hullámok égették az arcát, a mellét, a combját, a lábfejét. A bugyborékoló hang erősödött mindenhol előtörve, hánytatóan bűzös folyadék lövellt ki a sarkokból sisteregve, gőzölögve. Cora belevájta a körmeit az oldalfalba, próbált megkapaszkodni; ekkor vesztette el az ujjait. Egy áramlat megforgatta, és a testét iszonyú fájdalom járta át. Érezte, hogy darabolódik.

A hálósobában néma csend honolt. Aztán a szekrény böffentett egyet.

[4]

Marty a fürdőszobában a csap alatt tartotta a fejét. A tarkójára zuhogó jéghideg víz enyhített a rosszulléten, viszont irdatlanul zúgott a füle. Az öklendezés és a hányás kikészítette, a bűz facsarta az orrát.

Az utolsó pillanatban nyújtotta ki a lábát, ennél fogva az ajtó nem csukódott be. Megfulladt volna...

Belenézett a tükörbe. Nem akarta elhinni, hogy az a valaki, aki visszanéz rá, ő maga. Krétafehér arcán a kínok nyomai látszottak, az orrából szivárgó vére vörösre festette az ajkát. Nem kétséges: borzalmakat élt át abban a pokolban... Ha lesz rá alkalma, kidobja az átokverte szekrényt, vagy fejszével apróra hasítja, mondjon Cora akár nemet is...

Cora! A padlón fekszik eszméletlenül, jutott az eszébe. Megnedvesített egy törülközőt, és kisietett a fürdőszobából. Akármit követett el, ő szereti a feleségét, Cora az övé. Szerzte a

lakásban érződött a bűz, átjárta a helyiségeket.

Marty, undorodva a szagtól, belépett a hálósobába. – Cora?...
Cora!

Meghalsz, detektív!

„A hobó Amerika csavargója. Testét fedő rongyain kívül nincs semmije és senkije az egész világon. A Csendes-óceántól az Atlantiig, Kanadától Mexikóig mindenütt otthon van és sehol sincs otthon. A hobó folyton úton van, mert nincs semmi célja, se sietős dolga: ténfereg a civilizált emberek között, akikkel nem azonosítja magát. Gyorsvonatok tetején és tehervagonok odúiban rejtőzve utazik. A robogó vonatra ugrik fel, százszor kockára teszi életét, hogy az ellenséges vasúti alkalmazottakat elkerülje, akik könyörtelenül lerúgják, ha felfedezik. Nyáron a szabad ég a hálósobája, télen a nagyvárosok nyomortanyáit látogatja sorra: tápláléka a lopott vagy összekoldult étel. Pénzt nem gyűjt, értékes holmit nem lop. Az élettől csak szabadságot akar, amely az ő esetében teljes lehet. Nincs semmije, semmi vagyona, hite, álma, tehát semmit sem veszíthet. Az élet csavargója a hobó.”

(Húsz riport bemutatja a világot;
riporterek antológiája, 1936.)

Első rész

[1]

Nolan, a kölyök, vacogott a hidegtől, átázott a ruhája, mindene csuromvizes lett. Sötétedés óta kuporgott a fa tövében azt várva, mikor indítják el a megrakott tehervonatot. Elmúlt éjfél, de a szerelvény nem mozdult, hosszú kocsisora belenyúlt a sötétségbe. Személyvonatok jöttek és mentek, árnyalakokként pályamunkások járkáltak a sínek mentén, lassan telt az idő. A zápor kényelmetlenné tette a helyzetét. Néha felkelt,

megmozgatta elgémberedett végtagjait, szeretett volna cigarettára gyújtani.

Az esőfüggönyön át fények villantak fel, mozgolódás támadt a szerelvény körül, beszédfoszlányokat hallott. Fürkészsze kémlelt. Kisvártatva felhangzott az indulást jelző vonatfütty. Talpra ugrott, vizes haját hátrasimította, és lassú futásnak eredt. Előre kiszemelte a helyet a lámpák fénykörén kívül, ahol felkapaszkodik a vonatra. Ezen a ponton még döcög a szerelvény, gond nélkül feljuthat a szenesvagonok egyikére. Esőre nem számított, óvatosabbnak kell lennie. A szerszámosbódé mögé húzódott, megvárta, míg elhalad előtte a mozdony, közben számolta a vagonokat. Nekirugaszkodott, elkapta a vagon fogantyúját, feltornászta magát a hágcsóra.

– Isten hozott, testvér!

Nolan megijedt. Tudta, hogy a vasúttársaság a tehervonatokon alkalmaz detektíveket. Az a feladatuk, hogy a potyautasoktól tisztítsák meg a járatokat.

Vigyorgó, szakállas arc nézett le rá a vagon tetejéről.

– Gyere fel ide, a ponyva alatt elférsz te is!

Nolan megkönnyebbült: nem fenyegeti veszély, csupán társaságra akadt. Szótlanul felmászott a keskeny és csúszós vaslétrán, fáradtan emelgetve a lábát. Felérve a szakállason kívül még egy alakot pillantott meg; a rakás kimélyített oldalában kuporgott összezsugorodva egy kifeszített ponyva alatt, amely mintegy sátor gyanánt védte őket az esőtől. Fekete színe egybeolvadt a szénhalommal.

– Gondold azt, hogy harmadosztályon utazol... – nevetett a szakállas.

Nolan helyet csinált magának, és leült a vackára.

– Hova tartasz?

– New Orleansba.

– Van neved is? Hogyan szólítsalak?

– Nolan vagyok. Nolan, a kölyök...

– Engem Sweenynek hívnak, ő meg Fogarty, a Vén Fogarty...
– mutatott a társára a szakállas. – Hajdanán ismert yegg⁸ volt. Évek óta nem beszél, megunta. Találkozásunkkor azt mondta nekem, menjek a bűdös francba. Azóta együtt vagyunk... és mást már nemigen mondott. Akarsz enni?

Nolan az evés hallatán nagyot nyelt, aligha remélte, hogy megvendégelik.

– Persze hogy akarok!

– Mikor ettél utoljára, kölyök?

– Tegnap... – Nolan izgatottan mocorgott. – Mid van, Sweeny?

– Spéci hamburgerem...

Nolannek összefutott a nyál a szájában. Nemrégiben látott egy ínycsiklandó készítményt a kirakatban, sokáig nézte, meg akarta szerezni, de fényes nappal elszállt a bátorsága. Éjjel megint elment a kirakathoz, hogy beverje az üveget. Ám a hamburger nem volt ott.

– Hagyma is van benne?

Sweeny egy foltos hátizsákban matatva kuncogott.

– Két darab kétszersült közt egy darab kétszersült. Hagyma nélkül.

Nolan szeme összeszűkül. Ízes falatokra áhítozott. De mit várhat két hasonszőrű hobótól, kik még elesettebbek, mint ő.

– Azt hittem, valódi hamburger...

– Arról mi csak álmodhatunk, kölyök! Itt a kétszersült, nekünk ez van. Ha eljutunk Tuscaloosába, szerzünk valami jobbat, ott vesztegel a vonat... Eszünk meleg ételt a kínainál. Most edd ezt meg! Remélem, ép és erős fogaid vannak...

Nolan csaldóttan fogadta el a kétszersültet. Mielőtt beleharapott volna, fintorgott.

A szerelvény felgyorsult, elmaradtak a külváros fényei, sötétségbe borult a táj. A tehervonat belerohant az éjszakába.

---

⁸ Betörő, kasszaűtő.

[2]

Millard, az Appalachian Railway hírhedt detektívje, talpig kezeslábasban, szivarra gyújtott. Karikákat eregetett, telefüstölte a legutolsó vagon belsejét, elnyomva a lábszagot. A vagon, egy átalakított Pullman-kocsit, külön a vasúttársaság alkalmazottjainak rendezték be, kényelmüket szolgálta az utazás során.

– Jake! Hol az a tea?

– Viszem már, Mr. Millard.

– Igyekezz!

A forró tea felfrissítette Millardot. Nem szerette a zuhogó esőt, megnehezítette a munkáját. Ha tehetne, esős időben közbeeső állomáson ellenőrizte át a szerelvényt, holott ezt menet közben kellett volna megtennie a vagonok tetején haladva oda-vissza irányban.

– Akad potyautasunk, Mr. Millard?

– Két alak ólálkodott tegnap Roanoke állomásán, hétszentség, hogy felszöktek a vonatunkra. Mihelyst megállunk Knoxville-ben, lerugdosom őket... Mit ácsorogsz itt, Jake, tedd a dolgodat!

– Igen, Mr. Millard.

– És hagyd abba az igen-mister-millardozást!

– Igen, Mr. Millard.

– Idióta. Belőled sosem lesz detektív. Nem láttad a nadrágomat?

A szerelvény virradatkor futott be Knoxville állomására. Millard kiállt a peronra, fejére húzta terebélyes esőkabátjának csuklyáját, és intett Jake-nek. Leugrottak, és elindultak a mozdony felé, Jake a szerelvény egyik oldalán, Millard a másikon. A zápor szüntelenül zuhogott, sártengerré változtatta a sínek menti földsávot. Átvizsgálták mind az ötvenkét vagon,

lámpáikkal bevilágítottak a kerekék közötti zugokba. Megesett, hogy ott is találtak rejtőzködő csavargókat. A szenesvagonok mellett elmentek, azokat visszaútkon ellenőrzik.

Szót váltottak a mozdonyvezetővel, aki figyelte a menet közben felugráló hobókra. Millard ezután felmászott a szenesvagonok előtti kocsi tetejére. Jake a pálya mentén követte kellő távolságból. Millard vigyázva haladt, nem akarta magára vonni a potyautasok figyelmét.

A vagon közepére érve megtorpant, nem odavaló tárgyat fedezett fel a szenesvagon sarkában. Egy kifeszített ponyvát. Esőcseppektől fénylő arcára vigyor ült ki; intett Jake-nek, maradjon egyhelyben. A vagon pereméhez indult, onnan belátott a szenesvagonba. Úgy tippelte, a két alak az, akikre az induláskor figyelte az állomáson. A ponyva eltakarta őket. Winchesterét maga elé tartva, szétterpesztett lábbal megállt.

– Hé, jómadarak! Nyomás lefelé!

Sweeny vette észre elsőnek a vasúttársasági detektívet. Felegyenesedett, a vagon oldalfalához lépett, hogy védve legyen, ha a detektív rálőne.

– Szánjon meg bennünket, uram – mondta kiabálva –, elfogyott a pénzünk...

– Háromig számolok, ha addig nem kotródtok innen, megkeserültek!

– Az öreg éppen hogy mozog és...

– Egy!

Fogarty feltápáskodott, kezdte buzgón összehajtogatni a ponyvát. Sweeny a vállára vette a hátizsákját, és oldalba lökte az ébredező Nolant, aki nem fogta fel, mi történik.

– Dobbantunk, kölyök... Lőni fog! Lefelé!

Nolan azt hitte, álmodik. A szakadó eső magához térítette. A föléjük magasodó felfegyverzett, tagbaszakadt, esőkabátos alak félelmet keltett benne.

– Kettő!

Fogarty a ponyvával foglalatoskodott.

– Gyere már, öreg! – sziszegte Sweeny. Nolant maga előtt tuszkolva ő is átmászott a vagon oldalán. – Ne piszmogj, az istenit! Hagyd azt a vacakot!

Fogarty kihajította a ponyvát a vasút mellé, és társai után eredt. Fürgén lépegetett lefelé a vaslétrán, az orra hegyéről csöpögött az esővíz, odakapdosott a kezével. Pár pillanatra megállt a peronon, kifújta magát. Indult volna, amikor Millard kimondta a hármat. Lövés dörrent.

Fogarty a hátához kapott, és lefordult a vagonról. Sweeny és Nolan lába elé zuhant. Jake a szerelvény másik oldalán tartózkodott, keveset látott az eseményből.

– Te szemét! – ordította Sweeny, és Fogarty mellé guggolt. – Szemét gyilkos!

Millard Sweenyre irányította a puska csövét.

– Szedjétek fel a vén mocskot, és tűnjetek el innen! Legközelebb téged lölek le, nagypofájú! Ne merjete a vonat közelébe jönni!

Sweeny átkozódott, szitkokat szórt a detektív fejére. Nolan hápogott, nem jött ki hang a torkán. Megfogták az öreget, és botladozva vitték. Rövid idő alatt bőrig áztak, a szél megcsapta a homlokukat. Ahogy távolodtak a vasúttól, úgy veszett a semmibe a szerelvény tetején álló Millard szikár alakja.

Egy kocsiszín mellett, az eresz alatt álltak meg bokáig süppedve a sárban. Fogartyt a deszkafal mellé fektették le, nem találtak számára jobb helyet. Szája sarkából vékony vércsík csordogált, a szeme a semmibe révedt.

– A detektív hátba lőtte! – fakadt ki rémülten Nolan. – Hogy tehetett ilyet, Sweeny?! Csak úgy hátba lőtte az öreget! Miért?

– Fegyver volt nála... – Sweeny Fogarty fölé hajolt. – Mi lesz veled, öreg?

Fogarty szólásra nyitotta a száját, erőlködve és artikulálva formálta a szavakat.

– Ismerem azt az embert – suttogta halkán. – Millard a neve... annakelőtte együtt csavarogtunk... miatta ültem a sitten... a fajtánkhoz tartozott... – A hangja elakadt. – Öld meg, Sweeny... öld meg! – folytatta fulladozva. – Meg kell ölnöd, hogy ne gyilkolhasson többé! Ígérd meg nekem, hogy megteszed... Sweeny!

– Megígérem.

Fogarty lehunyta a szemét, elfáradt a sok beszédetől. Megrándult a teste, feje a mellére bicsaklott, vér ömlött ki a száján.

– Mélyre temessetek – rebegte –, jó mélyre. – Ezzel meghalt.

Az utolsó vagonban Millard levetette az esőkabátját, és a szögére akasztotta. Nem nyomasztotta a lelkiismeretfurdalás, ürességet érzett; megszokta, hogy ilyen a munkája. Egy pléhbögréből whiskyt ivott, és széles mozdulattal megtörölte az ajkát. Lecsatolta a pisztolytokot az oldaláról, és ledobta az asztalra. A Smith & Wesson markolata nagyot csattant.

– No, megvagyunk. – Elterpeszkedett a széken, szivart dugott a szájába, leharapta a végét, és könnyed nemtörődomséggel a sarokba köpte. – Nyugtunk lesz egy kis időre. – Gyufát húzott elő a mellényzsebéből, rágyújtott. Furcsállta, hogy a segédje ugyanott ácsorog, és őt vizslatja a szemüvegén keresztül. – Mit nézel így rám, ilyen menthetetlen ábrázattal, Jake? Van seprő, vagy nincs seprő?

– Nem a vénembert kellett volna lelőnie, Mr. Millard...

– Ne adj nekem tanácsokat, Jake! Akarsz még valamit mondani?

– Nem a vénembert kellett volna lelőnie!

[3]

Sweeny hetekig készülődött, nem hamarkodta el a tervét.

Nolan, a kölyök, kitartott mellette, együtt maradtak Fogarty meggyilkolása után. Sweenynek elkelt a segítség, egyedül nehezebben boldogult volna. Figyelték a tehervonatok mozgását a Lenoir City és Calhoun közötti pályaszakaszon, kilesték, milyen időközönként bukkan fel Millard Knoxville-ben, és megsaccolták, mely vagonok a legalkalmasabbak. Egy szálegyenes farúddal lemérték a vagonok magasságát és szélességét, és Sweeny késével rovátkákat vágtak bele. Egy hónapon át a kijelölt pontokon ellenőrizték a vasúttársasági detektív tevékenységét, biztosra akartak menni. Rendszerint figyeltek meg nála, Sweeny megjegyezte a lényegi részleteket, és tettek egy próbautat az egyik vonaton.

– Könnyebb lenne lepuffantani – mondta Nolan. Elege lett az állandó talpalásból és várakozásból, mehetnéke támadt.

– Mivel? – kérdezte Sweeny. – Honnan a fenéből lopjak még fegyvert is? Nem tobzódunk a luxusban. Bemajréztál? A tervem fenomenális, egy hosszú kötél és több megfelelő faág kell hozzá. Meg szerencse... A kezemet se mocskolom be, tiszta munka! – Piszkos kezére tekintett. – Nem puffantjuk le!

A végrehajtás napján Sweeny délelőtt egy árva szót se szólt. Mogorva hallgatásba burkolózott. Nolan izgult, bosszantotta, hogy nem kap válaszokat. Végül befogta a száját. Délben a vasúti pálya menti magaslaton egy bozótos rejtekében táboroztak le, itt várták ki a szerelvény érkezését. A helyet korábban kiválasztották, innen messzire elláthattak, időben észrevehették a vonatot. Az alkalomra rengeteg sült húst loptak egy kifőzdéből, és elemelek három kenyeret és egy üveg vörösbort a vegyeskereskedésből. Sweeny az utóbbi hetekben szivarcsutkákat gyűjtött, dohányozhattak is. Órájuk nem volt, számolták a kívánt irányban elhaladó vonatokat, ebből tudták meg, melyik lesz az övék. Délutánra tervezték a „nagy leszámolást”, ekkor robog végig az a megrakott tehervagonokból álló szerelvény, amelyhez odacsatolják a

vasúttársasági alkalmazottak ismert Pullman-kocsiját. A vonaton Millardnak kellene szolgálatot teljesítenie.

– Szarban leszünk, kölyök, ha a szerelvényünket régimódi gőzmozdony húzza.

– Eddig még nem jött ilyen, Sweeny.

A várt vonatot is turbinás gőzmozdony húzta, nem volt kéménye, messziről felismerték.

– Rajta, kölyök, számoljunk!

Nolan előretartott fejével skubizta a szerelvényt, amely ekkora távolságból játékszernek tűnt.

– Hetvenöt vagon, Sweeny, középen vannak a szenesvagonok, a harmincadik már az.

– Gyerünk!

Lerohantak a magaslatról, bokrokat kerültek ki, köveket ugrottak át, a lendület vitte őket. A vasúti pálya emelkedett, a vágányok kanyonszerű mesterséges vájatban félkörívben szeltek át a magaslatot, a szerelvény lassítva-kapaszkodva haladt. Ahol megálltak, oda az utolsó vagonból nem láthattak még akkor sem, amikor a szerelvény első fele elhagyja a kanyont. Ellenben a mozdonyvezető észrevehette őket...

Ez volt az első fejlődmény: vegye észre őket a mozdonyvezető!

A dübörgés fokozódott, amint a mozdony kijött a kanyonból. Gigantikus fémteste elhaladt mellettük, talpuk alatt megremegett a talaj. Ugrásra készen, hangosan számolták a vagonokat.

– Ott az, Sweeny! – mutatta Nolan. – A huszonhetedik!

– Látom! Ugrás, kölyök!

A megcélzott vagon élelmiszer szállítására alkalmas zárt kocsi volt szűk szellőzőablakkal mindkét végén. Nolan a vagon elejére kapaszkodott fel, Sweeny a végére. Érezhetően gyorsult a szerelvény, egyenes szakasz következett. Nem időztek a peronon, átbújtak a szellőzőablakon.

A vagon belsejében levő félhomályt megszokták. Sweeny átjött a rakományon keresztül Nolan oldalára. Ledobta magáról a hátizsákot, a szellőzőablak mögé állt, és le nem vette a szemét az előtte zötykölődő vagon tetejéről. Nolan letelepedett a sarokba, és piszkálgatta a rakományt. Az egyik csomag csokoládét tartalmazott.

A Pullman-kocsiban Millard készülődött. Eltette ezüstfedelű zsebóráját, a derekára csatolta a pisztolytokot, ellenőrizte, töltve van-e a puskája.

– Mi lenne, ha én mennék, Mr. Millard?

– Egyszerű temetés... Itt maradsz, Jake! Mire visszajövök, készítsd el a teát! És csinálj ebben a kócerájban egy kis rendet!

Millard kiballagott a peronra, szivart dugott a szájába, és pőfékelt, amíg a szerelvény meg nem állt a 259-es számú szemafor tilos jelzésénél. Itt húsz-harminc percet várakoznak a szabad jelzésre. Millard kihasználta az alkalmat, hogy végigmenjen a vagonok tetején.

Elnyomta a szivart, és puskáját szorongatva a kezében, felmászott a vaslétrán a tetőre. Az ilyen időt szerette: nem fújt a szél, nem esett az eső, fellegek se látszottak. Orrán át mélyen beszívta a levegőt, és körülnézett: sehol egy teremtetett lélek, a pályát erdő övezi, a sínek egyenes vonalban a végtelenbe nyúlnak... Élvezte, hogy a szerelvény tetején lehet.

Nolan a harmadik tábla csokoládét falta be. Sweeny teste megfeszült, a tető felé intett. Nolan abbahagyta az evést, meg se mukkant, úgy figyelt. Nemsokára tisztán hallatszottak a léptek koppanásai. Sweeny a nyíláson át megpillantotta a detektív szikár alakját, épp átlendült a vagonukról az előttük levőre. Sweeny ötvenig számolt, majd egymás után kibújtak a szellőzőablakon.

Millard a mozdonyhoz ért. A motorház mellett haladt el, az olajszag megcsapta az orrát. Benyitott a vezetőfülkébe.

– Szép napunk van, Mr. Millard – szólalt meg a

mozdonyvezető. – Elcsípte őket?

– Kiket?

– A Cherokee-sziklánál ketten szöktek fel a vonatra...

Millard szivarral kínálta a mozdonyvezetőt. Nem gondolta, hogy ezen a szakaszon hobókra akad, hisz errefelé nem szoktak lődörögni.

– Elbújhattak...

A vonat szabad jelzést kapott, és elindult. Sweeny a jobboldali fákát nézte, Nolan a detektív mozgását tartotta szemmel.

– Jön?

– Nem – mondta Nolan. – Még nem látom.

– Elhagytuk a sárga jelet...

Nolan egykedvűen bámult, nem hitt a tervük sikerében. Megbánta, amiért Sweenyvel tartott. Ha nem megy bele ebbe az örütségbe, New Orleansban lehetne... Észrevette Millardot.

– Jön, Sweeny!

– Oké, kölyök, mutassuk meg magunkat. És imádkozz, nehogy hátbalőjjön!

Ez volt a második fejlődmény: magukhoz kell csalogatni a detektívet.

Egymást tolvaj-húzza jutottak fel a tetőre, és a szenesvagonokig meg se álltak. Sweenynek háromszor kellett ugrania a soronkövetkező vagonra, Nolannek kétszer. Hátrafelé haladva sokkalta könnyebben ment. A mozdonyvezető nem gyorsított, tartotta a harminc mérföldes sebességet, időt adva Millardnak a potyautasok becserkészésére.

Millard a hobók láttán megtorpant. Féltérde ereszkedett, reflexszerűen a vállához emelte a Winchestert, de nem sütötte el. A vasúttársaság képviselője személyesen figyelmeztette, korlátozza a vérontást, csak legvégső esetben használjon fegyvert, sok hobót lőttek le az utóbbi időben a síneken... Jobb, ha üldözőbe veszi őket.

Sweeny a szénkupacon landolt, két kezével megtámasztva

magát. Nolan lemászott a szenesvagonok előtti marhavagon peronjára, nekidőlt a deszkafalnak, hogy szemben legyen Sweenyvel, ki elhelyezkedett a szénrakáson. Árgus szemmel, izgatottan figyelték, mikor tűnik fel a harmadik jel.

Több napig tartott, míg elkészültek a jelekkel. Azóta kilenc fa törzse hármas csoportokban fehéren, sárgán és pirosan rikított a vasút mentén. Három egymásmelletti fának a törzsét festették le három egymástól távoleső helyen.

Sweeny felkészült a találkozásra. Izgalom lakozott benne, hitt a sikerben.

Millard óvatosan közelített a szenesvagonok felé. Észrevette Sweenyt, és ráfogta a Winchesterét. Egy vagonhossz választotta el őket egymástól. Millard előretartott fegyverrel átugrott a másik vagonra, és araszolt előre.

– Aggyisten, Millard!

A vasúttársasági detektív meghökkent.

– Hogy megy a sora, Millard? Emlékszik rám?

Millard előtt felsejlett valami. Persze... A zuhogó esőben, hónapokkal ezelőtt leparancsolt a vonatról három embert. Tisztán emlékezett.

– A nagypofájú! Hát volt képed idetolakodni a vonatomra, te agyalágyult?!

– Ez nem a maga vonatja, Millard! Emlékszik még a Vén Fogartyra?

– Meghalt?

– Maga lőtte hátba! Nem szép dolog pusztán szórakozásból vénembereket hátbalövöldözni, Millard! – Sweeny szeme felcsillant. A távolban látszott a harmadik jel! – Szegény öreg kilehelte a lelkét... Élhetett volna még egy darabig, ha maga nincs. Hallgatag öregember volt...

– Rohadtul sajnálom...

Nolan a rikító piros jel láttán számolni kezdett. Egyik kezét feltartotta, hogy Sweeny lássa. Millard a vagon tetejéről

semmiképpen sem vehette őt észre, a kiugró tetőtér eltakarta.

– Elég a túráztatásból! Kit érdekel egy koszos vénember! Nem vénnek való játszma ez! Hol a társad, nagypofájú?

– Egyedül vagyok, Millard!

– Nekem ne mondd, hogy egyedül vagy! Ezt nem veszem be! Van egy társad, te mocskok! Hol bujkál? Hesszel?

– Fogalmam sincs, miről beszél, Millard!

A detektív kibiztosította a Winchesterét, disznóságra gyanakodott. Rühellte a rossz tréfát. Még csavargó korából emlékezett rá, micsoda brutális tréfákat találtak ki a hobók, hogy szekírozzák a vasúttársasági alkalmazottakat.

– Le fogsz ugrani, nagypofájú, vagy megetetlek ólommal!

– Nem élek vele, Millard... – Sweeny halvány mosollyal az arcán a Szfinx nyugalmaival ült. Látta, hogy Nolan lecsapja feltartott kezét. És még valami mást is látott: a saját művét.

Elkiáltotta magát:

– Kapd el, kölyök!

Ez volt a harmadik fejlődmény.

Millard megperdült, ugyanekkor Sweeny egy félfordulattal hasravelte magát. Millard nem látott senkit, de valami sebesen közeledett felé...

Az iszonyú fájdalom átjárta a testét. A Winchester elsült, és kiesett a kezéből. Nem értette, mi történik vele. Mindössze annyit észlelt, hogy a lába alól kifut a vonat, és ő ott lebeg a sínek felett eleven transzparensként. Rádöbbsent, minek van ott a két, vízszintesen egymás mellett kifeszített kötél, mik azok a derékszögben rájuk erősített dárdaszerű botok... Volt vagy öt belőlük. Lenézett a hasára, két botot látott maga előtt, mind a kettőnek az egyik fele a testében folytatódott. Rájött, hogy azokon függ. És vér borította a lábán a nadrágját is...

Szédülni kezdett, összefolyt előtte a világ egy maszatos folttá. Azt már nem láthatta, hogy alatta az egyik talpfán vörös tócsa keletkezett, mert menetrendszerűen távozott az élők sorából.

[4]

Nolan, a kölyök, kihányta magát. Betett neki a sok csokoládé és a felnyársalt detektív látványa. Átmászott Sweenyhez a szenesvagonba, leült mellé. Most, hogy felfogta, mit követtek el, besokallta a csavargás káros mellékhatásait.

– Jól vagy, kölyök? – kérdezte Sweeny.

– Francnyavalyát...

– Ezúttal eljuthatsz New Orleansba.

– A mozdonyvezető meghallhatta a lövést, gyanút fog!

– A mozdonyvezető nem hall semmit.

– Tűnjünk el, Sweeny!

– Rá se ránts, kölyök! Visszamászunk a zárt vagonba! Ott maradt a hátizsákom.

– Nem bírok a csokoládéra nézni.

Felálltak, hogy elinduljanak a szénhalmaz tetején.

– Minek tömted tele magad vele, mi?

– Gyerekkoromban ettem utoljára csokoládét. Tizenkét éves lehettem...

– Állj!

Sweeny és Nolan egyszerre fordultak meg. Egy vézna, sápatag, szemüveges alak jelent meg puskával a kezében a vagon végében.

– Háromig számolok. Kettőre ugorjatok le! Egy...

Sweeny ráeszmélt, valahol hibát követett el. Szólásra nyitotta a száját.

Jake lövése a vagon elejére lökte őt. Mellén lyuk keletkezett, vére az ingét egyre nagyobb felületen festette vörösre.

Nolan elfehéredett, nem akart hinni a saját szemének.

– Dobd ki a hullát! Nyomás, fiú, vagy téged is keresztüllőlek!

– Ezt nem teheted, haver! – dadogta Nolan, és megcsuklott a

hangja.

– Megtehetem, fegyver van nálam. Mozogj!

Nolan reszkető kézzel a vagon oldalához húzta Sweenyt. Halott volt, a golyó a szíve tájékát érte.

– Rúgd le! – hallotta a tömör parancsot. A hang irreálisan távolinak tűnt.

Nolan mélyet lélegezve felegyenesedett. Eddig elkerülte a szorult helyzeteket, a legtöbb esetben kereket oldott, nem várta ki az esemény végét. Sweenyre pillantott, dühös lett.

– Nem!

A lövés mellette csapódott be, szétpattintva a széndarabokat. A szilánkok szerteszét repültek.

– Neki már mindegy! Te is meg akarsz halni?

Nolan újra lenézett. A vonat sebesen robogott, az acélkerekek doboltak a síneken, a töltés menti fák elsuhantak. Másodpercek alatt döntött, nem maradt egyéb választása. Ugrott. Behunyta a szemét, a levegő kiszorult a tüdejéből, a sorsra bízta szerencsáját. Az oldalára esett, egy fa tövéig bukfencezett, alig érzett fájdalmat. Egy-két bordája megrepedt vagy eltörött, ez biztos. Arra viszont nem gondolt, hogy rémületében bevizel...

Látta a mellette elrobogó vagonokat, és azt is látta, hogyan rugdossa le Jake a vonatról Sweeny holttestét. Felemelte a fejét, és bosszúvágytól fűtve elordította magát:

– Meghalsz, detektív!

Második rész

[1]

Millard halálát követően Jake karrierje rohamosan felfelé ívelt, kinevezték detektívnek. A Southern Pacific Railwayhez szerződött, a nyugati partra tartó szerelvényeken megsokasodott a vagonfosztogatók és az ingyenutazók száma, erélyes vasúttársasági detektívekre volt szükség. Jake annak bizonyult: egy év alatt hírnevet szerzett magának irgalmatlansága és ügyessége révén, drasztikusan bánt el mind a fosztogatókkal, mind a hobókkal. Ügyelt arra, ne a szerelvényen vagy a vasúti pályán haljanak meg.

Hatodik napja egyedül végezte a feladatát, a vasúttársaság különvagonját nem osztotta meg senkivel. Legutolsó segédje lezuhant a vonatról, a kerekek alatt lelte halálát. Még nem vettek fel a helyébe senkit, nem akadt épeszű vállalkozó, aki Jake mellé szegődött volna. Tudták, veszélyes Jake segédjének lenni. A hobók harcot indítottak ellene több államban is, Arizonában vadásztak rá. Jake győztesen került ki, segédjei jártak pórul. Tisztában volt azzal, hogy egyszer ő húzza a rövidebbet. Taktikázott, nem ismételte meg a hibákat, hihetetlenül ravasz volt.

A vonat San Antonióban a tolatóvágányon vesztegelt, átrendezték a vagonokat, megvizsgálták a leplombált ajtóikat. Jake-nek délután nem akadt dolga. Kint perzselt a nap, a Pullman-kocsiban lustálkodott. Elrongyolódott Zane Greyt olvasott, és untalan az óráját nézte. Várt valakire.

A lány négy órákor érkezett. Kirúzszott duzzadt ajka bujaságról tanúskodott, és némi súlyfölsleg gömbölyítette vonzó külsejét. Nem viselt melltartót, hivalkodó, feszes keble kidomborította a blúzát.

Jake izgatottan fogadta. Leültette őt az asztalhoz, kávéval kínálta, és tekintetét ráfüggesztette.

– Nem jöhettem előbb – mondta a lány. Clovisnak hívták. Jake az állomáson szólította le, ajánlatot tett neki, és meglepetésére a lány friss keletű ismeretségük dacára nem mondott nemet. Azóta, ha a vonat San Antonióban vesztegelt, órákat töltöttek együtt önfeledt szeretkezéssel mulatva az időt.

– Mondd, Clovis, láttál csavargókat az állomáson őgyelegni?

– Egy pár kavirnyálót... Az ételmaradékokra vadásznak, nem mozdulnának ki a városból.

– Volna kedved vonatozni? Eljöhetnél velem Los Angelesbe... California nem Texas.

Clovis cigarettát szedett elő a kezításkájából.

– Nincs arrafelé senkim.

– Szeretném, ha abba hagynád a melót... Mit szólsz hozzá?

– Meg akarod kérni a kezemet, fiúka?

Jake elpirosodott, pislogott a szemüvege mögül. Nem szerette, ha Clovis fiúkának becézi.

– Azt akarom, hogy rendesen élj.

– Ezt te mondd nekem? Te? Hány földönfutót tettél tönkre, hánynak keserítetted meg a nyomorult életét, mi?! Te céltáblának tekinted a hobókat, ahogy hallottam... és halomra lövöldözöd az indiánokat, mint Custer! Igaz ez?!

– A munkámat végzem... és nem is rosszul! Az előírásokat kell betartanom, engem a vasúttársaság fizet. Előfordul, nem tagadom, hogy durva erőszakot alkalmazok, de mindez a cél érdekében történik...

– Milyen cél érdekében?

– Potyautasoknak, csavargóknak, rablóknak nincs helye az áruval megrakott tehervonaton. Nemritkán feltörik a vagonjait, és menet közben a töltés mellé dobálják a szállítmányt. Ezt a vasúttársaság nem engedheti meg, ezenfelül küzd az ellen, hogy a társadalmon kívüliek ingyen utazzanak. A potyautasokat és a

fosztogatókat, legyenek hobók vagy a rezervátumok indiánjai, távol kell tartani a vasúttól. Helyénvaló a részvétlen fellépés és a hatásos megfélemlítés.

Clovis mustrálta Jake-et.

– Hihetetlen, hogy egy ilyen kishivatalnok külsejű nyeszlett alak, mint te, legyen az egyik legfélelmetesebb detektív a vasúton! Nem félsz attól, hogy elkapnak? Hogy fellógnak a legelső fára?

– Ha félnék, nem csinálnám. Eleinte féltem. Utána belerázódtam. Rövidesen abbahagyom, Californiában szeretnék letelepedni, lenyűgöz a tengerpart, az éghajlat... Elegendem van a koszfészekből!

– És ha elmennék veled Los Angelesbe, mihez kezdenél velem? Filmsztárt faragnál belőlem? Tán bemutatnál Errol Flynnek?

Jake nem tudott mit felelni.

– No látod, fiúka, fogalmad sincs az elveimről... Kioktató előadást tartasz, holmiféle szabályokról papolsz itt nekem, amelyeket be kell tartanod, nehogy kirúgjanak... De velem mit kezdenél? Az én életem is szabályok alapján zajlik, ezeket többnyire magam állítom fel... Nos, megdugsz végre, vagy elmenjek?

– Szívjunk el egy cigarettát, hagyjuk a fenébe a szövegelést. Nyújtsd ide a lábad, hadd simogassam...

A simogatásból vetkőztetés lett, azután mohón nekiestek egymásnak.

Két és fél óra elteltével erőteljes zakkanás jelezte, hogy a Pullman-kocsit a szerelvényhez csatolták.

– Hát fiúka – nyögött fel Clovis –, máskor menjünk egy motelbe... az nem mozdul el!

Feltápáskodtak a vagon padlójáról, az ütközéskor mind a ketten leestek az ágyról.

– Megint belénk tolatnak ezek a faszok, mint a múltkor! –

fakadt ki Jake. – Le merném fogadni, akarattal csinálják... hogy froclizzanak!

– Nyugodj meg, fiúka... Van még időnk, hogy folytassuk?

[2]

Jake végignézett a segédjén, bizalmatlanul méregette szemüvege mögül. Egyidős lehetett vele, az arca borotvált, a haja rövidre nyírott, és a szeme félénken pislogott. Jake nem kedvelte, ha valaki félénken pislog. Kiszámíthatatlan az ilyen.

– Mi a neved?

– MacGee.

– Szólíts Jake-nek, MacGee, nem szükséges uraznod, mellőzhető a formaság... Együtt fogunk dolgozni, össze leszünk zárva a vagonban. Egyet jegyezz meg: én vagyok a főnök, azt teszed, amit mondok! Érthető?

– Igen... Jake.

– Ismered a feladatodat.

– Egy évet húztam le a St. Louis és New Orleans közötti vonalon, az sem semmi.

– Oké. Látom, nem vagy tejfelesszájú. Az a vonal is dörzsölt legényeket kíván. Kivel dolgoztál?

– Madárfejű Bud Riley-vel kezdtem, három hónapig nyomtuk együtt a melót. Fultonban lőtték agyon, a Borgnine-vonatról szállt le.

– Hallottam róla. Mondd, MacGee, nem futottunk mi már össze valahol, ismerős a képed...

– New Orleansban talán, a rendezőpályaudvaron...

– Szoktál kocsmába járni?

– Nem iszom, Jake.

– Az elődöd védte a sört, hiába mondtam neki, hagyja abba. Yumánál két vagon közé zuhant, alig maradt belőle valami...

Na, rendezkedj be, aztán odaadom a fegyvereket. Nekem még dolgom van, fel kell tölteni ivóvízzel a tartályokat... Ez a te munkád, holnap már rád bízom.

Este hatkor indították el a vonatot. Háromrészes, nagyteljesítményű mozdony húzta a százhat vagonból álló szerelvényt, amely végigrobog Texas, New Mexico, Arizona és California déli részén, érintve jópár indián rezervátumot. A vasúttársaság Pullman-kocsija zárta a sort.

MacGee berendezkedett, a holmijait kirakta a zsákjából, fölösleges dolgokat nem hozott magával.

– Az első ellenőrzést virradatkor tartjuk – mondta Jake a fekhelyén ülve. A szemüvegét tisztogatta. – Longfellownál hobók tanyáznak, olykor kedvük szottyan ingyen utazni. Az a pályaszakaszmég még nem veszélyes, a vonat harminc-harmincöt mérföldes sebességgel halad... A Gila folyónál ilyen sebesség mellett csaknem kiraboltak egy lezárt vagon. Közéjük pörkölt az aprósörétes-puskával, úgyhogy leléceltek. Azt hiszem, egyikük a nyakát törte... A gazfickók összeállnak az indiánokkal vagy a mexikóiakkal, szervezeten fosztogatják a vagonokat, és később értékesítik a szerzeményeiket. Persze nem mindegyik melójuk jön össze... A Gila folyónál résen kell lennünk. Arrafelé egy Cameron Smith nevű csavargó a bandavezér. Jegyezd meg a nevét, MacGee, hátha találkozol vele. Elvetemült alak, kerüld el messziről!

Sötétedésig beszélgettek. Kávét főztek, megették a vacsorájukat, elszívtak egy-egy cigarettát, majd pihenni tértek.

A potyautas, aki San Antonióban szökött fel a vonatra, a zárt vagonok egyikében, a zsákok takarásában húzta meg magát. Lopott rendőrségi pisztolyt forgatott a kezében, négy töltény lapult a tárában. Kettőt Jake-nek szánt. Úgy tervezte, golyót röpít a detektív fejébe, történjen akármi. Hetek óta készült a számla kiegyenlítésére, a megtorláson járt az esze. Az eset óta, amikor le kellett ugrania a vonatról, gyakran erős fájdalmat

érezte a dereka tájékán, ilyenkor sajgott a jobb karja. Tudta, nem nyugszik meg, amíg holtan nem látja Jake-et.

Virradatkor a vonat, érintve a mexikói határt, a Stockton-fennsík felé közeledett. Maga mögé hagyta a Pecos kanyargó medrét, és beleveszett a sziklás tájba.

Jake és MacGee forró kávét szűröcsölt, testüket átjárta a melegség. Az éjszaka kellemetlenül hidegnek bizonyult, fáztak a takarójuk alatt. A nappali forróságot hideg éjszaka követte. Nem szóltak egymáshoz, némán készülődtek. Magukra öltötték bélelt kabátjukat, felcsatolták pisztolytokos derékszíjukat. MacGee, a Winchesterrel a kezében, Jake szemébe nézett.

– A fegyver önbizalmat ad, mindjárt jobban érzem magamat!

– A puska a mi meghosszabbított kezünk, MacGee...

– Rejlik benne igazság, főként ha azt akarjuk, hogy a potyautas ugorjon le a mozgó vonatról...

– Én megyek elsőnek. Mikor a szerelvény felénél leszek, gyere utánam. Füttyülni tudsz?

MacGee riadtan pislogott.

– Nem.

– Ez baj! No mindegy. Ha észreveszel valakit közöttünk, a pisztolyoddal lőj a levegőbe! Oké?

– Oké, Jake!

– Fordított esetben én füttyülni fogok. Egy fütty veszélyt jelent, ha kettőt füttyentek, akkor gyere hozzám, bárhol is vagyok. Sose tanultál füttyülni, MacGee? Hol a jófenében nőttél te fel?

A potyautas a Pullman-kocsi tetején ült, nyúzott bakancsát húzta fel a lábára. Mezítláb ugrott át az utolsó vagon tetejére, nehogy meghallják a koppanást a detektívek. Leereszkedett a Pullman-kocsi hátsó peronjára, úgy vélte, itt lehet a legnagyobb biztonságban. Éles fájdalom nyilallt a testébe, begöröcsölt, meg kellett görnyednie. Teleszívta a tüdejét levegővel, megmozgatta a jobb karját, nem akarta, hogy elgémberedjen.

Jake és MacGee, betartva a fél szerelvényhossznyi távot, négykézláb, széllel szemben nekivágott a vagonok menetközbeni ellenőrzésének. Araszolva haladtak előre, a szél belemart az arcukba. A kocsik zöme azonos magasságú zárt vagon volt, az ütközők feletti térközöt játszva átugrálták. A nyitott vagonok okozták a nehézséget, ott mászniuk kellett.

Jake az egyik lapos vagon végében, egy ládának támaszkodva várta be a segédjét. Füttyörészve tisztogatta a szemüvegét.

– Mizujs, MacGee?

– Nincs hobó a szerelvényen, azt hiszem.

– Gyűjtsunk rá. A mi esetünkben hinni kevés.

MacGee fázósan letelepedett Jake mellé, elfogadott egy cigarettát.

– Jártál már Californiában?

– Még nem, ez az első utam.

Jake hosszan fújta ki a füstöt, és a szeme sarkából MacGeet fixírozta.

– Mondd, nem viseltél te szakállat?

MacGee zavarodottan pislogott.

– Szakállat? Nem... Miért kérdezed?

– Valami eszembe jutott. Emlékeztetsz egy főszerre.

A potyautas kidugta a fejét a Pullman-kocsi mögül, leste, mikor jönnek visszafelé a detektívek. A vaslétrának támaszkodott, kezében a kocsi belsejéből zsákmányolt tartalék puskát szorongatta, és halkán beszélt magában. Fejébe vette, hogy végez a detektívekkel. Észrevette Jake-et, és elfogta a remegés. Türelmetlenségében három lövést adott le rá.

Jake hasravezette magát. Nem maradt ideje lekapni a hátáról a Winchestert, a pisztolyát húzta elő. A lábát V alakban szétterpesztette, és mindkét kezét előrenyújtva megmarkolta a fegyver agyát. Nem lőtt vaktában. Úgy tett, ahogy a kezdet kezdetén Millard tanította neki: megcélozta a vagon feletti síkot, az ellenfél fejének vélhető felbukkanási helyét, és várt.

A lövések kizökkentették MacGeet a gondolatvilágából. Felegyenesedett, végignézett a szerelvényen. Az egyik vagon tetején meglátta Jake hasaló alakját. Eldördültek még lövések, aztán csend lett, csupán a vonat zakatolása hallatszott. MacGee a második sorozatnál a potyautast is megpillantotta: a Pullman-kocsi hátulsó peronján rejtőzött; mialatt lőtt, a felsőteste kiemelkedett a vagon mögül. MacGee nem akarta, hogy Jake-et a potyázó megölje. Nyomban cselekedett. A vagonok tetején haladva kiváló célponttá válna, ezért leugrott a vonatról, és egy sziklatömb mögé húzódott. Fél térdre ereszkedett, a puskáját lövésre készen tartotta.

Sorra elhaladtak előtte a vagonok. Embere a Pullman-kocsi hátulsó létráján hasalt mozdulatlanul. Vállához szorította a Winchestert, kilőtte rá a tárat. A potyautas lebukott a vagonról, és élettelenül elterült a töltés tövében. MacGee kirohant a sínekre, a magasba lendítette a kezét, jelezte a hollétét.

A mozdonyvezető felfigyelt a tisztogatásra, és fékezett. A fémek súrlódásakor szikrákat hánytak a kerekek, az éles csikorgás belehasított a táj csendjébe.

Jake a holttest felett időzött, amikor MacGee odaért.

– Szép munka, MacGee, ügyes cselhez folyamodtál – mondta elismerően. – Tisztességesen elbántál vele, meg kell hagyni... De már halott volt, mikor szitává lőtted...

MacGee ekkor fedezte fel a potyautas homlokán tátongó, pisztolygolyótól eredő lyukat.

[3]

Jake, kezét a feje alá téve, elnyúlt a fekhelyén, bámulta a Pullman-kocsi tetejét. Arról ábrándozott, milyen frankó élete lesz Californiában, ha letelepszik egy tengerparti városban. Elegendő pénzt gyűjtött, abbahagyhatja a detektívkedést és az

öldöklést. Nyugalomra vágyott. Ha rábeszélne Clovist, eljönne vele.

MacGee a sarokba húzódott, onnan figyelte Jake-et. Képzeletében százszor lepergette, miként fogja megtenni azt, amire készül. Rádöbbsent, a kivitelezés nem könnyű; el kell szánnia magát, hogy megtegye.

– Te nem akarsz aludni?

MacGee megrezsent a hang hallatán.

– Nem... még nem. Később fekszem le, nem vagyok álmos.

– Oké, MacGee. Reggelre Arizonába érünk, a pályának az a legveszélyesebb szakasza. A hobók szórakozásból vadásznak a detektívekre. Ha nem pihened ki magadat, holnapra reszketni fog a kezed, elvétheted az ugrást is... úgyhogy aludj! Korán kelünk, jó kondícióban kell lenned.

– Ne aggódj, Jake, lefekszem.

– Helyes. Csavard le a lámpát, zavar a fény.

MacGee kis idő múltán beburkolódzott a hálósákjába. Fura álma volt. Azt álmodta, hobók ítélkeznek felette, és vízbefojtják...

Léptek zajára ébredt. Felült, meresztette a szemét. Jake alakja bukkant fel, a hátsó ajtó felé csoszogott. Kiállt a peronra, a talpfákra vizelt a robogó vonatból.

– Aludj – szólta, miután bejött –, még csak hajnali három van...

MacGee nem aludt el. Egy órán át dilemmázott, mígnem cselekvésre szánta el magát. Csendesen kikelt az ágyból, felhúzta a bakancsát, és felegyenesedett. Izgalom kerítette hatalmába, kétségei támadtak tervének végkifejletével kapcsolatosan. Sikertelenségtől tartott. Csövénél fogta meg a Winchesterét, és Jake ágyához lépett. Nézte, ahogy hortyog Jacob Calder, a legvérengzőbbnek mondott vasúttársasági detektív. Levegőt szívott a tüdejébe, és egy kimért ütéssel a puskatussal fejbekölintotta őt. Remélte, nem sújtott le erősen. Az ütestől Jake-nek el kellett ájulnia.

MacGee a vagon faláról leemelte a kötéltekercset, és az ágyhoz kötözte Jake-et. Jake teste megfeszült, a feje egy-egy erősebb rántásnál megbicsaklott.

Tervének első része flottul zajlott le. MacGee az ágya szélére huppant. A sikerélmény felvillanyozta.

Jake nemsokára kinyitotta a szemét, meg akart mozdulni. A kötél a húsába vágott, odaszorította őt az ágyhoz. A fájdalom belehasított a fejébe. Rémület suhant át az arcán, nem értette, mi történt vele.

– Mit jelentsen ez, MacGee? Mi folyik itt? Oldozz ki!

MacGee halkán szólalt meg:

– Ez a leszámolás órája. Nem oldozlak ki, megölnél engem is.

– Mit fecsegsz itt össze-vissza? Oldozz ki, ha mondom! Hogy képezed ezt?

– Golyót röptek beléd.

Jake felháborodott.

– Ez vicc?

– Nincs kedvem viccelni. Rászántam magamat a cselekedetre, meg kell tennem. Meg kell tennem bosszúból. Hidd el, nem könnyű...

Jake értetlenül bámult, kezdte felfogni, mire megy ki a játék. Elöntötte a forróság, mardosta a féktelen düh.

– Mit tettem én neked?! Bántottalak valaha is?! Felelj!

– Voltaképpen nem bántottál...

– Akkor?! Mi a nyavalya bajod van velem?!

– Egyszer kényszerítettél.

– Kényszerítettelek?! Ne hülyíts! Mikor? És mire? Oldozz ki, beszéljünk meg az ügyet! Mozdulj már! És add ide a szemüvegemet!

– Ne erőlködj, nem oldozlak ki. Meg foglak ölni.

Jake szeme összeszűkül, ajkai remegtek.

– Miért?! Az istenért, miért?! Ki vagy te? Hobó vagy?

– A nevem MacGee, érd be ennyivel. Tavaly Louisianában

találkoztam egy hobóval, hiányzott a jobb keze és sántított. Felkapaszkodott arra tehervonatra, amelyen te felügyeltél. A puskád agyával pépessé verted a kezét. Lezuhant a vonatról. Két bordája beletört, a lába kibicsaklott, jobb kezét meg le kellett vágni. Aznap döntöttem el, hogy bosszút állok rajtad, amiért orvul lelőtted a társamat. Elszegődtem vasúttársasági detektívnek, hogy melléd kerüljek. Sokáig tartott, míg áthelyeztek. Megfogadtam, hogy az első közös utunkon leszámolok veled. Bejött a stikli. A reggelt már nem éred meg. Erőszakos halállal halsz meg, mint azok, akiket pályafutásod során a másvilágra küldtél. Ígérem, gyors halálad lesz, nem fogsz szenvedni. Hova kéred a golyót... a szívedbe vagy a fejedbe?

Jake a szája szélét harapdálta, halántékán kidagadtak az erek. Kutyaszorítóba került, elérte a végzet. Lőttek Californiának, lőttek neki is... Nincs más hátra, jutott az eszébe, esdekelnie kell az életéért, hátha az segít. Ez az utolsó szalmaszál, melybe belekapaszkodhat.

– Nem ölhetsz meg engem, MacGee... ezt nem teheted velem... nem lehetsz a hóhérom... Vannak még törvények... én...

– Megölhetlek. A fegyver most nálam van. Emlékszel? Valamikor te is mondtál ilyesmit...

– Mondtam. Akarsz pénzt? Van félrerakott pénzem, háromszáz dollár... mind a tiéd lehet! Csak ne ölj meg!

– Nem a pénz hajt, Jake. A bosszúvágy az, ami ide juttatott...

– Ne ölj meg, MacGee! Élni akarok! Anyám hazavár!

– Azok a hobók is élni akartak, akiket könyörtelenül megöltél. Aligha volt egyéb vágyuk, minthogy éljenek a maguk módján. Üres vagonokban utaztak, mivel nem volt pénzüik vagy nem kívántak sebes lábaikkal az országúton vándorolni. Te ezt nem értheted meg, a másik oldalon álltál fegyverrel a kezében. Mindig volt cipő a lábodon, naponta ehettél, ágyban

aludhattál... Mindenki meghal, még a vasúti detektívek is, nincs kivétel.

– Esküszöm, nem nyúlok hozzád, ha kiszabadítasz! Senki nem fogja megtudni, mi történt...

– Üres beszéd... – MacGee a kezébe fogta a Winchestert, és felállt. – Ha kiszabadítanálak, a legelső adandó alkalommal lepuffantanál. Tuti, hogy megtennéd... Soha senki nem tudná meg, mi történt kettőnk közt. – Megcélozta Jake fejét. – Így sem fogja megtudni senki, mi is történt itt...

– Várj még! Ne tedd ezt, könyörgöm! – Elcsuklott a hangja. – Apám sírjára esküszöm, hogy nem foglak bántani. Higgy nekem! Mire jó, ha megölsz engem? Ne bolondozz!

– Rinyálsz, mint egy vénasszony... Ez nem méltó egy elszánt vasúti detektívhez. – MacGee lejjebb irányította a fegyver csövét. – Nem lövöm szét a fejed. Még nem ismernének fel. Imádkozz! Tudsz imádkozni?

Jake remegett és verejtékezett. Nem bírta elviselni a rászegezett puskacső látványát, nem szokott hozzá; ordítani kezdett. Groteszk magas hangok törtek fel a torkából, és csurgott a nyála.

MacGee undorodva nézte őt, majd közvetlen közletről szíven lőtte.

[4]

MacGee egy postai vászonzsákba élelmet pakolt, magához vette Jake összes pénzét és a zsebóráját, és az állomáson, ahol a szerelvény időzött, leszállt a Pullman-kocsiról. Remélte, eljut egy nagyvárosba, vagy ha mégsem, ellézeng a környéken.

Későn vette észre a hobókat, kik lehettek hatan. Egymástól távolabb sündörögtek mögötte, akár a ragadozók, ha áldozatra lesnek.

– Mit akartok? – fordult feléjük MacGee.
– Kiszemeltünk téged, hosszúpuska... – dűnnyögte az egyik, kezében pisztollyal hadonászva. Körülfogták őt, vicsorogtak rá.

– Velünk jössz, apafej! – hallatszott innen is meg onnan is. – A markunkban vagy! Nem fogsz több hobót kinyírni!

MacGee beleborzongott. Homály borult a szemére, reflexei lelassultak. Lassacskán ébredt rá arra, amire Jake előre figyelmeztette... Hozhatott volna fegyvert magával. Csapdába került, és ezt saját magának köszönhette. Maradhatott volna a vonaton. A hobók lökdösték, mozduljon meg. Nem ellenkezett, engedelmeskednie kellett.

Mintegy másfél órát gyalogoltak a hepehupás csapáson, agavék és kaktuszok között haladtak el, meredélyeket és görgetegköveket kerültek meg. Egy vízmosásban, a hobók tanyáján kötöttek ki. MacGee megpróbálkozott a szökéssel, kísérőinek gyűrűjén azonban nem jutott át, orrba vágták, jelezve, maradjon veszteg.

A függőlegesen emelkedő sziklafal barlangszerű bemélyedéseiből előkecmeregtek az itt-tartózkodó, háborítatlan tunyaságban tengődő hobók, csavargók, yeggek, kinézők, gyűjtők, koldusok, és az érkezők köré sereglettek. Cameron Smith, a kommuna vezére, félretolva az előtte ténfergőket, utat tört magának, és megállt az idegennel szemben.

– Motozzátok meg! – parancsolta.

MacGeetől elszedtek mindent, semmije se maradt az életén és a ruházatán kívül.

– Vasúttársasági detektív vagy?

MacGee nem sejtette, kicsoda a kérdező. Csavargónak nézte, aki tekintélyt harcolt ki magának ebben a vegyülék társaságban. Ha elmondja az igazat, úgysem hisznek neki, legfeljebb kinevetnék. Mindegy, mit mond.

– Pénzre volt szükségem, más munka nem akadt...

– Szóval vasúttársasági detektív vagy.

– Újonc a szakmában, nem öltem meg egyetlen hobót sem...

Cameron Smith arcán a megvetés jelei mutatkoztak.

– Ez smafu. Gondolj arra, hogy ha most nem kapnak el téged, hány hobót lőttél volna le... Különben gondolj arra, amire akarsz. – Hátat fordított MacGeenek, az ottlevőkhöz szolt: – Akasszátok fel... és párosával menjetek a fenébe, fáradt vagyok! Nincs ítélkezési ceremónia, kishal a fiú... Alkalomadtán Jacob Caldert szúrjátok ki, az a nap itt ünnepnap lesz...

MacGeet megragadták, és elvezették a táborból. Ezúttal negyed órát gyalogoltak a sziklafalak mentén. Amikor feljöttek a vízmosásból, a reggeli napfényben felvillant előttük a Southern Pacific Railway fényes vonala. MacGeet a töltéshez tuszkolták, egy pózna alá. A kiálló részen keresztül kötelet dobtak át, a hurkot a nyakára helyezték, az egyik hobó négykézlábra ereszkedett, hogy a hátára állíthassák az elítéltet. A kötélmásik végét odaerősítették a póznához, és a szár megfeszült. Mindenünnen öblös röhögés hallatszott, a gyülekezetet szórakoztatta a kivégzés. Egy félig részeg jassz zsoltárt próbált énekelni, de oldalba rúgták, hallgasson el.

Nolan MacGee, a kölyök, felnyögött. A feljövő napot látta, a ragyogás elvakította.

– Meghalsz, detektív – suttozta magának.

Villamosságokban

Száztíz nappal a kivégzés előtt

[1]

Ned Greger korábban érkezett a bíróság épületébe. A második emelet folyosóján toporgott, amíg nem jöttek a többiek. Szót váltott az időjárásról Slocombe-bal, a teremszolgával, ki komótosan hordozgatta az aktákat. Az öltöny rosszul állt Gregeren, anyaga megkopott, öregbítette őt, ezzel azonban nem törődött. Keveset adott magára.

– Helló, Ned! Hogy van? – üdvözölték őt az érkezők, és elmentek mellette.

Bevonultak a számukra fenntartott helyiségbe, amelynek ajtaján az ESKÜDTSZÉKI TÁRGYALÓ felírás volt olvasható. A hosszú asztal körül párnázott székek, az asztalon az előző tárgyalásról visszamaradt papírpoharak sorakoztak. Azóta itt nem takarítottak. Mrs. Trumplepie ablakot nyitott, hogy kiszellőztessen. A ventillátor hónapok óta nem működött, bent áporodott levegő terjengett. Greger, zárkózott ember lévén, leült a székre, és belefeledkezett a Chronicle olvasásába, amelyet az épület előtti standon vásárolt. A többiek beszélgetésbe elegyedtek, itták a magukkal hozott termoszos kávé, egymást kínálgatták, cigarettáztak. Slocombe összeszedte a papírpoharakat és kivitte a szemetet.

– Délelőtt Dawson bíró Eleanor Whitmoore ügyét tárgyalja először – jelentette ki Kellerman, az esküdtszék elnöke. – A nő állítólag meggyilkolta a férjét... Micsoda időket kell megélnünk!

– Azt csak beszélik, hogy meggyilkolta – szólalt meg Frankie Dexter –, momentán nincs terhelő bizonyíték. Az igaz, hogy

neki volt rá indítéka, hisz Whitmoore verte őt, nemegyszer kellett orvoshoz fordulnia. Nem éltek házasságot. De nem Eleanor tette.

– Az a nő bűnös, tisztelt uraim, és ezt előbb-utóbb be is bizonyítják! – vélte Henderson Oates. Vastag szivart tartott a szájában, a füstje fölfelé gomolygott. Kövér volt, alig fért el a széken. Szuszogott és a homlokát törölgette. – A vádat Walter Fromby képviseli, nála nincs kegyelem.

– Várjuk meg a tárgyalás kimenetelét – mondta Patsy Kendall. – Én nem hangoztatnám, hogy Eleanor gyilkos. Ismerem őt, nem hiszem el, hogy képes lenne embert ölni. A gyilkosság a férfiakra jellemző...

– Maguk nők szeszélyesek – motyogta Henderson Oates, és áttolta a szivarját a szája másik sarkába. – Hé, Ned – szólt rá Gregerre –, magának mi a véleménye?

Greger zavartan letette az újságot, tanácstalanul körülnézett, és vállat vont. – Azt hiszem, villamosszéket érdemel. Minden gyilkos villamosszéket érdemel. Ez a véleményem, Mr. Oates, ha érdekli.

– Láta már Eleanor Whitmoore-t? – meredt Gregerre Frankie Dexter. – Láta már?

– Bevallom, még nem. Csupán a fényképét, a Chronicle-ben közölték a múlt héten.

– Azt a fényképet el lehet dobni, pocsék. Ha látta volna Eleanor Whitmoore-t, nem így beszélne. Én mondom magának, Ned!

Greger folytatta az újságolvasást. A hirdetéseket bújta, az adok-veszek rovat érdekelte. Agglegény létére a nők nem kötötték le a figyelmét, huzamosabb ideje elkerülte velük az érintkezést. Keserű tapasztalattal rendelkezett. Greger nem volt sem öreg, sem rosszképű férfi, középmagas, szélesvállú alkatával és kimért modorával hódíthatott volna, ha többet fordít zilált külsejére. Magányosan élt egy külteleki házban, látogatói nem

akadtak, bejárónő takarított nála. Egyéb kapcsolatot nem tartott a város polgáraival. Hogy mi módon választották meg őt az esküdtszék tagjává, sokak számára nyitott kérdés maradt.

A helyiségben tartózkodók nem tudták, hol dolgozik, miből él. Pontosabban egyiküket sem érdekelte Greger szürke személyisége; akadt más, előbbrevaló gondjuk.

[2]

Eleanor a vádlottak padján két őrzője között ült. Vörös haja a vállára omlott, fejét hátravetette, és figyelmesen hallgatta Walter Fromby előadását. Frombyról az a hír járta, hogy egy szívtelen vén gazember, a pénzén és a hírnevén kívül más nem foglalkoztatja, saját feleségét is tönkretette. Eleanor tisztában volt azzal, hogy kivethetik rá a legsúlyosabb ítéletet, Fromby képes olyan adatokat előásni, amelyeknek az ismertetése végzetes is lehet. Védőügyvédjét, kit a bíróság hivatalból rendelt ki mellé, túlbecsülte, az első találkozásuk után kiderült, hogy ellenszenves és begyepesedett alak. Az órákig elhúzódó négy szemközti beszélgetések nem vezettek sehová. Eleanor anyagilag nem állt azon a szinten, hogy saját ügyvédet fogadjon. Be kellett érnie egy kezdővel.

– Tisztelt bíróság! – folytatta Fromby. – A boncolási jegyzőkönyvből kiderült, hogy Scott Whitmoore reggel fél hétkor halálozott el. Ez az időpont egybeesik azzal az időponttal, amikor Eleanor Whitmoore visszatért otthonába. A tejesember látta a vádlottat kiszállni az autóból. Érvelésünk szerint a vádlott bosszúvágyból egyetlen késszúrással kioltotta törvényes férjének az életét...

– Tiltakozom, bíró úr! – emelkedett szólásra Landau, a petyhüdt arcú védőügyvéd. – A gyilkos személye és a gyilkosság indítéka még nincs megállapítva. Mivelhogy az idevágó

jogszabályok alapján tanult kollégám nem bizonyította be védencem bűnösségét, védencem de jure ártatlan.

– A tiltakozást elfogadom – bólintott Dawson. – Folytassa, ügyész úr!

Fromby, a vád képviselője kivillogtatta fogait, majd zavartalanul folytatta mondandóját. – Érthető, tisztelt bíróság, hogy fiatal kollégám elfogult védencével szemben. Van rá oka: védence kétségtelenül gyönyörű nő... Engedjék meg, hogy az ügy egyértelműbbé tételének érdekében feltárjak néhány kardinális tényt. A vádlott évekkal ezelőtt már állt a bíróság színe előtt, az ellene felhozott vád alapján megsebesítette egy konyhakéssel akkori barátját, Zak O’Connort. Indíték és bizonyíték hiányában felmentették a vád alól, az ügyet pedig lezárták. Említést érdemel még az is, hogy Scott Whitmoore bal vállán késszúrástól eredő heggyalálható.

– Van még közölnivalója, ügyész úr? – kérdezte Dawson.

– Nincs, bíró úr.

– Ügyvéd úr, magáé a szó!

Landau az esküdszék emelvényéhez sétált. – Tisztelt bíró úr! Az esküdszék tisztelt tagjai! Szeretném az esetet más oldaláról megközelíteni, ellentétben tanult kollégámmal, ki nem átkodott híres alaposságával védencem múltjában vájkálni...

– Tiltakozom, bíró úr! – pattant fel ültéből Fromby. – És egyben megkérem fiatal kollégámat, gondosan válogassa meg a szavait.

– Igyekezzünk személyeskedés nélkül előrehaladni, uraim – indítványozta Dawson. – Folytassa, ügyvéd úr!

– Szeretném tanúként kihallgatni Eleanor Whitmoore-t.

Dawson Frombyra tekintett. – Ha a vád képviselőjének nincs ellenvetése, elrendelem Eleanor Whitmoore tanúkénti kihallgatását. Megkérem a vádlottat, fáradjon a tanúk emelvényéhez.

Eleanor felállt, és határozott mozdulatokkal az emelvényhez

libegett. Magas, hosszúlábú, arányos alakú nő volt. Letéve az esküt, várakozóan felnézett a bíróra.

– Eleanor Whitmoore – lépett az emelvény elé Landau –, mint tanút szeretném kihallgatni. Megkérem, mondja el, hogyan történt az eset július hetedikén.

– Nem emlékszem, min veszünk össze Scott-tal. Akkoriban számtalanszor veszekedtünk, Scott furcsán viselkedett. Úgy vettem észre, gondban van, nem akarja velem megbeszélni a problémáit. Tartott valamitől vagy valakitől... Megvert. Otthagytam őt, elkocsikáztam otthonról.

– Hová autózott?

– Ez nem tartozik az ügyhöz.

– Hátha van súlya a védelem szempontjából...

– Jogomban áll magánügyeimről nem beszélni!

– Kérem... Mi történt másnap reggel, miután visszatért az otthonába?

– A kisteherautóval leparkoltam a kocsifelhajtón, és bementem a lakásba.

– Kulcsra volt zárva az ajtó?

– Nem volt.

– Folytassa!

– Megéreztem, hogy valami nincs rendjén. A konyhába menet megláttam Scottot... Csupa vér volt a padló... Nem tudom, mennyi ideig tartott, míg magamhoz tértem. Később jutott eszembe, hogy fel kell hívnom a rendőrséget.

– Mivel magyarázza, hogy a tettes, ki azért lopakodott be a házukba, hogy megölje a férjét, nem hozott magával lőfegyvert, hanem a kenyérszelő kést használta?

– Azt a tettestől kérdezze meg, Mr. Landau...

A teremben fojtott derűtség támadt.

– Hol tartja a kenyérszelő kést?

– A konyhában.

– Pontosan?

– A konyhaasztalon. Nem a fiókban.

– A férje, ahogy azt az egyik szemtanú állította, negyed hét körül kint járt, és benézett a garázsba. A halála előtt a konyhában tartózkodott, valószínűleg reggelizett, az asztalon a maradékok erre utaltak, előfordulhat, hogy ott lepte meg őt a tettes. Dulakodásnak semmi jelét nem találták, ami azt jelenti, a tettesnek ismerősnek kellett lennie. A férje nyitva hagyta a bejárati ajtót, a tettes behatolt a lakásba, a konyhában észrevette a férjét, odament hozzá, beszélgethettek, azután felkapta a konyhaasztalról a kenyérszelő kést, és leszúrta őt. Így történhetett?

– Lehetséges...

– Köszönöm, Mrs. Whitmoore.

Dawson a vád képviselőinek asztala felé nézett. – Óhajtja a tanút kihallgatni, ügyész úr?

– Igen, bíró úr.

– Öné a tanú!

Fromby az emelvény irányába haladva kezdte mondanivalóját: – Ha jók az értesüléseim, ön sokszor vitte haza a férjét...

– Egy időben előfordult.

– A férje körülbelül hat láb magas, megtermett alkatú volt. Mindenkor egyedül cipelte őt haza Lenny Bárjából, ha leitta magát?

– Ha nem akadt segítségem, kénytelen voltam egymagam megtenni. Olykor Bill Finegan segített.

– Önnek kiváló a fizikai ereje. Nemdebár?

– Hogy jön ez ide?

– A férjét egyetlen késszúrással ölték meg. Aki tette, az nem lehet például egy gyöngé nő. Annak idején ön megsebesítette Zak O'Connort...

– Erről nem vagyok hajlandó beszélni. Az ügyet lezárták.

– A férje vállán található volt egy késszúrástól eredő régebbi

sebhely, állítólag ön okozta.

– Bizonyítsa be!

– Ugye nem éltek házasesetletet?

– Tiltakozom, bíró úr! – szólt közbe Landau. – Megkérem a vád képviselőjét, vonja vissza a kérdését!

– A tiltakozásnak helyt adok. Kérem az esküdszék tisztelt tagjait, vegyék semmisnek a kérdést, és töröljék a jegyzőkönyvből. Folytathatja, ügyész úr!

– Elnézést, bíró úr. A vád úgy gondolja, hogy Eleanor Whitmoore lehet a tett elkövetője. Megvan a gyilkos fegyver, amelyen a vizsgálat során idegen ujjlenyomatokat nem találtak, mind a Whitmoore-házaspártól származik. Nem valószínűsíthető, hogy rajtuk kívül a kést más személy is a kezébe fogta volna. Nem utal bizonyíték arra, hogy idegen hatolt volna be a házba, mielőtt Eleanor Whitmoore hazaérkezett. Ha volt ott egy idegen és beszélgetett Scott Whitmoore-ral, aligha viselt kesztyűt. Mi oka lett volna hirtelen felindulásból gyilkolni? Nos, befejeztem. Köszönöm, Mrs. Whitmoore!

– Tizenöt perc szünetet rendelek el! – mondta Dawson.

Greger nem tudta, mi történik vele. A tárgyalás ideje alatt nem vette le a szemét a vádlottról, nem hallotta, mit beszélnek. Váratlanul érte a dolog: Eleanor emlékeztette őt valakire.

[3]

Az esküdszék tagjai a mintegy négy óra hosszát tartó tárgyalás után visszavonultak. Slocombe megérdeklődte, kinek hozhat enni- vagy innivalót. A tanácskozás elhúzódhat, az esküdtek némelyike ilyenkor rengeteg kávét vagy hamburgert fogyaszt. Henderson Oates a közeli kínai kifőzdéből hozatott magának egy dupla adag ottani specialitást, mert nem szerette a

hamburgert, és engedélyezett magának egy üveg sört.

– Hölgyeim és uraim! – szólította meg a társait Kellerman, az esküdtszék elnöke. – Döntéshozatal előtt állunk, ezért engedjék meg, hogy konstruktív munkára kérjem mindannyiukat. – Jelentősegteljesen tekintett Mrs. Trumplepie felé. – Lehetőleg kerüljük a fölösleges szócséplést. A vád képviselője szerint előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság történt. A védelem úgy véli, nem Eleanor Whitmore a tettes, kívülálló az elkövető. Mivel ezt a rendőrség nem bizonyította, állítás marad. A tettnek nincsenek tanúi, a vád feltételezése megalapozott. Rajtunk múlik a döntés: bűnös-e Eleanor Whitmore, vagy nem bűnös. Kérem, bíraskodjunk!

Mrs. Trumplepie: – A védőügyvéd... hogy is hívják őt... felkészületlennek mutatkozott ebben az ügyben, megesküdnék rá, hogy először hallott Eleanor régebbi eseteiről. Mr. Fromby csillogtatta kiváló képességeit...

Callahan: – Nem Frombyról van szó, asszonyom!

Kowalsky: – Nekem az a véleményem, hogy többre van szükségünk. Amit mondtak, az kevés.

Kellerman: – Érje be ennyivel, Kowalsky, többet a nyomozók sem tudnak szolgáltatni. Hallhatta Lowato seriff tanúvallomását. Olvassa el a rendőrségi jelentést, szerepel az anyagban. Térjünk rá az érdemi munkára, az idő halad. A bíró még e héten ítéletet akar hirdetni. Felmentésről jogilag szó sem lehet...

Mrs. Trumplepie: – Nahát! Ez példátlan! És ha a szegény nő ártatlan?

Fleming: – A tények ellene szólnak. A kihallgatás során nem mondta el, miért veszekedtek, azt sem volt hajlandó megmondani, hova autókázott el az éjszaka kellős közepén. Viszont azt vallotta, nem ő szúrta le a férjét. De ezt csupán ő állítja. A nyomozók egyértelműen úgy vélik, kizárható a kívülálló tettes elmélete. A nő tehetette, senki más!

Henderson Oates: – Fromby beigazolta, hogy régebben

megsebesítette a barátját és hogy Scott Whitmoore vállán is tőle származó késszúrás nyoma látható! A tények azt sugallják, Eleanor korántsem ártatlan leányka... Szerintem bűnös! Méghozzá visszaeső!

Mrs. Trumplepie: – Ezek balvégzetű szavak, kedveském, nem gondolja?

Henderson Oates: – Nem vagyok a kedveskéje...

Kellerman: – Ha úgy döntünk, hogy Eleanor bűnös, huszonöt év fegyházat vagy villamosszéket kaphat.

Frankie Dexter: – Egyértelmű közvetlen bizonyítékot Fromby sem mutatott fel. Hiba lenne könnyelműen ítélnünk. Az a véleményem, hogy ismeretlen tettes az elkövető. Eleanor ártatlan!

Jones: – Igen, Eleanor ártatlan is lehet!

Henderson Oates: – Nem lehet ártatlan, ha ő követte el a gyilkosságot! Mondhat bárki bármit, Eleanor büntetést érdemel. Egyszer már felmentették egy hasonló cselekedet elkövetésének felelőssége alól, most semmiképp nem maradhat büntetlenül. Ez esetben a szurkálás gyilkossággá fajult... Ha Scott Whitmoore nem halt volna meg, nem ragaszkodnék Eleanor szigorú megbüntetéséhez. Mi van akkor, tisztelt esküdszék, ha Eleanor a felmentést követően talál magának egy másik férfit, és őt is megsúrja? Ilyen lehetőséget nem kínálhatunk egy visszaesőnek! Mert, kérem tisztelettel... akárhogy is néz rám, Mrs. Trumplepie, Eleanor visszaeső bűnös! Ez fait accompli.

Jones: – Jól mondja, Mr. Oates! Bűnös!

Frankie Dexter: – Jones, maga olyan, akár egy papagáj...

Mrs. Trumplepie: – Én ragaszkodom ahhoz, hogy Eleanort felmentsük!

Callahan: – Egy bűnözőt az esküdszék nem menthet fel, asszonyom, ezt jegyezze meg!

Patsy Kendall: – Maguk férfiak mindent fekete-fehérben látnak.

Kellerman: – Kétfelé húzunk. Javaslom, hogy az ügy előrevitelének érdekében tartsunk szavazást!

A szavazás során Eleanort ugyanannyian tartották bűnösnek, mint amennyien ártatlannak. Hickock, Keach és Kowalsky nem döntött, mindhárman tartózkodtak.

– Greger, maga nem szavazott – jegyezte meg Kellerman.

– Át kell gondolnom a döntésemet, Mr. Kellerman – mondta aggályoskodva Greger. – Csak úgy nem küldhetünk senkit a fegyházba vagy pláne a villamosszékre. Az emberi élet felbecsülhetetlen értékű.

– Óh, Mr. Greger – örvendezett ájtatosan Mrs. Trumplepie –, maga jólelkű ember... Eddig nem tapasztaltam!

– Ezek mind nemes gondolatok, Greger – bólintott Kellerman –, de fejtse ki konkrétan a véleményét.

Greger helyezkedett a széken, izgett-mozgott, míg meg nem találta a megfelelő kényelmes pózt. – Nekem az a véleményem, Mr. Kellerman, hogy az az ember, aki bűnt követett el, bűnhődjék a tetteért. A mostani esetben a vádlottnak bűnhődnie kell. A fegyházbüntetés nem megfelelő büntetés. Azt akarom, hogy Eleanor Whitmoore villamosszékre kerüljön! Kiszabható rá a legsúlyosabb ítélet.

A helyiségben döbbenetes csend támadt, minden szem Gregerre szegeződött. Bámulták a férfit, akin eddig átnéztek.

– Ned, maga megalondult – mondta elképedve Frankie Dexter. Fürkészte Greger arcát, minthogyha a rosszhiszeműség jeleit keresné rajta. – Nem tudja, mit beszél!

– Nem bolondultam meg, Frankie! Láttam a nőt, tudom, mit csinálok.

– Csalódnom kell magában, Greger! – jelentette ki megbotránkozva Mrs. Trumplepie. – A kutyafejét! Maga egy lelketlen gazember!

– Fékezze magát, asszonyom – csitította Callahan.

– Mrs. Trumplepie – folytatta Greger –, én könnyíteni

szeretnék Eleanor Whitmoore sorsán...

– Könnyíteni?! Ez nevetséges! Azzal, hogy a halálba küldi?!

– Így is lehet fogalmazni.

– Nahát! Én mindeddig azt hittem, maga egy normális fickó!

– Őszintén sajnálom, Mrs. Trumplepie, de nem érdekel, hogy mit hisz.

– Ez felháborító! Kellerman! Meddig kell ezt eltűrnöm?!

– Ha mindenki határozott lenne, mint Mr. Greger, túllennénk a tanácskozáson... Higgadjon le, asszonyom! Jóindulattal, kétkedéssel nem megyünk sokra... Na, kezdjük előlről!

Kétnapos kiélezett vita és hadova után egyhangú döntésre jutottak. Henderson Oates módosított az álláspontján, ugyanúgy szavazott, mint Greger. Hickock csatlakozott hozzájuk, Keach, Kowalsky és Frankie Dexter is hasonló meggyőződésre jutott. Végül Mrs. Trumplepie és Patsy Kendall is megtört. Kellerman átment Dawson bíró irodájába, közölte vele az esküdtszék döntését.

– Ha Eleanort a bíró halálra ítéli – mondta Patsy Kendall –, akkor ez legfőképpen a maga lelkén fog száradni, Greger! Ezt ne feledje!

Greger nem szólt, hallgatott.

[4]

– Vádlott, álljon fel. Megkérem az esküdtszék elnökét is, álljon fel. Tisztelt esküdtszék, meghozta az egyhangú döntését?

– Igen, bíró úr – válaszolt Kellerman.

– Bűnösnek vagy ártatlannak találják Eleanor Whitmoore-t az ellene felhozott vádban?

– Bűnösnek, bíró úr.

– Köszönöm. – Dawson megvárta, míg Kellerman leül. – Vádlott, kíván valamit mondani, mielőtt a bíróság kihirdeti az

ítéletet?

Eleanor meglepődött, amikor Kellerman kimondta a döntést. A csalódottságon és az ürességen kívül mást nem érzett, gondolatai kifogytak. Bízott abban, hogy az esküdtszék nem ezt az ítéletet hozza. Tagjai között ott volt az iskolatársnője, Patsy Kendall is... Gyűlölte azokat az embereket, akik most őt nézték.

– Nincs mit mondanom az elhangzottakkal kapcsolatban, tisztelt bíróság – jelentette ki. – Mit mondjon az az ember, kit bűnösnek találtak? Hozza meg az ítéletet, tudom, mi vár rám!

Dawson kalapácsával az asztalra csapott. – Álljanak föl! A bíróság ítéletet hirdet!

A teremben tartózkodók felálltak és elcsendesedtek. Dawson végignézett a padsorokon, a vád és a védelem képviselőinek az asztalán végigfuttatta a tekintetét, és ezután szólalt meg. – A bíróság meghozta az ítéletet a Whitmoore-ügyben. – Rövid szünetet tartott. – Az itt megjelent vádlott szándékos emberölés elkövetésében bűnösnek találtatott. Eleanor Whitmoore, villamosszék általi halálra ítélem. Isten irgalmazzon a lelkének!

Negyvenkét nappal a kivégzés előtt

[5]

Ned Greger az 1949-es Chevroletjével, amelyet annak idején jutányos áron vásárolt egy használtautó-kereskedőnél, a Candelaria Roadról ráfordult az Albuquerque-t észak-déli irányban átszelő 25-ös államközi útra. Gyakorta ellátogatott a közeli Isleta Indián Rezervátumba, otthonosan mozgott New Mexicónak eme területén. Az autórádióból halk rock and roll szólt, Greger tenyerével ütötte a ritmust a kormányon. A Rio Grandét átívelő híd előtt letért a 25-ösről, maga mögé hagyta Bosque Farmsot, és ráhajtott Shining Boots roncsautó-telepének kavicsútjára. A bejáratnál reklámtábla hívta fel magára a figyelmet.

Greger ismerte a navaho indiánt. Shining Boots a roncsok felvásárlásán kívül teherfuvarozással és munkagépek kölcsönzésével is foglalkozott, érdekszférája három megye határáig terjedt ki. Greger alkalomadtán besegített az üzletbe, közvetített egy-egy munka felvállalásánál.

Shining Boots az irodának használt, sárgára festett lakókocsija előtt ülve észrevette a gépjármű okozta porfelhőt. Bagót rágott, következőleg nagyokat köpött.

Greger lefékezett a kavicsúton, kikapcsolta a motort, aztán mikor a por leszállt, kikelt a kocsijából. Becsapta az ajtót, és kinyújtózkodott. Reggel óta vezetett, több mint négyszáz mérföldet tett meg. Denverben, Colorado államban járt, személyes ügyeit intézte.

Shining Boots meg se mozdult, rágta a bagót. Greger odaballagott hozzá, és pár lépésre tőle, köpőtávolságon kívül, megállt vele szemben.

– Ya te'eh – köszönt navaho nyelven. – Mescalero Jackkel szeretnék beszélni, te tudod, hol tartózkodik.

Shining Boots felnézett rá.

– Ya te. Üzletről van szó?

– Jack tavaly meg akarta venni a házat, amelyben lakom. Ha Albuquerque-ben óhajt letelepedni, mondd meg neki, hogy a ház eladó. Jöjjön el személyesen, megegyezhetünk. Egy héten belül beköltözhet, elbúcsúzhat a Nagy Rezervátumtól.⁹

– Felhívom telefonon, megmondom neki. Tegnapelőtt Shiprockba utazott rokonlátogatásra, a To'aheedlinii nemzetség tagjaihoz... Hoztál whiskyt?

Greger a zakója belső zsebéből előhúzta az üveget, és átnyújtotta az indiánnak.

– Rendes fehér ember vagy te, Ned – mondta Shining Boots. – Nyíljanak virágok a lépteid nyomán! Tudnék a számodra egy indián squaw-t, nem navaho, hopi... Mit szólsz hozzá?

– Mennyi időre?

– Két-három hétig kibírná veled, csak azután szökne meg. De csinálhatsz neki gyereket. Nos?

– Más terveim vannak.

– Bolond vagy te, Ned, ha kihagysz egy ilyen lehetőséget. A squaw még alig ötven éves, neked való... Lehet, hogy mosna is rád! Ám ha nem kell, hát nem erőltetek. – Nagyot köpött a földre. – Igaz, amit beszélnek Albuquerque-ben, hogy a Részeseges Scottnak a nőjét halálra ítélték?

– Igaz. A siralomházban van, kivégzik.

– Találkoztam vele Lenny Bárjában... Kár érte, szemrevaló nő. Készséggel kiszabadítanám a börtönből. – A messzeségbe merengett Greger válla fölött, a távoli hegyeket nézte. – Viszel Napsugár Heshke sírjára virágot?

Greger bólintott. Beült a kocsijába, az indiántemető felé vette az irányt. A Chevrolet az egyenetlen úton éppen hogy bírta a meredek és kanyargós emelkedőket, néha-néha megrándult,

---

⁹ Navaho Indián Rezervátum.

rakoncátlankodott. Greger a lábával pumpálta a gázpedált, pörögjön fel a motor. A kocsit ki kellene cserélnie, elég ócska már. Megérdemelne egy újat. A Chevrolet helyébe egy lehajtható tetős Cadillacet szeretett volna.

Nemsokára a sziklák mögül előbukkant a tisztás. Az út véget ért, körös-körül magas sziklafalak meredtek az égnek. Az indiántemető. Greger csomót érzett a torkában. Az évek múltával kevésbé érzékenyült el.

Megállt az egyik sírnál, rátette a virágot. Ezt, eltérően a többitől, fejfával jelölték meg. A keresztény sírban Napsugár Heshke, a navaho lány aludta örök álmát.

Greger elidőzött a sírnál. Eltávolította a gázt, igazított a keresztfán. Emlékezetében lepergette mindazt, amit közösen átéltek. A megismerkedés pillanatait, pár hónapig tartó szerelmüket... és a tragédiát. A lányt Bosque Farmsban fényes nappal ismeretlen tettesek megerőszakolták. Másnap Greger karjaiban halt meg. A rendőrség a nyomozás során nem erőltette meg magát, a tetteseket nem kerítették elő. Szemtanúk állították: fehér emberek voltak. Shining Bootsszal, Jimmy Azteckal és három navahóval hónapokig kutattak az elkövetők után. Nyomuk veszett. Greger akkor változott meg.

Most úgy határozott, véglegesen lezárja a múltját, többé nem jön el ide.

A kivégzés napja

[6]

Amikor az őr kinyitotta a zárka acélajtáját, Eleanor a fémes zajra megremezt. A priccsen ült, a padlót nézte, megfoghatatlan szomorúság áradt belőle. Rövidre nyírt haja fiús külsőt kölcsönzött neki, az arca haloványnak látszott, fogyott egy keveset. Amióta kimondták felette az ítéletet, alig tudta megkülönböztetni a napszakokat. Az ideje nagyrészt olvasással és rajzolással töltötte, őrzői engedékenyek voltak vele szemben, teljesítették kívánságait. A siralomházban levőkre eltérő szabályok vonatkoztak. Negyedik hónapja tartózkodott itt azzal a tudattal, hogy ha az ügyvédje ügyes, évekig is várhat az ítéletvégrehajtásra.

A zárkán nem volt ablak, csak egy fedett szellőzőnyílás, a napfény nem hatolhatott be. A mennyezeten lámpa égett, de ez az állandó sötétséget juttatta Eleanor eszébe. Eddig egy látogatója volt: Landau ügyvéd, ki közölte vele, hogy a kegyelmi kérvényét elutasították. Eleanor sejtette, hogy az ügyvéd szabadulni akar tőle. Látogatása óta keveset aludt, felhagyott az olvasással és a rajzolással, órákon át a falat bámulta.

Úgy vélte, elérkezett az idő, mennie kell. Testén enyhe remegés futott végig, torka összeszorult. Felállt, miközben más irányba nézett, nem a jövevény felé. Nem fogta fel a vég közelségét. Milyen rideg szó a kivégzés...

Bishop, ki egyebek mellett a börtönlelkészi feladatokat is ellátta, belépett a zárkába, és intett az őrnek, csukja be az ajtót. Eleanor húzódozva fordult felé, mintha nem is sejténé, mit akar a pap, mi a célja a látogatásának. Tisztában volt vele, bőséges vacsorát kapott, az őr megkérdezte, van-e valamilyen kívánsága...

– Én még nem jártam templomban – mondta Eleanor –, talán

régen, nem emlékszem... Fölöslegesen fáradt ide. Mennyi időm van hátra?

Bishop nem lepődött meg a magatartásán. Leült Eleanor mellé, megfogta a kezét.

– Téged is, ki hajdan elidegenültél cselekedeteidben gyönyörködő értelmed miatt, most megbékéltetett. Mert ki az egész törvényt megtartja, de vét egy ellen is, az egésznek megrontásában bűnös. Mindannyian sokféleképpen vétkezünk, de ki időben megbánja bűneit, feloldozást nyerhet. Fogadd meg az Úr szavát...

Éjszaka fél tizenegykor kopogtattak az ajtón. Bishop felállt, és nagyot sóhajtott: – Eljött a megbékélés ideje. Készülj fel, gyermekem.

A kivégzés órája

[7]

L. J. Gingrich szerette a dolgát precízen végezni. Tizenhét éve állt az igazságszolgáltatás alkalmazásában, természetesen másodállásban és titokban. Villanyszerelő volt a szakmája. Kevesen tudták, hogy hivatásos ítéletvégrehajtó. Az eltelt évek alatt, két alkalom kivételével, éjszaka tizenegy órakor fordította el a kapcsolót, se később, se hamarabb. Munkája előtt a rádió tízórai időjelzésekor állította be másodpercnyi pontossággal svájci gyártmányú stopperóráját, és az előírásoknak megfelelően hajtotta végre az ítéletet. Pontosságára túlzottan büszke volt, ez a tulajdonság civil foglalkozására is vonatkozott.

A visszhangos folyosón lassú lépések zaja hallatszott. Eleanor az örök kíséretében haladt a kivégzőhelyiség felé, bilincsbe verve, kopaszra borotvált fejjel. Bishop mögöttük lépkedett, halkán idézte a 23. zsoltárt. A kis csoportot maga a börtönigazgató vezette fel, személyesen kívánt részt venni a kivégzésen, nem bízta a helyettesére a ceremóniát.

A tanúk elfoglalták a helyüket, és a folyosó irányába meredtek. A megyei bíróságról és a Chronicle-től is eljöttek végignézni a kivégzést. Amikor Eleanor belépett a félhomályban úszó nagyhelyiségbe és az emelvényen megpillantotta az üresen tátongó villamosszéket, megcsuklott a térde, arcát eltorzította a rettegés. Az egyik őr elkapta, nehogy összeessen. Jéghidegnek érezte Eleanor testét, pedig izzadt.

A börtönigazgató kihirdette az ítéletet, és megkérdezte az elítélttől, kíván-e valamit mondani a halála előtt.

A kérdésre Eleanor nem reagált. Beültették őt a durván megmunkált, keményfából faragott, magastámlájú villamosszékebe, leszíjazták a derekán, a csuklóján, a bokáján és a homlokán. Szájába vászondarabot gyömösöltek. A technikus

elhelyezte az elektródokat a testén, a kábeleket a gépre kapcsolta, végül a bőrlebenyes fémsisakot helyezte a fejére. Eleanornak másodpercei voltak hátra az életéből.

A villamosszék mögötti fülkében L. J. Gingrich az órájára pillantott. Csuklyát és bokáig érő köpenyt viselt, ne legyen felismerhető. Pontban tizenegykor elfordította a kapcsolót.

Az elítéltnak két percen belül meg kell halnia: először kétezer voltos rövid áramütés éri, majd ötvenhét másodpercig ötszáz volt erősségű áram kering a testében; ezután megismétlődik a folyamat: újabb kétezer volt és újabb ötszáz volt következik, és befejezésül még egy kétezer voltos áramütést kap. Közvetlenül tizenegy óra előtt áramkimaradás történt. Tizenegy órakor elsötétedett minden. Mikor L. J. Gingrich elfordította a kapcsolót, a szerkezet nem lépett működésbe.

A kivégzést az előírások figyelembe vételével hivatalosan megtörténtnek nyilvánították. Az áramkimaradás tizenöt percig tartott. A börtönigazgató szabadkozott a csalódott tanúk előtt, mondván, először fordult elő ilyesmi.

L. J. Gingrich az éjszaka folyamán tökrészegre itta le magát, és összetörte az egyik vendéglő fényreklámját.

Mielőtt Eleanort szabadon engedték, orvosi kivizsgálás és kórházi megfigyelés alá vetették, nem történt-e agykárosodása.

Tizenhat hónappal a kivégzés után

[8]

A motel tulajdonosa a recepció ajtajának nyitódására előbújt a pult mögötti fülkéből, ahol a reggelijét fogyasztotta. Alacsony, hájas ember volt, tokákkal az álla alatt. Az újonnan érkező pár hölgy tagján megakadt a szeme. Folyvást megbámulta a vöröshajú, hosszú lábú, hallatlanul csinos nőket. Most se cselekedett máshogy: tetőtől talpig végigmérte Eleanort.

– Isten hozta magukat! – üdvözölte őket széles mosollyal. – Miben állhatok a rendelkezésükre?

– Szobát szeretnénk két hétre.

– Szabadna tudnom a nevüket?

– Mr. és Mrs. Greger.

A tulajdonos beírta a vendégeknyvbe a házaspár nevét. Nem szerette, ha az érkezők saját maguk írják be, olvashatatlan némelyek írása.

– A 9-es szoba szabad – nézett fel. – Kétágyas, légkondicionált, fürdőszobás. Nászutasoknak fenntartott... Tessék, itt a kulcs. – Mosoly jelent meg az arcán. – Érezzék jól magukat a Blue Moonlight Motelben!

Eleanor belekarolt Gregerbe, és kísérték a recepcióról. A motel szobái keskeny teraszról nyíltak, a közelben élősvény húzódott, elválasztotta az épületet a parkolótól. A környezet csendjét nem szegte meg más, csak az autópálya idehallatszók halk zümmögése.

A szobában Eleanor lehuppant az ágyra, lerúgta a cipőjét, karjára támaszkodva hátradőlt. – Elég nyugodt helynek néz ki – mondta. – Alig van autó. Neked hogy tetszik?

Greger körülnézett. Kinyitogatta a szekrényeket és bekukkantott a fürdőszobába. – Azt hiszem, megfelel... A tengerpart közel van, nincs nagy forgalom... Behozom a

csomagokat.

Eleanor jóleső érzéssel fellélegzett, kinyújtózott, megmozgatta a lábujjait. Szemügyre vette a helyiséget. A falon tájképeket ábrázoló olajfestmények függtek, az egyikén maga a Blue Moonlight Motel tekintett vissza. Az ablak redőnyét félig lehúzva hagyták, ezáltal bent félhomály honolt. A mennyezeti ventilátor krómozott felülete már nem fénylett úgy, mint újkorában, és a padlószőnyeg is megkopott az asztal és az ágy közötti részen. Semmi nem látszott piszkosnak: tisztaság és rend volt.

Eleanor hosszú idő után újra boldognak mondhatta magát, az élete rendeződött. Rájött, mozgalmas életet kell élnie ahhoz, hogy elfelejtse a borzalmakat, amelyeket átélt. Megváltozott a helyzete, remélte, ennél rosszabb nem lesz. Greger személyében rátalált a számára eszményi férfire. Egy éve ismerték egymást. Egy napon aztán rádöbrent, hogy szerelmes belé...

Greger behozta a bőröndöket, és lerakosgatta az ágy mellé.

– Ned – szólt Eleanor –, hagyd azokat a kacatokat! Ráérünk kicsomagolni. Feküdj ide mellém!

– Jó volna lezuhanyozni, hosszú volt az út...

– Csókolj meg! Most!

Greger Eleanor mellé ült, gyöngéden átfogta, és mélyen belenezett a szemébe.

– No mi lesz, Ned? – Eleanor megragadta Greger nyakát, és erőszakkal magához húzta őt. – Meddig várjak még?

– Szeretem, ha akaratos vagy, ilyenkor sokkalta vonzóbbnak tűnsz!

– Siess, Ned, megőrülök érted! – Eleanor tépte férje ruháját, és igyekezett a magától is megszabadulni. Greger szorgalmasan besegített, versengve vetkőztették egymást. Mikor már csak egy-egy ruhadarab maradt rajtuk, elnevelték magukat. Eleanor odasimult Gregerhez. – Szoríts erősen, kívánlak!

Délig szeretkeztek, majd lezuhanyoztak és átöltöztek.

Mindketten sortot és könnyű pamutinget viseltek. Egy közeli vendéglőben ebédeltek, halat rendeltek. A hőségre való tekintettel éppen hogy fogyasztottak belőle. Visszafelé menet gyümölcsöt vásároltak, azt ették.

Délután kicsomagoltak, otthonosan berendezkedtek a motelszobában. Greger bekapcsolta a rádiót, a californiai adók egyikének zenei műsorát hallgatták.

– Kifogtuk a szezonvéget – jegyezte meg Eleanor. Befejezte a körömlakkozást, és az egyrészes fürdőruhában, amelyet a tükör előtt öltött magára, körbejárta a helyiséget. Magánjellegű divatbemutatót tartott. – Hogy tetszem?

Greger nem győzte csodálni az alakját.

– Elbűvölő vagy, drágám, elkápráztatsz!

Összebújva, boldogan ballagtak le a tengerpartra. Egy idősebb páron kívül más nem tartózkodott azon a részen; a fürdőzők jóval arrébb csoportosultak. Lehetek húszan, labdajátékkal töltötték az időt, a gyerekek színes papírsárkányokat eregettek. Eleanornak és Gregernek megfelelt a kihalt partszakasz, nem óhajtottak maguk köré hangoskodókat.

A part, ahogy azt az útmenti reklámtáblák nagybetűs szövege hirdette, minden igény kielégített. És ez – számukra – igaznak bizonyult. Három nap alatt lebarnultak, élvezték a magányos együttlétet, és Eleanor még kíváncsibbá vált Greger szemében. Az első héten a nap egyik felét szeretkezéssel töltötték, a másikat strandolással. Greger meglepődött, milyen légiesen úszik a felesége. Együtt futottak be a vízbe, nem távolodtak el egymástól. Éjszaka is kimentek a partra, sétáltak a homokban, elnézték a csillagos eget, és meztelenül megmártóztak a tengerben. Egy hét elmúltával a vendéglősök és az üzletesek ismerősként köszöntötték őket. Greger sejtette, Eleanor miatt ilyen udvariasak.

A második hét elején lehűlt a levegő és eleredt az eső. Dörgött, villámlott, a part kihalt, a nyaralók az ablaküvegek

mögül nézték a terebélyesen hullámzó tengert, vagy beültek egy italra a vendéglőbe, ahol biliárdozhattak is, ha kedvük tartotta.

– Menjünk moziba – javasolta az egyik délután Eleanor. – Láttam Robert Taylort egy plakáton.

Félórás kocsikázás után rátaláltak egy eldugott mozira Santa Monicában, Robert Taylor régebbi filmjét vetítették. Megnézték, aztán elmentek egy vendéglőbe vacsorázni. Jóval éjfél után vergődtek haza a motelszobájukba, ahol még felbontottak egy üveg vörösbor.

Másnap, ebéridő előtt, szemerkélő esőben kísérták a mólóhoz, mely negyed mérföldre húzódott a strandtól. A betonépítmény mélyen benyúlt a tengerbe, a végéről el lehetett látni az öbölben megbúvó jachtkikötőre. Nekidőltek a korlátnak, számolták a jachtok égnek meredő, csupasz árbocrúdjaikat.

– Ned, szeretnék egy jachtot.

– Azok ott az öbölben mind a gazdag üzletemberek jachtjai. Az az elkerített rész Stanley Harlow magánkikötője.

– Ki az a Stanley Harlow? Sose hallottam a nevét.

– Sikeres rajzfilmgyártó. Egykori osztálytársam, négy évig egy padban ültünk.

Eleanor szembefordult Gregerrel, két kezébe fogta az arcát. – Ned, megkéred őt, hogy kölcsönözze az egyik jachtját? Hátha nagylelkű lesz hozzád, az egykori osztálytárshoz...

– Sejtelmem sincs, mit szólna, ha felhívnám telefonon vagy ha beállítanánk a házába, és megkérném. Évekig nem találkoztunk. Lehet, hogy meg sem ismerne, és be se engednének minket hozzá!

– Ugyan, Ned! Attól, hogy valaki jómenő, még nem több bárki másnál. Kérd meg őt, Ned! Kérd meg a kedvemért! Telefonálj neki! Hajózzunk ki... izgalmas lenne! Ugye megteszed?

Másnap megint felmelegedett az idő és a tenger

lecsendesedett. Eleanor meglepődött Greger bejelentésén, hogy jachtkirándulásra indulnak. Greger megtudakolta, hol lehet kisebbfajta jachtokat kölcsönözni, és odatelefonált.

Dobozos sört és hamburgert vittek magukkal. Eleanor élvezte a nyílt tenger enyhén sós szagát, az arcát nekivetette a feltámadó szélnek, a lábát belógatta a vízbe. Greger átengedte neki a kormányozást, élvezze a tengerész szerepét.

A motelben eltöltött utolsó éjszakán Eleanor szomorúnak látszott. Már összecsomagoltak, rendezték a számlát, készen álltak a reggeli távozásra.

– Örömetst maradnék itt, Ned, Los Angeles csodás!

– Alig láttunk belőle valamit... vagyis semmit se láttunk. Hollywoodba be se mentünk!

– Nekem ez is elég... A jachtkirándulással megleptél. Szeretlek. – A helyiségben a mennyezeti ventillátor csendes berregésén kívül semmi egyéb nem hallatszott. Eleanor odafészkelődött a férjéhez. – Felejtethetlen napjaink voltak. Régen részesültem ekkora mennyiségű élményben. Cserkészéveimben lehettem ilyen felszabadult!

– Legközelebb elmehetünk Floridába, ha te is úgy akarod. Lakik ott egy régi barátom. Gyermekkorunkban ismerkedtünk meg, páratlan történet, elmondom...

Greger addig mesélt, amíg Eleanor álomba nem szenderült. Pihenésre volt szükségük.

Kialudták magukat, és reggel nekivágtak az útnak. Felváltva vezettek. Greger vadonatúj Cadillacje, egy lehajtható tetős, falta a mérföldeket, maga mögé utasítva több járművet.

San Bernardinónál tértek rá a 15-ös államközi útra, áthaladtak a Mojave sivatagon, és Las Vegasig meg se álltak. Délután Nevadát és Arizonát elhagyva Utah területén autóztak tovább Cedar Cityig. Másnap hajnalban folytatták útjukat a 15-ösön. Cove Fortnál ráhajtottak a 70-esre, amelyen eljutottak Colorado államba. Itt új otthon várt rájuk, távol Albuquerque-től, egy

másik városban.

Harmincegy hónappal a kivégzés után

[9]

Patsy Kendall az áruház lépcsőjéről pillantotta meg Eleanort. – Hahó, Eleanor! – integetett felé, és utat törve magának az emberek forgatagában, lefutott a lépcsőn.

Eleanor a hang irányába fordult. Kezében bevásárlótáskát tartott, indult volna kifelé.

Patsy Kendall ott termett előtte. Napszemüveget és mélyen kivágott blúzt viselt.

– Nahát! – lepődött meg Eleanor. – Patsy! Hogy kerülsz ide?

Régi barátnőkhöz illően megölelték egymást, mindketten örültek a váratlan találkozásnak. Egyszerre kezdtek el beszélni, aztán elnevettek magukat.

– Üljünk be a Pelican'és bárba, Patsy, itt van nem messze. Ünnepeljük meg a találkozást!

– Kitűnő ötlet! Úgy örülök, hogy látlak! Jó a hajad...

A bárban kiválasztottak egy ablak melletti bokszt. Kávét és tejszínes fagylaltot rendeltek. Alig várták, hogy beszélhessenek.

Patsy Kendall megérintette Eleanor kezét. – Nem változtál... Irigyellek az alakodért! Boldognak is látszol... Itt laksz Denverben? Mesélj magadról, Eleanor! Mi történt veled?

– Megváltozott körülöttem a világ, Patsy. Másfajta környezetben élek, másmilyen emberek között. Ez megnyugtat. Igyekszem elfelejteni a múltat, a múlt élek. És te? Hogy megy a sorod? Mit csinálsz itt?

– Gépíró tanfolyamon veszek részt! A munkahelyemről engem javasoltak, gyakorló titkárnő vagyok egy kereskedelmi cégnél. Ha elvégzem a tanfolyamot, magasabb fizetési kategóriába lépek. Nem gondoltam arra, hogy itt, Colorádóban találkozunk... Azt hittem, a szüleidnél vagy Renóban. Emlékszel még Brandon Lewisra, tudod, arra a magas, szőke, jóképű fiúra,

aki veled akart táncolni a bálokon... Ő a főnököm! Ha Brandon nincs, nem lett volna belőlem titkárnő. Gürizhettem volna a bérelszámolóknál! Neki köszönhetem, hogy részt vehetek a tanfolyamon. És te mit csinálsz?

– Most éppenséggel bevásároltam. Hétfőnként eljövök az áruházba...

– Ma árkedvezményt adnak az egyes részlegeken...

Erről-arról csevegtek még, észre sem vették az idő múlását.

Patsy Kendall az órájára nézett. – Te jó ég, elkésem! Ne haragudj, Eleanor, mennem kell, rossz néven veszik, ha valaki elkésik a délutáni előadásról. Remélem, még találkozunk!

Patsy Kendall elkísérte Eleanort a parkolóig, segített neki vinni a bevásárlótáskát. Egy Ford kisteherautó mellett álltak meg. Eleanor kinyitotta a kabinajtót, bepakolta a holmiját. – Ha valamikor erre jársz, keress fel, Greenwood Village-ben, a kertvárosban lakom az Algonquin Streeten...

Búcsúzkodtak, amikor egy szakállas, overallos ember igyekezett bicegve feléjük.

– Mrs. Greger! – kiabálta. – Mrs. Greger! Várjon!

Patsy Kendall az idegenre nézett, aztán Eleanorra. Nem talált szavakat. A szakállas ekkorra odaért melléjük. Az overall olajszagot árasztott, műhelyből érkezhetett.

– Mrs. Greger – kezdte lihegve –, milyen szerencse, hogy látom. Magukhoz készültem, de bedöglött a motorom. Tudtam, hogy ma itt megtalálom. Joe Bakersfield hozott ide a kocsiján... Adja oda ezt a csomagot Nednek, a két csavarkulcs van benne.

– Köszönöm, Coogan, átadom. Ned örülni fog neki.

A szakállas elbicegett.

– Ned Greger a férjed?! – kérdezte meglepődve Patsy Kendall. Arc kifejezése megmerevedett, a szája széle rángatódzott. – Az a Ned Greger, ki az esküdtszéknek volt a tagja? Hiszen ő juttatott téged a villamosszékbe! Ő szorgalmazta a halálbüntetést! A te hóhérod volt!

Eleanor megrökönyödve meredt Patsy Kendallra, és remegni kezdett a térde.

– Eleanor! Te ezt nem tudtad?!

[10]

Greger, maga előtt tolv a fűnyírógépet, elnézte a házuk előtti gyepet, amelyet olyasformára rendeztek át, ahogy Eleanorral elképzelték. Az élősvény megnyeséséhez most nem fogott hozzá. Ellenőriznie kellett szolgálati gépkocsijának a motorját, pár napja zörejeket észlelt benne. Úgy kalkulált, nem viszi a szervizbe, rájön, mi az, ami nincs rendben.

Az élénk színű furgon a ház előtt parkolt, oldalán a General Electric Company felírás volt olvasható. Ennél a cégnél dolgozott Greger. Éjszakai szolgálat várt rá, pihennésképpen elszórakozott a fűnyírással. Csodálkozással állapította meg, hogy örömet leli e tevékenységben. Fel sem figyelt arra, hogy a feleségének már itthon kellene lennie...

A Ford kisteherautó két utcasarokkal távolabb a járdaszegély mellett várakozott a fák árnyékában. Eleanor a kormányra támaszkodva meredt maga elé, a teste megfeszült, az ujjai kifehéredtek a szorítástól, nehezen szedte a levegőt; szeretett volna megnyugodni, mielőtt hazaér. A Patsy Kendall-lal való találkozás felébresztette benne a múltat, az eseményeket, amelyekre gondolni sem akart – amelyeket kitörölt az emlékezetéből. Az utóbbi másfél évben nem gondolt rájuk, hála a férjének. És most felbukkan valaki, aki mindezt egycsapásra tönkreteszi. Remegés tört rá. Felvillant a kivégzőhelyiség képe és a villamosszék körvonala. Érezte, valami átveszi énjének irányítását, lebénítja őt, a mélységbe rántja. Átélt már ilyesmit, arra azonban nem emlékezett, hogy hányszor, és hogy mi történt azután.

Rengeteg emlékkép tolult elébe, kavarogtak, váltották egymást a borzongató élmények. Az esküdtszék tagjainak az arcát nem bírta feleleveníteni, elmosódott árnyakra emlékezett, az arcvonások nem rajzolódtak ki, csupán sziluettek sejlettek fel. Egy pöffeszkedő hájas alak, egy szikár öregasszony és egy James Cagney-küllemű férfi maradt meg az emlékezetében Patsy Kendall-lon és az esküdtszék elnökén kívül. A többieknek az arcvonásai elvesztek. Hol az ügyészt látta, miközben magyaráz, hol az esküdtszék elnökét, amint kimondja a döntő szót. Fülében újra és újra, egyre hangosabban visszacsengett a bíróság ítélete, belereszketett a súlyába. Ismeretlen hangokat is hallott, lehettek léptek egy folyosóról, vagy a saját léptei. Az egész egybefolyt, masszív tömegként közeledett felé, körülvette, ránehezedett... Hallotta máskor is ezt a zúgást. Két kezét a fölére szorította, és felkiáltott: – Ne!

Eleanor feleszmélt; ijedten hátravetette magát az ülésen, a lélegzete is elállt. Homályosan látott, káprázott a szeme, a tárgyak körvonalai elmosódtak. Időbe telt, amíg magához tért. Kábult volt, mintha lidérces álmából ébredne fel. Látása kitisztult, a zúgás megszűnt, az utca zaja ölelte körül. Visszazökkent a jelen valóságába, de a múlt ott lappangott az agyában.

Minekutána kiengedték a kórházból, összetörtté és magatehetetlenné vált. A szülei tizenhat éves kora óta nem törődtek vele, kirekesztették őt a családból: se az anyjára, se az apjára nem számíthatott, a kapcsolatuk annak idején végleg megszakadt. Ha Greger nem karolja fel, beleroskadtna volna a megrázkódtatásokba. Ő lett a támasza, hozzá bizalommal fordulhatott. Hálával tartozott a sorsnak, hogy a legmegfelelőbb időben hozta őt össze vele.

És most, évekkel később kellett megtudnia, kicsoda is a férje. Nem kételkedett Patsy Kendall szavaiban, hisz rá tisztán emlékezett. Gregerre, mint az esküdtszék tagjára nem bírt

visszaemlékezni, az ő arcát nem jegyezte meg. Egy dolog nem fért a fejébe: miért hallgatta el Greger előle, hogy a tárgyaláson ő is ott ült az esküdtek között... Kétségkívül megvolt rá az oka, hogy ne említse! A tény sokkolta Eleanort. Fülébe csengtek Patsy Kendall kíméletlen szavai: Ő juttatott téged a villamosszékbe! Ő szorgalmazta a halálbüntetést! Ő volt a te hóhérod!

Meghallotta az átkos zúgást... Előbb távolról, majd mind közelebből. Nőtt és terebélyesedett. Tennie kellett valamit, hogy elmúljon a kísértés. Beindította a motort, rátaposott a gázpedálra. A Ford, porfelhőt kavarva maga mögött, elviharzott a járdaszegély mellől.

Lamar Banks őrmester csigatempóban haladva a kertváros utcáit fürkészte a volán mögül, és egyszerre két rágógumit gyömöszölt a szájába, eggyel nem érte be. Szeretett erre járórözni, a kertváros volt körzetének legnyugodtabb része, itt még kirívó erőszakos bűncselekmény nem történt. Ráfordult az Algonquin Streetre, óvatosan vezetett a játszadozó gyerekek miatt. Bekapcsolta az autórádiót, Duke Ellington számait sugározták, aztán beolvasták a legfrissebb híreket. Megint az oroszok, dünnögte Banks, mindig az oroszok...

A 114-es számú ház mellett elhaladva kimellőzte a General Electric Company parkoló furgonját, és lehúzódt az út szélére. Fűtyörészett, kedvelte a dzsesszt. Csak később jutott el a tudatáig, hogy látott valamit, amire nem figyelt oda. Lefékezett, visszafarolt a 114-es számig. Szemügyre vette a kocsifelhajtó közelében parkoló kisteherautót.

A Ford orra befefűródött a élősövénybe, kerekei felszántották a gyepet és letarolták a tamariszkuszbokrokat. A baloldali kabinajtó nyitva maradt, a motor halkan berregett. Valami nincs rendben, vélte Banks.

Lehalkította az autórádiót, és kikelt. Szétnézett, a rágógumit kivette a szájából, és ledobta az útra. Rántott egyet a nadrágján, megigazította a pisztolytartóját, hogy a fegyver a keze ügyében

legyen, és felbaktatott a ház bejáratáig. Az ajtót tárva hagyták, mindenütt csend honolt. Banks óhatatlanul bajt sejtett. Fülelt egy ideig, mielőtt belépett a lakásba.

A kintről beömlő napfényben tágas hall tárult elé. Amerre nézett, tarka virágokat látott. A szőnyeg elnyelte lépteinek a neszt. Négy helyiség nyílt az előszobából. Nem volt ideje rá, hogy bekukkantson az összesbe. Nyöszörgés szűrődött ki valahonnan. Sarkon fordult, és egy félig nyitott ajtón át beláthatott a konyhába. A hang onnan jött. Közvetlenül az ajtó mögött a padlón egy sarkán álló cipőn akadt meg a szeme. Banks megdöbbsent. Minden kétséget kizáróan valaki elterülve fekszik a konyhában, állapította meg. A lehető legrosszabbra gondolt. Maga előtt tartott pisztollyal a konyhába araszolt. Feltételezte, a nyöszörgés nem a padlón fekvőtől származik, hanem valaki mástól. Össze kellett szednie magát... a sok vér megrémítette. Nyilvánvalóvá vált: Greenwood Village is bővíti a bűncselekmények számát.

– Ne mozduljon! – mondta révetegen. – És dobja el a kést!

Harminchat hónappal a kivégzés után

[11]

Az autóbusz rövid ideig vesztegelt a megállóban, hogy kitegye utasát. Zuhogott az eső, baljóslatú felhők telepedtek a városra, lehűlt a levegő. A kora reggeli órában az utcák elnéptelenedetteknek tűntek. Bishop behúzott nyakkal sietett az eresz alá, menedéket keresve a zápor elől. Ballonkabátjának gallérját feltúrta, tekintetével taxi után kutatott. Nem ismerte a várost, először járt itt. Ilyen zord időben gyalog nem vágott neki az utcáknak, nem szeretett volna eltévedni.

Félórás várakozás után leintett egy arra haladó szabad taxit. Abba a szállodába vitette magát, amelyben előzőleg szobát foglaltatott. A régimódi hotel elhagyatottnak látszott, ráfért volna a tatarozás. Bishopot ez nem zavarta; a Metropolisban csupán egy éjszakát tölt el.

A szobájában felsóhajtott. Kinyitotta az ablakot, hadd áramoljon be a levegő. Megállt előtte, és a város panorámáját nézte. A szél esőpermetet sodort az arcába. Újszerű tette szánta el magát.

– Az Úr megbocsát nekem... Biztosan megbocsát... – Megfordult, és letérdelt az ágy mellé, hogy imádkozzon.

A délelőtti hátralévő részét pihenéssel és elmélkedéssel töltötte, lélekben felkészült a találkozásra. A Római Rituálét lapozgatta, egyes fejezeteit tanulmányozva. Ebédjét a szomszédos bisztróban fogyasztotta el, majd kávé és aprósütemény mellett várakozott. Az esőtől fénylő utcát bámulta, a rohanó embereket, a megelevenedett életet. Rá kellett döbbsennie, hogy hivatásából eredően többet foglalkozik az elmúlással, mint magával az élettel.

Amikor az utcán leintette a taxit, szorongást érzett. Ifjúkori csínytevései jutottak az eszébe...

– Hova lesz az út? – kérdezte a sofőr.

– Ööö... Khm... Vigyen az... állami börtönhöz... és ne hajtson gyorsan!

Mintegy húszperces autózás után megérkeztek. Az épületkomplexum a város külső övezetében helyezkedett el, távol a lakott területtől. Bishop rendelkezett írásos engedéllyel, ezért beengedték. Fehérre festett, csupasz falú helyiségbe vezették, ahol várakoznia kellett.

Rövidesen bekísérték Eleanort. Meglátva a papot, meglepetés tükröződött az arcán. Az őr magukra hagyta őket.

– A hír az érkezéséről meglepett és meg is örvendeztetett – szólalt meg Eleanor. – Azóta izgatottan vártam erre a pillanatra. Ez az utolsó alkalmam, hogy kitárulkozzak... Soha nem gyóntam, de most megteszem! Az éjszaka megpróbáltam imádkozni. Egy kevésbé feloldódtam... Azt hiszem, magának kötelessége a gyónási titok megtartása... igaz?

– Khm... erről szeretnék beszélni... tudniillik... az újságból értesültem az ítéletről...

– Hallgasson meg... Kérem! Már nincs erőm magamba fojtani a bánatomat... veszedelmes terhet viselek. Valakinek el kell mondanom mindent... Ugye megért? Az itteni börtönlelkész elkerült engem, márpedig megüzente, hogy felkeres a zárkában. Kérem... hallgasson meg! Ugye, meghallgat... atyám?

Bishop bólintott. – Könnyíts a lelken, gyermekem.

És Eleanor beszélt.

– ...tizenhat éves koromban anyám és apám nem törődött velem, lekötötte őket saját különbejáratú magánéletük. Később elváltak, anyám összeállt a szeretőjével, egy Howard Kubelik nevű link alakkal. Az ő unszolására anyám magához vett, úgyhogy velük éltem mindaddig, amíg... Howard ittasan meg nem erőszakolt. Megfenyegetett, hogy eltöri a karomat és nyomorékká tesz, ha valaha is elárulom az esetet anyámnak

vagy bárki másnak. Elszöktem tőlük, otthagytam az iskolát, nem óhajtottam se anyámat, se Howardot látni. Oklahomába mentem. Egyik városból a másikba sodródtam, kétes elemekkel csavarogtam Kansasban, fokról fokra haladtam a züllés felé. Eközben ismerkedtem meg Markkal. Ez az ismeretség arra volt jó, hogy szembenézzek a kendőzetlen valósággal. Mark se tett egyebet, mint Howard Kubelik... A barátai vittek be a kórházba, Mark megfutamodott a szűnni nem akaró vérzés láttán. Sokáig a kórházban feküdtem, mígnem az orvosok az operáció mellett döntöttek. Ezután közölték velem, hogy... nem lehet gyerekem... Howard Kubeliknek köszönhetően. Tizenhét éves voltam, magányos, szomorú és elkeseredett. Hónapokig tartott az elviselhetetlen, sokkos állapot, megkíséreltem az öngyilkosságot is.

– ...Zak O’Connort alkalomszerűen ismertem meg, találkozásunkból barátság szövődött. Kansasban, a topekai nagynénjénél laktunk egy félévig. Kapcsolatunk normálisan indult, Zak boldoggá tett. Jóllehet nem ismertem őt, mégis szükségem volt rá. Talált magának munkát, úgy látszott, megváltozik a helyzetünk. Tévedtem. Mivel közel került hozzám, így történhetett meg, hogy vak voltam... Zak megkérte a kezemet, el akart venni feleségül. Egy gyöngye pillanatában elújságolta, hogy a nagynénje órá hagyná a vagyonát, ha megházasodna. Megértettem a mesterkedéseit, rájöttem az udvarlás hátterében megbúvó céljára. Ebből ilyenformán nem kértem. Összeszólalkoztunk, és oda fajult a dolog, hogy dühömben felkaptam a konyhakést... megsebesítettem őt. Tárgyalás lett az esetből, de az esküdszék felmentett. Búcsút intettem Topekának, visszatértem Albuquerque-be. Akkortájt anyám Howard Kubelikkal Renóban élt, oda költözködtek. Nem lepett meg a hír, sőt örültem neki.

– ...három évig felszolgálóként dolgoztam a Gentle Giant nevű bárban, volt egy tágas bérlakásom. Elkerültem a gyanús

kapcsolatokat, kalandokba nem bocsátkoztam. Komolyan vettem az életemet, leszámoltam a múlttal, ifjúságomban kevés örömet leltem. Szabadidőmben könyvtárakba és képképzőművészeti kiállításokra jártam, olvastam, tanfolyamokra iratkoztam be, spanyolul tanultam, elsajátítottam a gépírást, otthonomban festegtettem... Ez az életmód se elégített ki, hiányzott egy megértő társ... Egyik napon, a munkaidőm letelte előtt, egy megnyerő külsejű, szakállas férfi moziba hívott... Szerettem moziba járni, bolondja voltam a filmeknek. Legyűrhetetlen vágy ébredt fel bennem egy tartós kapcsolat megteremtése iránt, elfogadtam a meghívást. A férfit Scott Whitmoore-nak hívták és tizenhárom évvel volt idősebb nálam. Egy fuvarozó cégnél dolgozott. Rövid időn belül feleségül mentem hozzá, tetszetős reményeket táplálva. Miután elmondtam neki, hogy nem lehet gyerekünk, inni kezdett. Lenny Bárja lett az otthona... Ráaggatták a Részeges Scott gúnynevet, szégyenbe hozott engem. Reméltem, napirendre térünk a kellemetlenségek felett. Nem ez történt... Házasságunk romba dőlt, Scott durva lett és verni kezdett. Beláttam, hibát követtem el: az operációról említést kellett volna tennem neki az első beszélgetés alkalmával, akkor kiderül, hogyan tovább. Faképnél hagyott volna, ha megtudja...

– ...legboldogabb éveimet Ned Gregerrel töltöttem. Én szólítottam le őt az utcán... meg akartam ismerkedni vele. Bizalmat ébresztett bennem a pusztaság megjelenése, kisugárzás áradt belőle. Annyiszor mentünk el egymás mellett, hogy elébe álltam. Szükségét éreztem a társas létnek, az ítélet minden utóhatása kikészített. Gregerbe a legjobbkor botlottam bele... A találkozások alkalmával libabőrös lettem és bizsergett a testem. Ez a férfi kell nekem!, biztattam magamat. Olyasmit fedeztem fel benne, ami vonzott. Rajta is láttam, hogy tetszem neki. Erről hosszú ideig hallgatott... És ami megfogott, az a mosolya volt! Ez az ismeretség elősegítette, hogy kilábaljak a lelki válságból.

Másfél évig jártunk együtt, elmeséltem neki az életemet. Mellette átformálódtam, leküzdöttem a frusztrációt... Hónapok teltek el, míg vágyaink beteljesülhettek... Nem támadott le az első adandó alkalommal, mint Mark vagy Scott... nem volt tola kodo , mint Zak. Ez előnyt jelentett a kapcsolatunkban. Megkaptam tőle, amire régóta vágyódtam: a szeretetet és a gyöngédséget. Fantasztikus érzés volt... Megtanította, mi az a bensőséges szerelem.

Először életemben megtervezhettem a férjhezmeneteletem. Neddel megbeszéltük az előkészületeket... aztán sorjában megvalósítottuk célkitűzéseinket. Egy évi és három hónapi boldog házasságunkat Patsy Kendall felbukkanása tette tönkre...

– ...az orvosi kivizsgálások során anomáliát nem találtak nálam. Van egy másik énem... kell hogy legyen, másképp hogyan magyaráznám a történeteket. Ő akkor kerekedik felül, ha dühös leszek és bepánikolok... Tudat alatt átalakulok, elvesztem valódi éne met, borzalmas dolgokat művelek. Atyám... engem a másik énem tett tönkre... megfosztott attól a férfitől, akit imádtam... megszabadított attól is, kit gyűlöltem. Végeredményben megfosztott az életemtől is... de velem együtt hal meg! Kivégzik, akárcsak engem!

Szörnyű történéseken mentem keresztül, megrémülök önmagamtól. Álmaimban látom Nedet vagy Scottot, lovon vágatok ismeretlen férfiak társaságában. Verejtékezve riadok fel a zárkámban, azt hiszem, érkezett az utolsó órá m. Reszketek, harapdálom az ujjaimat... Jólesik, ha fájdalmat érzek.

Szeretném meggyónni a bűneimet... Oldozzon fel, atyám, kérve kérem!

Eleanor leszegte a fejét és sírt.

– Nyugodj meg, gyermekem – érintette meg az asztal felett Eleanor kezét Bishop –, megteszem mindazt, ami tőlem telik. Nekem sem könnyű, hidd el... Hosszú vívódás során mérlegeltem a dolgot, elutazzam-e ide, vagy ne. Az egyedüli

megoldás kristályosodott ki: fel kell tárnom az igazságot. A lelkiismeretem nem hagyna nyugton, ha nem tenném meg. Előre jelzem, nehéz lesz szembesülnöd az igazsággal... Mindenekelőtt légy erős, mert amit elmondok, hihetetlennek tűnik!

Nos hát... Ned Greger abba a hitközösségbe tartozott, amelyikben én látom el a papi teendőket. Még mielőtt feleségül vett volna téged, felkeresett a templomban, és beavatott a titkaiba. Megnyilvánulása nem tekinthető gyónásnak, nem a gyóntatóban mondta el a közlendőjét, következésképpen engem nem köt a gyónási titoktartás szabálya. Hallgatnom kellene róla... A helyzet viszont megkívánja, ne így cselekedjem. Az ad erőt, hogy a megbékélés érdekében járok el.

Gregert az egyházközösség jóvoltából beválasztották az esküdtszék tagjai közé, rátermettnek bizonyult az igazság felismerésében. Ha ő nem ragaszkodik a legsúlyosabb büntetéshez, huszonöt év fegyház várt volna rád... Elképzelni is szörnyű, mit jelent huszonöt évig elszigeteltségben sínylődni, mit jelent ilyen fiatalon a szabadság elvesztése, mit jelent a kilátástalan életmód... Greger elérte, hogy halálbüntetést kapj... Kérlek, ne szólj közbe. Hallgass végig, akkor mindent megértesz!

Természetesen az esküdtszék tagjai, kik nem akartak a halálba küldeni, megharagudtak Gregerre, amiért hajthatatlan maradt. Őt nem érdekelte a többiek ellenszenve, végigvitte a tervét: villamosszékbe juttatott... Megmagyarázhatatlan tett volt az akkor! Rajtunk kívül senki nem fogja megtudni az indítékot...

Greger a tárgyaláson látott meg téged először, és az első pillantásra beléd szeretett. Ezután született meg az ötlete... Tervet eszelt ki, és amíg te a siralomházban az ítéletvégrehajtásra vártál, előkészítette a terepet. Eladta a házát, albérletbe költözött, kivette az összes megtakarított pénzét a bankból, Denverben vásárolt házat. Ez lett később az

otthonotok... Ő maga is változáson esett át, noha csupán külsőleg: mértéktartó eleganciával öltözködött és a régi autóját újra cserélte... hogy figyelj rá!

Greger ismerte a kivégzés időpontját, ugyanott dolgozott, ahol az ítéletvégrehajtó. Mindketten az albuquerque-i áramelosztó központ alkalmazásában álltak, Greger volt a fődiszpécser. A kivégzés éjszakájára saját magára osztotta a szolgálatot. Az ítéletvégrehajtóról tudta, másodállásban, hóhérként is a pontosság megszallottja. Enélkül nem sikerült volna a terve... Greger egy mesterségesen előidézett meghibásodás ürügyén tizenöt percre előírászerűen lekapcsolta a városban az áramot... Ez egyidőben történt a kivégzés órájával. Amikor az ítéletvégrehajtó működésbe hozta a villamosszéket, a börtön már nem kapott áramot a hálózathál.

Greger imigyen tett szabaddá téged, hogy megszerezzen magának. Az áramkimaradás érted történt, az irántad táplált kiapadhatatlan szerelmi fellángolás hatására... hisz egyéb lehetőség a helyzetednél fogva nem létezett... Eleanor!... Vértik a kezéd!... Őrség! Orvost!

Eleanor megkövülten hallgatta Bishopot. Észre se vette, hogy átharapta a mutatóujját.

Öt perccel a kivégzés előtt

[12]

A nő, akit a „halálfolyosón” kísérték, nem hasonlított önmagára, kopaszra nyírt feje megváltoztatta vonzó külsejét. Kisírt, véreres szeme szomorúságot árasztott, cserepes ajkai remegtek a zokogástól. Torkát szorongatta a félelem. Bal kezén kötés fehérlett. Nehézkesen ment, szerette volna meghosszabbítani utolsó perceit, de az időt nem tágíthatta. Minden reménye elveszett, csak a csoda segíthet rajta. Gregerre gondolt, arra a férjére, kit imádott. Ő csodát művelt.

A kivégzőkamránál tartózkodók Eleanorra tekintettek; néhányuk a többszörös gyilkost látta benne, nem a nőt. Az előtérben, egymás mellett két megtermett férfi állt: Shining Boots és Jimmy Aztec. Távolabb tőlük egy szélesvállú navaho és egy nagydarab arapaho várakozott. Feszült rajtuk a szolid polgári öltözék. Greger hozzátartozóiként lehettek jelen az ítéletvégrehajtáson. Senki sem sejtette, hogy valójában nem azok.

Shining Boots kitartóan dolgozott az előkészületeken. Sokat köszönhetett Bishopnak. A pap szolgálatkészzen megrajzolta a börtön alagsori folyosóinak, termeinek, irodáinak az elhelyezkedését. A „halálfolyosó” falának berobbantása kintről szakértelmet igényelt. Shining Boots sikerre számított. Kint levő egyik indián társa robbantási specialista.

A kamrában meggyulladt a lámpa. Eleanor a látványtól visszahőkölt. Tíz lépés választotta el a villamosszéktől...

Tartalom

A fehér porcelánszobor titka	7
Végzetes mosoly	15
A Keresztény Nő Sírja	21
Holt idény	29
A csomag	35
Rémálom	43
Égi jel	45
Az a kedves idős hölgy	53
Ágyon át a munkahelyre	59
Elátkozottak	65
A légycsapó	71
Gavotti akciója	77
A csapda	83
A szökevény	93
A szekrény	101
Meghalsz, detektív!	113
Villamosszékből	143

Csordás János eddig megjelent könyvei:

Az árnyékos oldalon, első kiadás (1999)

Kívül a körön, első kiadás (2012)

Lelkesedés és kiábrándulás (2014)

Kívül a körön, második, bővített kiadás (2017)

Előkészületben:

Rimaszombat a városrombolás jegyében / városmonográfia
Korszakalkotás / regény

